

NOVO MESTO — Za jutri dopoldne je sklicala konferenca ZMS področno posvetovanje o dijaških domovih na Dolenjskem.

BIRČNA VAS — Krajevna organizacija rezervnih vojaških starešin Birčna vas je v počastitev 30. obletnice vstaje in 20-letnice obstoja organizacije razvila v ponedeljek prapor krajevnih organizacij.

RIBNICA — Samo v soboto bo za pripadnike JLA razstava o taboriščih „Buchenwald-Dora“, dogovarjajo pa se, da bi jo organizirali tudi za obče.

KOČEVJE — V nedeljo dopoldne bodo odprli v dvorani množičnih organizacij prvo razstavo ptic, ki jo organizira domače društvo za vzgojo in nego ptic.

NOVO MESTO — Industrija motornih vozil je največji slovenski izvoznik, tako trdijo zadnji statistični podatki. V desetih mesecih je izvozila za 3,5 milijona dolarjev več od kranjske ISKRE. KRKA je sedma v Sloveniji.

NOVOMEŠKA BOLNIŠNICA IMA ŽE 750
POSTELJ

Bolnišnica - ponos pokrajine

Gradnja druge etape je bila znatno cenejša kot drugje: vsaka postelja je stala 850.000 din

Pred številnimi gosti sta predsednik občinske skupščine Franci Kuhar in ravnatelj bolnišnice primarij prof. dr. Oton Bajc odprla vsak eno krilo vrat, ki vodijo v nove prostore bolnišnice. Druga etapa gradnje je končana, bolnišnica ima 750 postelj, slovesna otvoritev pa je bila v okviru letošnjih dolgotrajnih praznovanj občinskega praznika.

Hkrati je predsednik občinske skupščine ravnatelj bolnišnice izročil tudi najvišje občinsko priznanje, plaketo Novega mesta; to nagrado so letos podelili še gimnaziji in SGP Pionir.

S to dograditvijo je dobila novomeška bolnišnica, ki ima po svojem delu vsekakor značaj pokrajinske pomembnosti, dva nujno potrebna klinična oddelka: okulističnega in nevropsihiatričnega. V prizidku sta dobila svoje prostore tudi transfuzija in oddelek za patološko anatomijo. Hkrati so zgradili še prostore za specialistično ambulantno-poliklinično službo; bolnišnica bo zdaj delala še bolj strokovno in sodobno. Vsaka postelja, ki so jo zdaj

na novo pridobili, je stala 850 tisoč dinarjev — to je nekajkrat manj, kot stanejo nove postelje pri gradnjah drugje, razen tega so gradbinci Pionirja delali zares naglo.

Komaj so odprli nove prostore, že razmišljajo o nadaljnji izgradnji: v naslednjih letih bodo v tretji etapi opustili objekte na levem bregu Krke in združili bolnišnico oziroma njene objekte na desnem bregu.

J. SPLICAL

Na novomeški osnovni šoli Grm so 26. novembra popoldne poimenovali pionirski odred po „Gorjanskem bataljonu“. Prapor je pionirjem izročil predstavnik IMV Tonček Šepc, ker je ta delovni kolektiv prevzel tudi pokroviteljstvo nad šolo. O borbeni poti Gorjanskega bataljona je govoril Franc Pirkovič — Čort. (Foto: S. Dokl)

Proslavljanje dneva republike

V počastitev dneva republike je bilo v Kočevju več prireditev. Glavna je bila razstava o taboriščih „Buchenwald-Dora“, ki je bila odprta od 22. do 30. novembra.

V petek, 26. novembra, so v likovnem salonu odprli republiško razstavo „Pionirski foto 1971“, ki bo trajala do 5. decembra in je posvečena tudi 500-letnici mesta Kočevje. Razen tega je bilo tudi po

šolah več proslav v počastitev dneva republike pa tudi proslave v mnogih podjetjih.

Gimnazijci, ki so proslavljali v soboto, 27. novembra, so s svojim pevskim zborom in recitatorji nastopili tudi v nekaterih podjetjih, kot na primer v ITAS in MELAMIN. Na osnovni šoli Kočevje in še nekaterih šolah so sprejemali pred praznikom tudi cibalane v pionirsko organizacijo. Na proslavi v Kočevju, ki je bila v soboto, 27. novembra je bilo sprejetih med pionirje 164 cibalnov.

V Podpreski so gasilci združili praznovanje dneva republike s kstom gasilske brigade. Niso pa še uradno odprli nove proizvodne dvorane LIK, ker niso mogli priti na predvideno svečanost predstavniki SLOVENIJALE iz Ljubljane, s katerim je LIK Kočevje združen.

V počastitev dneva republike — 29. november, so bile v vseh večjih krajih v ribniški občini proslave, ki so jih organizirale šole in družbenopolitične organizacije. Proslave so bile v Ribnici, kjer je poleg osnovne šole sodelovala tudi glasbena šola Ribnica, v Sodražici je v kulturnem programu sodelovala šolska mladina, učenci glasbene šole in moški pevski zbor „Lovci“ iz Sodražice, v Dolenji vasi pa so razvili pionirski prapor.

PREDELAVA KROMPIRJA NA MIRNI

Nov »ventil« za prodajo

Kaj nudi pogodba pridelovalcem krompirja

Prvih 300 ton krompirja sort igor in dobrin bo tovarna odkupila že decembra, preostalih 2.200 ton pa postopno v naslednjih mesecih. Odkupna cena krompirja, pripeljanega do odkupne postaje, bo 60 par za kilogram, če pa upoštevamo, da bodo po tej ceni plačani vsi, nad 30 mm debeli gomolji, to pomeni, da bo dejanska odkupna cena približno 70 par. Krompir bo moral biti kar se da zdrav, z malo zelenimi, nagitimimi, ranjenimi gomolji, ker to zahteva industrijska predelava krompirja.

To je bistvo pogodbe med KZ Trebnje in Kolinsko iz Ljubljane, ki gradi na Mirni predelovalnico krompirja, za katero bodo pridelovalci surovino predvsem kmetje z območja trebanjske občine. Kot kaže potek del, bo tovarna v glavnem degradirana do roka, v decembru. Pidelovalci krompirja, ki so zaradi nizkih cen in težav v prodaji v zadnjih letih začeli razmišljati o opuščanju te poljščine, vidijo v tovarni zdaj upanje, ki se uresničuje. Tovarna bo potrebovala 6.000 vagonov krompirja na leto, zaradi bližine pa bo zanjo najbolj ugoden dolenjski krompir.

Kaj je zdaj za kmeta najvažnejše, smo povprašali inž. Slavka Nemanica, direktorja KZ Trebnje. „Tovarna bo zgrajena, bo predelovala krompir, v prihodnjih letih za naše kmete ne bo takih težav pri prodaji. Povečati pa bo treba pridelke vsaj na 250 in več centov. Le v velikih pridelkih je zaslužek za kmeta. V tem pogledu bo treba še veliko narediti, da bodo naši kmetje sodobno in donosno pridelovali krompir. Temu bodo služili tudi naši ukrepi in naši načrti, ki jih pripravljamo,“ je odgovoril.

M. I.

ČEPRAV NESKLEPČNI NA OTOČCU:

To bo pa slab zakon!

Upravni odbor poslovnega združenja slovenskih cestnih podjetij o predlogu zakona o cestah

Tako so menili prejšnjo sredo na posvetu upravnega odbora poslovnega združenja slovenskih cestnih podjetij, ko so govorili o predlogu novega republiškega zakona o javnih cestah.

Kočevje: prva vlečnica

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da je pri Dolgi vasi oziroma Livoldu pri Kočevju začela v soboto, 27. novembra delati nova smučarska vlečnica. Postavilo jo je Združeno KGP Kočevje in s tem omogočilo prijetno smučanje mnogim ljubiteljem tega zimskega rekreacijskega športa. V sosednji ribniški občini sta že lani delali dve podobni vlečnici (Sodražica, Travnica gora), medtem ko je kočevska občina šele zdaj dobila prvo.

Banane zasule ceste

Minuli četrtek, dobro uro pred polnočjo, se je pri Poljanah prevrnil tovornjak s priklopo iz Sremske Mitrovice: s tovornjaka so zletele po cesti banane, s priklopo pa se je razsul lak. Gmotno škodo so ocenili na 80.000 din. Vozilo in razsuti tovor sta zaprla več kot polovico avtomobilske ceste, zato so promet v obeh smereh do 1.30 usmerjali do Trebnjega po stari cesti prek Mirne peči. Tovornjak iz Sremske Mitrovice je vozil od Ljubljane proti Zagrebu.

Združenju zlasti ni všeč, da ceste še vedno niso gospodarski objekti, člani upravnega odbora pa so se pritoževali tudi zato, ker bi nove tehnične enote, ki naj bi bile v sestavi republiške skupnosti za ceste, pravzaprav pomenile nova cestna podjetja. To pa je v nasprotju z ugotovitvami, da je cestnih podjetij v Sloveniji že zdaj preveč in da je njihova mehanizacija izkoriščena komaj 25-odstotno. Na seji so zato govorili tudi o osnovanju združenega cestnega podjetja.

Direktor poslovnega združenja cestnih podjetij Slovenije Franc Gorenc je bil najbolj jasen v svojih pripombah k predlogu zakona: „Zakon bo slab, ker je preveč enostranski!“ je poudaril.

Na seji so se člani upravnega odbora tudi strinjali, da ni potrebno ustanoviti posebnega podjetja za vzdrževanje avtomobilske ceste, ker bodo to zmogla cestna podjetja sama. Na seji upravnega odbora, ki je bila na Otočcu, pa žal niso mogli sklepati, ker so bili nesklepčni: od 18 članov jih je namreč prišlo na sejo komaj 9.

J. S.

NOVO MESTO • DOLENJSKI MUZEJ • GALERIJA • DECEMBER 1971

Jutri ob 18. uri bodo v Dolenjski galeriji odprli razstavo del udeležencev prve dolenjske slikarske kolonije „Mlini ob Krki“. S tem se dokončno uresničuje pobuda novomeške tovarne Novoteks, ki je kolonijo tudi plačala. O sadovih tega na Dolenjskem res izjemnega mecenstva in razstavi sami berite več na 6. strani.

Novoteks Novoteks Novoteks

VREME

Ciklon, ki se je razširil iz nad Sredozemlja nad zahodno Evropo, je prekinil razdobje suhega vremena tudi pri nas. V naslednjih dneh bodo frontalni valovi še prinašali padavine, postopoma se bo hladilo. Izboljšanje vremena pričakujemo proti koncu tedna.

Proslave so bile tudi na ostalih šolah v občini.

Foto tedna: led je prebit

Za prvič smo bili kar zadovoljni: Tone Zalokar iz Krškega, Dušan Tošaj iz Kočevja in Polde Pungerčar iz Mirne peči so poslali dobre posnetke. Vsi trije so skušali ujeti najbolj zanimive dogodke preteklega tedna. Priznati moramo, da so imeli srečno roko. Vse tri smo objavili in nagradili: Dušan Tošaj — 100 din, Polde Pungerčar — 100 din in Tone Zalokar — 50 din.

Tošaj se je s svojim prvim snegom in zaklanim pujsom najbolj približal splošnim aktualnostim tedna, Zalokar je zabeležil najvažnejše družbeno dogajanje — priprave na referendum, Pungerčar pa je kot pravi fotoreporter prinesel sliko o eksploziji v Mirni peči prej kot v 24 urah, za kar smo mu poleg honorarja (50 din) priznali še posebno nagrado.

Pretekli teden nismo razpisali fotografije tedna, ker smo zaradi praznikov bili prisiljeni skrajšati roke za oddajo gradiva v tiskarno. Razumljivo pa je, da velja razpis tudi za naprej.

Vabimo vas, da se našim prvim trem sodelavcem pridružite tudi drugi ljubitelji fotografije. Tedenskih zanimivosti ne manjka, treba se je samo ozreti okrog sebe!

Ponavljamo:

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izviran, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvadratnih centimetrov za druge formate), v uredništvo pa mora riti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko!). Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. S sliko pošljite tudi primeren (kratek) podpis, obvezno pa podatke:

kaj je bila posneta, kje je bila posneta in kdo ali kaj je na sliki.

V razpisu pa tudi nismo kar tako napisali, da bomo za najboljšo fotografijo avtorja nagradili z 200 dinarji. Želimo vam mnogo sreče in ostro oko! Posnetke pošljite do 6. decembra, zadnji rok je 12. ura. UREDNIŠTVO DOL. LISTA

FOTO
TEDNA

Kmetje baje niso delavci niti takrat, ko se zaposlijo v tu-
jini! — Razlike med delavci in malimi kmeti

Pa začnimo današnjo rubriko z neko primerjavo: v Parizu se je zaradi velikega povpraševanja na prostem trgu cena zlata precej povečala in so kilogramske zlate palice prodajali po 7595 frankov. Blizu nas, v Trstu, pa je pred tednom dni le po 7535 frankov. Blizu nas, v Trstu, pa je cena dinarja kar občutno padla, saj so med prazniki v bankah menjali dinar le za 35 do 36 lir... Čuden svet, da ima še vedno raje zlato kot dinarje...

Ne vem, kaj ste počeli minuli četrtek, toda gotovo niste delali tega, kar je počel libijski predsednik polkovnik Moamer el Gadafi: ves dan je namreč obiral olive, ki sodijo med glavne poljedelske pridelke. Pri tem so mu pomagali vsi ministri, vsi soki vojaški voditelji in funkcionarji... dober (zgled) glas seže v deveto vas...

Daleč na drugem koncu sveta pa je neki drugi predsednik — kubanski premier Fidel Castro — izjavil, da ga je prehlad, ki se ga je nalezal med uradnim obiskom v Čilu, pri priči minil, ko je popil šilce močnega domačega žganja... novo zdravilo za ugledne državnike...

Kitajska delegacija v Združenih narodih vzbuja še vedno kar precej zanimanja med novinarji v New Yorku. Zadnja „senzacija“, ki so jo reporterji našli: kitajski delegati uporabljajo samo domačo, kitajsko, zobno pasto ker zavestno odklanjajo ameriške izdelke... kdove, če velja to tudi za sladoled in kako ga neki prepeljejo iz Pekinga v New York ne da bi se stalil...

Nek (domiselni) gostilničar v Londonderryju na Irskem, kjer nenehno pokajo bombe, ki jih nastavljajo (med drugim tudi v gostilnah) pripadniki prepovedane tajne irske republikanske armade, je na vrata gostišča obesil listek z napisom: gostom zagotavljamo, da bo pivo dobro, za eksplozije pa ne odgovarjamo... Črni humor...

Pojavlja se novo vprašanje: ali kmečke ljudi, ki se zaposlijo v tujini, lahko imenujemo delavce — vsaj takrat, ko so zaposleni — ali ne? Sicer ga še nisem slišal pri nas. Objavil ga je znani beograjski časopis Politika kot besede predsednika izvršnega sveta Srbije. Zato se bodo takega mnenja morda oprijeli tudi pri nas tisti, ki niso naklonjeni kmečkim ljudem.

Zakaj naj bi bilo pomembno, ali kmečke ljudi, ki se začasno zaposlijo v tujini — nekateri morda tudi trajno — imenujemo delavce ali ne? Predsednik izvršnega sveta Srbije je menil, da bi jih imenovali le državljane. Pri nas se morda lepše sliši občani. A zakaj ne delavci? Status delavca jim priznajo celo sindikati v tistih državah, v katerih so zaposleni, ne le delodajalci.

Nekaterim je morda neprijetno priznati, da je v nekaterih tujih državah zaposlenih veliko naših delavcev. To število bi lahko močno zmanjšali, če bi vse, ki so odšli na delo s posejela in pri nas še niso bili zaposleni, imenovali le državljane na tujem, ne delavce. Ali bi s tem tudi zmanjšali problem zaposlitve naših delavcev, ker kmečkih ljudi ne bi prištevali mednje, četudi na malih kmetijah nimajo dovolj dela, ne kruha? Ali bi tudi lažje reševali socialna vprašanja delavcev? V Sloveniji ni tako strogega

razlikovanja med delavci in kmeti, čeprav so razlike opazne. Naši delavci jih želijo zmanjšati enako kot kmetje. To kažejo razprave in priprave na združitev zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov ter razprave o enotnem pokojninskem zavarovanju. Nekateri pa še nasprotujejo zaradi načelnih stališč.

V zadnjem času se delavski razred spet bolj poudarja kot pred leti. Gotovo zaradi tega, ker nekateri državljani poskušajo izkrivljati ali celo izpodkopavati socialistična načela in odnose v naši družbi. Kmetov gotovo ne bi mogli uvrščati med take ljudi, vsaj velike večine ne. Za socializmu sovražne ideje nimajo gospodarske ne kake druge osnove.

V čem se kmetje ločijo od delavcev? Načelno ali teoretično po tem, da delavci proizvajajo z družbenimi, torej skupnimi sredstvi, kmetje pa z zasebnimi, lastnimi.

Predsednik republike Josip Broz Tito se je pred prazniki vrnil z dvodnevne obiska v Romuniji, kjer sta se v majhnem obmejnem mestu Temišvaru pogovarjala z Nicolaem Ceausescu. Izmenjava mnenja je bila tradicionalna (to je bilo že njuno deveto srečanje) odkrita in prijateljska. Ob koncu razgovorov so izdali skupno sporočilo. Na sliki: predsednik republike Josip Broz Tito po prihodu v Beograd. (Telefoto: Tanjug)

Koliko pa je pri nas takih kmetov, ki lahko živijo človeka vredno življenje le od dela na svojih kmetijah? Koliko je tako malih kmetij, da so lastniki dobili po njih le naziv kmetje, ne dajejo pa dovolj dohodkov za preživljanje? Taki kmetje imajo nekaj lastnih sredstev za proizvodnjo, a ne toliko, da bi lahko dovolj pridelovali. Zato z njimi ne morejo nikogar izkoristiti, ne v socialistični niti v kapitalistični družbi. Zaradi priložnostnega dela drugod so še sami izkoriščani.

Delodajalci, ki zaposlijo kmečke ljudi sezonsko ali priložnostno, jih ne prijavijo kot delavce. Plačujejo jim le njihov zaslužek, ne prispevajo pa za njihovo socialno zavarovanje. Tako delo se ne šteje v delovno dobo za pokojnino. Če ne bodo dobili trajne zaposlitve doma, bodo morali vse življenje ostati le kmetje, čeprav bodo priložnostno delali drugod in ustvarjali dohodek tudi svojim delodajalcem.

Razlik med delavci in kmeti torej ne bi smeli poglobljati, temveč bi jih morali hitreje odpravljati.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

V dobi, ki nasploh slovi po presenečenjih, se je — vsaj doslej — neki državnik še posebej pridom okoristil z dejavnostjo take vrste. Richard Nixon, sedemindeseti predsednik Združenih držav Amerike, je s svojimi skrbno zasnovanimi odločitvami doslej že tolikokrat poskrbel za senzacijo, da se ga je bolj ali manj po pravici že prijel vzdevek mož presenečenj. Najprej sporočilo, da bo obiskal Peking, pa potem novica, da bo romal v Moskvo in pred kratkim pravcati rafal napovedi o sestankih s Pompidoujem, Heathom, Brandtom... Očitno je, da ima ameriški predsednik velike ambicije na zunanje-političnem področju — pa nič manjše na volitvah, ki bodo prihodnje leto. Kajti, in prav gotovo ne bo odveč, da se spominimo, novembra prihodnjega leta se bo v ZDA znova odločalo, kdo bo naslednja štiri leta prvi državljani prve industrijske sile sveta: Richard Nixon ali kdo drug. Nobenega dvoma ni, da kani sedanji ameriški predsednik to mesto obdržati tudi v naslednji štiriletni mandatni dobi. Za zmago na volitvah potrebuje ne samo kolikor toliko dober položaj v deželi sami, kot tudi kar se da spektakularne uspehe v zunanji politiki. Blizajoče se volitve v Združenih državah Amerike imajo že sedaj precejšnje posledice na ravnanje in delovanje supersile onstran oceana v svetovni politični areni. Bilo bi seveda skrajno naivno in nedopustno poenostavljeno, če bi trdili, da počne Nixon vse to, kar počne, preprosto zato, da bi si zagotovil čimveč glasov na volitvah, toda prav tako bi bilo smešno, če bi zatrjevali, da ukrepa tako, kot pač ukrepa, ne da bi se zavedal novembrske tekme prihodnje leto. V tem stavku lahko kajpak samo opozorimo na povezanost teh dejstev, za kaj več ni ne časa ne prostora. Vsekakor je zanimivo, kako lahko nek izrazito notranjepolitični dogodek (skorajda bi lahko rekli „privatna zadeva“) neke dežele vpliva na dogajanje v mednarodni politiki in vpliva čedalje bolj. Kajti bolj ko se dandanašnji svet, poln elektrone in hitrih komunikacij, razvija in odmika od sveta včerajšnjega dne, bolj postaja očitno, da so dogodki in dežele tega planeta usodno povezane druga z drugo. To nemara bolj kot karkoli drugega govori v prid trditvi, da pogosto ne moremo razumeti tokove današnjega sveta prav zaradi tega, ker ta svet odločno premalo poznamo. Še ne tako davno je bilo to tako tudi zaradi našega včasih malce čudnega prepričanja, da se delijo reči zgolj na dobre in slabe in v tem smislu smo bili pripravljeni vztrajati na taki opredelitvi še dolgo potem, ko so odpadli že skoraj vsi razlogi za tako prepričanje. Toda to je navsezadnje

značilno za nas prav tako kot za mnoge druge. Vsekakor bo držalo, da svet današnjega dne vse bolj ruši tradicionalne ograje in predsodke in napovedana potovanja ameriškega predsednika to samo še potrjujejo. V tem je gotovo nova kvaliteta političnega delovanja in to še posebej nemara zato, ker skorajda sili druge k isti taktiki — kar pa je miru na svetu lahko le v prid. Ko je Nixon objavil, da bo obiskal Peking, je to delovalo kot močna vzpodbuda, da se je tudi Moskva odločila za vrsto diplomatskih protiakcij in tako — tudi na svoj način — pomagala k rušenju tradicionalnih ovir, pregraj. In medtem ko se je svet sicer polagamo le privadil na taka presenečenja, je obenem spoznal, da so še kako koristna. Zaradi takih presenečenj smo nedvomno v položaju, ko lahko začetek novega leta

Politika
presenečenj

pričakujemo s precejšnjim optimizmom — če odštejemo dve področji, kjer so strasti še vedno preveč razburkane: Suez in indijsko-pakistanske zdrahe. Videti je, da so dialogi med velikimi pogosto bolj plodni kot razgovori med majhnimi. Malce čudno in hkrati zelo grenko zveni trditev, da sta Peking in Washington, ki ju delijo tisoči kilometrov, lažje našla skupni jezik in se sporazumela za kramljanje ob okrogli mizi kot, denimo, Kairo in Tel Aviv, med katerima lahko merimo razdaljo v sto kilometrih! Kako dobrodošla bi bila v tem smislu presenečenja, kakršnih smo se (skorajda) že privadili v odnosih med velikimi! Nixon se — tako kot Mao Ce Tung ali Leonid Brežnjev — vsekakor ni čez noč odločil za spektakularne poteze, s katerimi je presenetil. Te so prišle kot posledica spoznanja, da se svet menja in da se morajo menjati tudi odnosi in

politika. Treba je imeti dovolj poguma za take odločitve. Če se strinjamo, da imajo problemi velikih in njihove odločitve svrj vpliv tudi na ravnanje malih, bi smeli pričakovati, da bodo tudi ti šli po sledovih koristnih zgledov... in tako postali veliki tudi oni — vsaj kar zadeva njihovo politiko.

TELEGRAMI

ANKARA — Turški parlament je podaljšal do 26. januarja prihodnjega leta izjemno stanje v enajstih okrožjih. Podaljšanje je zahtevala vlada.

BUDIMPEŠTA — Madžarsko bo kmalu obiskala dvajsetčlanska gospodarska delegacija iz Italije. Pogovori med italijanskimi in madžarskimi strokovnjaki bodo trajali deset dni.

TELEGRAM

PARIZ — Brezposelnost v Franciji vztrajno narašča, trdijo uradni podatki. Konec oktobra je bilo brez dela že 377.000 ljudi, okroglo 24.000 več kot mesec dni poprej. Pri tem strokovnjaki opozarjajo, da vsi tisti, ki so brez dela, niso uradno prijavljeni, zato naj bi bilo brezposelnih trenutno v Franciji že okoli pol milijona oseb.

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Minulo sedemdnevno obdobje je bilo — kar zadeva dogajanja na notranje političnem in gospodarskem področju — časovno sicer res nekoliko skrajšano (pač zaradi prazničnih dni, ki so od sobote pa do torka praktično zaprli vrata vseh odločilnih institucij v državi), vendar zaradi tega nikakor ni ostalo prazno; nasprotno — skorajda lahko rečemo, da tako POMEMBNIH ODLOČITEV ali vsaj neposrednih napovedi, kot smo jih slišali prav pred iztekom prejšnjega tedna, skorajda že lep čas ni bilo.

Republiški izvršni svet se je sredi minulega tedna (v sredo) sestal na zaprti seji in obravnaval celo vrsto zares pomembnih vprašanj, ki so bila tokrat na dnevnem redu. Predvsem se je posvetil predlogu družbeno-ekonomskih in bilančnih izhodišč za financiranje splošne ter kolektivne porabe v Sloveniji v prihodnjem letu — pri čemer je izhajal iz ocene, da lahko v Sloveniji drugo leto računamo z realnim povečanjem družbenega proizvoda za 6,5 % (oziroma nominalno za približno 19 %). Izvršni svet se je posebej zavzel za to, da vsa poraba pri nas NE SME PRESEGATI rasti družbenega proizvoda — kar je v skladu z že sprejetimi stališči skupščine — in v zvezi s tem je bilo med drugim rečeno tudi to, da bomo z družbenimi dogovori oziroma samoupravimi sporazumi morali vztrajati na tem, da PORAST OSEBNIH DOHODKOV v celokupnem obsegu pri nas v prihodnjem letu ne bo presegel 18 %, kar pomeni, da ne bo presegel nominalne rasti družbenega proizvoda. In še: pri porastu osebnih dohodkov bomo morali dati prednost srednjim in nižjim osebnim dohodkom — kar tudi izhaja iz sprejetih stališč v zvezi z urejanjem sedanjih socialnih razlik.

Posebej pomembne pa so bile tokrat odločitve republiškega izvršnega sveta v zvezi z izdajo nekaterih novih zakonskih predpisov — še zlasti kajpak tistih, ki se nanašajo na PODROČJE DAVKOV IN TAKS. Na tokratni seji izvršnega sveta so namreč obravnavali (med drugim) tudi predlog za izdajo novega zakona o prispevkih, davkih in takсах delovnih ljudi in organizacij združe-

nega dela — zakonski predlog, s katerim bi v Sloveniji uvedli NOV DAVČNI SISTEM.

Če na kratko povzamemo: temeljna značilnost novega davčnega sistema naj bi bil prehod od dosedanjih tako imenovanih stroškovnih davkov na resnično obdavčevanje dohodka. S tem bi bilo uresničeno načelo — ki ga vsebujejo tudi ustavna dopolnila — naj za splošne družbene potrebe prispevajo RAZMEROMA VEČ tisti občani ali organizacije združenega dela, ki tudi dosegajo VEČJI DOHODEK. Med predlaganimi novostmi je še obveznost, da bodo morali poslej tako kot organizacije združenega dela tudi davčni zavezanci na zahtevo davčnih organov dati podatke, ki so potrebni za PRAVILNO ODMERO DAVČNIH OBVEZNOSTI. Novost bo tudi obveznost DOKAZOVANJA

Spet »Hladilnik«
za cene!

IZVORA premoženja in načelo javnosti celotnega in čistega dohodka občanov. S tem — tako menijo predlagatelji novosti v davčnem sistemu — bomo v dobrih meri zavirali mnoge sedanje nepravilnosti, posebej še, ker se bo tudi precej zaostriło nadzorstvo nad izpolnjevanjem davčnih obveznosti.

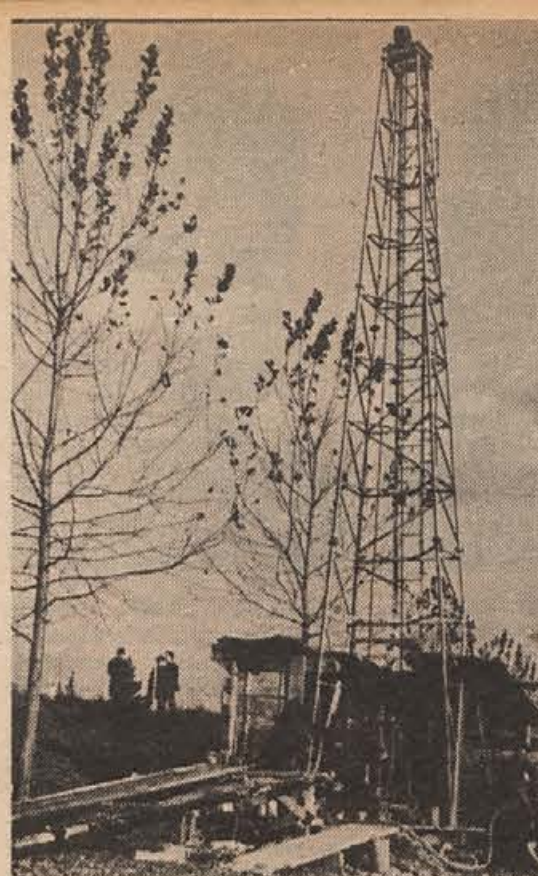
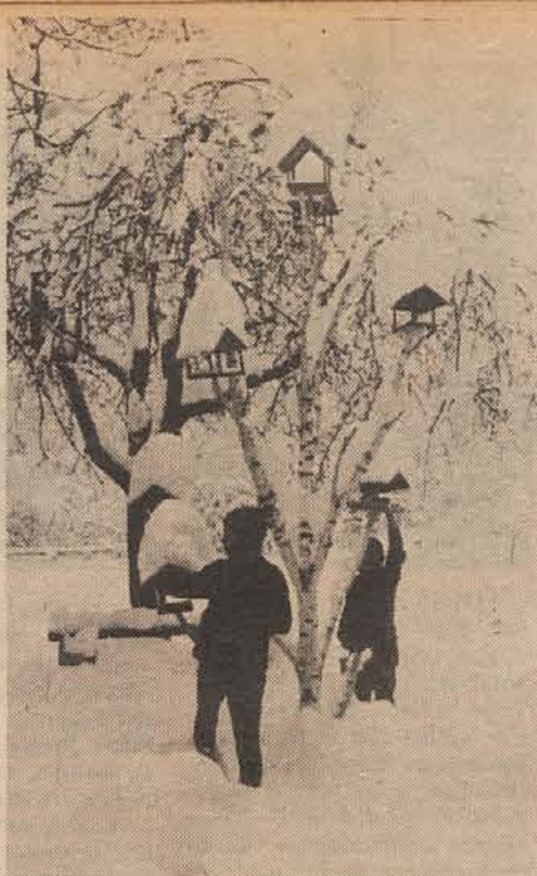
Izvršni svet je tokrat obravnaval še vrsto zakonskih osnutkov oziroma predlogov — npr. zakonski osnutek, po katerem naj bi se poslovnim bankam priznalo določeno nadomestilo za beneficirane obresti pri kratkoročnih kreditih za DELOVNE ORGANIZACIJE V KMETIJSTVU. Izvršni svet je tudi podprl predlog o POVEČANJU POKOJNIN — ki jih bo v celoti treba povečati za 12 % ter za znesek 36 dinarjev, pri tem pa nižje relativno bolj kot višje. Sprejet je bil tudi zakonski osnutek o STAROSTNEM ZAVAROVANJU KMETOV — po katerem ima pravico do pokojnine vsak zavezanec, ki ima vsaj 5 let zavarovalne dobe oziroma je že dosegel starost 65 let.

Z dokaj ostrim ukrepom se je minuli teden končala tudi dvodnevna (od četrta na petek) seja zveznega izvršnega sveta: po izčrpnem obravnavi vprašanj s področja trga in cen pri nas je ZIS sprejel sklep o ZAMRZNITVI CEN za vse izdelke in storitve, s čimer naj bi zavirali vse mogoče spekulacije v zvezi s poviševanjem cen za „nove“ izdelke ter naj bi skušali zavezati sedanje nemogoče divjanje življenjskih stroškov in sploh gibanja našega gospodarstva.

Sedanji ukrep o zamrznitvi bo veljal najdlje do konca februarja prihodnje leto — dotlej pa, dokler bodo na vseh področjih veljale sedaj MAKSIMIRANE CENE bodo po napovedih ZIS sprejeti tudi ukrepi, potrebni za doseg razmer, v katerih se bodo cene pri nas oblikovale v skladu s pomembno in povpraševanjem. V tem obdobju — so še povedali po tokratnem zasedanju ZIS — bomo morali sprejeti tudi usmeritev za našo gospodarsko politiko v prihodnjem letu ter se sporazumeti za vrsto potrebnih ukrepov, ki so za STABILIZACIJO NAŠEGA TRZIŠČA vsekakor nujni.

Za določen skok temperature na notranje političnem področju (česarvno dogodka ne kaže predimenzionirati) so poskrbeli minuli teden študenti zagrebških fakultet, ki so nenadoma proglasili splošno stavko z namenom, da bi izsilili spremembo sedaj veljavnega deviznega režima v državi. Ta njihova „akcija“ (ki sedaj, ko to pišemo, še traja) je doživela obsodbo v mnogih delovnih kolektivih tudi na Hrvaškem — pa tudi izvršni odbor študentske organizacije ljubljanske Univerze je IZRAZIL NASPROTOVANJE takšnemu „urejanju“ problemov naše stvarnosti, ki z resnično konstruktivnimi nameni gotovo nima nič skupnega.

Za zaključek naj še omenimo, da se je minulo sredo konstituirala NOVO IZVOLJENA republiška konferenca SZDL — dosedanjí konferenci je namreč potel mandat. Za predsednika RK SZDL je bil ponovno izvoljen Janez Vipotnik, za podpredsednika Viktor Avbelj, Tina Tomlje in Vlado Beznik, za sekretarja pa Božo Kovač.

Novo mesto dobi prvi semafor – Na križišču pri Industriji obutve so se pričela dela za postavitev novomeške semaforja, vendar dela ovira zima in nesreča, saj je bager pretrgal telefonski kabel in tako povzročil nepredviden zastoj. (Foto: Slavko Dokl)

KOT V PRAVLJICI – Tudi to zimo niso pozabili na ptice učenci osnovne šole in posebne osnovne šole v Kočevju, ki so člani krožka za varstvo živali. Skupno so izdelali in postavili mnogo krmilnic. Krmila jim vsako leto da Združeno KGP Kočevje. (Foto: FKK osnovne šole Kočevje)

V bližini počitniških hišic zdravilišča v Čateskih Toplicah vrta Geološki zavod iz Ljubljane novo vrtino, ki bo segla 400 metrov globoko. Čateske Toplice in Agraria si delita stroške vrtanja na polovico. (Foto: M. Jaranović)

Izvoz preusmeriti na vzhod, v vzhodnoevropske dežele, kjer so še velike možnosti prodaje, to je namen sevniske Kopitarne, ki naredi eno tretjino tovrstnih izdelkov v Jugoslaviji. Izvoz je nujen, ker na domačem trgu ni mogoče vsega prodati. (Foto: M. L.)

Turistični barometer

Če bo sneg nadaljeval s tako hitro, kakor je začel letošnji uvod v zimo, bodo smučarji resnično prišli na svoj račun. V Novem mestu je smučarsko društvo Rog pripravilo presenečenje za svoje člane in tudi za turiste: v Zlebeh na Morofu je postavilo prenosno vlečnico in nekajkrat na teden bodo vadili pod vodstvom smučarskih trenerjev in inštruktorjev.

Nared je tudi vlečnica nad avtomobilsko cesto pri Trebnjem, kjer so smučišča zaradi dostopnosti – avtomobilska cesta je navadno najprej in najbolj temeljito očiščena – smučarjem najbližja. Medtem ko so se eni začeli smučati, pa z drsališči na Dolenjskem letos, kot vse kaže, spet ne bo nič, kljub lanskim obetajočim napovedim iz Novega mesta.

Zato pa postaja vse bolj obiskan bazen v Čateskih Toplicah, kjer zatrujejo: „Po poletnem navalu so ljudje spet postali željni kopanja in številu obiskovalcev se vzpenja!“

Kako bomo zdomcem ponudili roko?

JOŽE MRZLAK

Približno 300.000 Jugoslovancev bo za božične in noveletne praznike prišlo z avtomobili, avtobusi, vlaki in letali domov. Statistike pravijo, da je na tujem zdaj tudi kakih 5000 dolenjskih zdomcev, preko zavoda za zaposlovanje, ki ureja zaposlitve za delavce iz novomeške, metliške, črnomajške, ribniške, trebanjske in krške občine, pa se je doslej v drugih državah zaposlilo 1500 delavcev. Jože Mrzlak, referent za zaposlitve v tujini: „Od 26. do 28. decembra bodo v občinskih središčih pogovorili z zdomci, ki jih bomo pripravili skupaj s sindikati in So-

cialistično zvezo. Namen pogovorov: pregledati možnosti za zaposlitve doma, zdomcem želimo povedati, kje se bodo prihodnje leto lahko zaposlili, koliko jih lahko pride domov in kakšnih poklicev najbolj manjka. Prav zato bodo prišli tudi predstavniki delovnih organizacij.

Zdi se, da je odziv na vabila k zaposlovanju doma bolj skromen. Deloma gre tako stanje na račun nižjih dohodkov doma, toda marsikateri bi se vrnil, če bi čutil, da ima doma zagotovljeno delovno mesto. Dokler pa bomo počasi, birokratsko urejali zaposlovanje (dolgotrajni razpisi, negotovost zdomca, ki je doma kot na tujini, pa zraven tega še ne ve, če bo sprejet na delo), bomo imeli sicer dosti sestančkov, a malo uspeha!“

Kislost

„Sprasujem se, kakšna bo čez nekaj let kakovost cvička in bizeljčana, če ne bomo premogli lastnega trsničarstva in če bodo dolenjski vinogradniki nakupovali cepilke od prekupčevalcev iz južnih republik. Vem za žalostne primere, ko je vinogradnik mislil, da bo nov vinograd rodil žametno črtno, pa se je izkazalo, da so v njem trsi smederevke, žilavke ali celo sorte afus-Ali (carigradske grozdje), ki je jedilna sorta in ki v Sloveniji sploh ne dozori,“ je na posvetovanju o vinogradništvu v Kostanjevici 18. novembra dejal inž. Tone Zafornik iz Kmetijskega inštituta Slovenije.

K razpravi o tem se je priključil tudi naš vinogradnik Ferdo Šepetavc z Bizeljskega, ki je dejal: „Eno tretjino vseh matičnjakov v Sloveniji je pri nas, na Bizeljskem. Ugotavljamo, da so se površine slovenskih matičnjakov in trsnic zmanjšale po vojni od 90 na vsega osem hektarjev in da moramo urediti vsaj 40 do 50 ha matičnjakov, če hočemo obnavljati vinogradništvo. Kar zadeva nas na Bizeljskem, mi ne potrebujemo dotacije za povečanje matičnjakov, potrebujemo le jamstvo, da bomo to, kar bomo pripravili, lahko tudi prodali. Kako naj zdaj planiramo pridelovanje cepilnic, če tega ne vemo?“

M. L.

Izostanki

Območje novomeškega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Občine Novo mesto, Trebnje, Krško, Metlika in Črnomelj: 34.504 aktivni zavarovanci, 44.511 vseh zavarovancev, 48.853 družinskih članov – 93.364 vseh zavarovanih oseb.

To so devetmesečni podatki – in tudi te številke sodijo v ta okvir: zaradi nesreč pri delu je vsak dan 184 zaposlenih nesposobnih za delo, 49 jih ne more priti na delo zaradi

PREVEČ NESREČ PRI DELU

nege družinskega člana in kar 1.190 jih je odsotnih zaradi bolezni in nesreč izven dela. Iz najrazličnejših vzrokov ne dela 1.383 delavcev, kar je 4 odstotke vseh zaposlenih. Zaradi nosečnosti in poroda ne dela tudi po 256 žensk – to je tri četrtine odstotka zaposlenih. Vsak dan torej ne dela več kot 1600 zaposlenih: pogledano drugače – vsak dan stoji ena izmed največjih dolenjskih tovarn! Za dve desetinki odstotka je izostankov z dela na Dolenjskem več, kot je slovensko povprečje, tudi prirastek rojstev je na Dolenjskem večji kot v Sloveniji. Številke so zadnja leta dokaj ustajale. Sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev je izplačal za obolenja in poškodbe skoraj 4 milijone dinarjev, le nekaj manj pa za nosečnosti in porode. V devetih mesecih je bilo prijavljenih 1488 nesreč pri delu.

Upravičeno zato načelnik oddelka za zdravstveno zavarovanje Franc Gričar sprašuje: „Čeprav smo glede izostankov z dela pod evropskimi poprečji – mar jih ne moremo zmanjšati?“

Usodnost

Stane Ocepek, glavni direktor podjetja AVTO KOČEVJE. – Konec septembra je znašal naš letošnji celotni dohodek 45.536.000 din, naše terjatve 14.878.400 din, obveznosti do dobaviteljev pa 3.410.000 din; v istem obdobju lani pa celotni dohodek 32.193.000 din, terjatve 12.770.000 din in obveznosti 2.989.000 din.

Številke pa ne kažejo dejanskega stanja, saj se je nelikvidnost precej močneje zaostila. Na gotovinski promet odpade le še slaba tretjina, sicer pa medsebojne terjatve urejamo s kompenzacijami in asignacijami. Vzroki: žiro računi so skoraj pri vseh podjetjih blokirani. Tako poravnave računov pa povzroča velike stroške, neredno izplačevanje osebnih dohodkov ter neredno poravnavanje zakonskih in pogodbenih obveznosti.

Za razliko od ostalih podjetij v občini je naše še v posebnih težavah, ker posluje na območju vse Jugoslavije in v tujini. Terjatve imamo pri 3000 kupcih. Tuja podjetja so zelo dobri plačniki, domača pa slabi.

NELIKVIDNOST OGROŽA

Nelikvidnost postaja vedno večja ovira za redno poslovanje. Lahko postane usodna, če se položaj na tem področju v kratkem ne bo bistveno izboljšal.

J. P.

DOLENJSKI OTROCI HRIBOVSKI

Krvice

Vsem našim otrokom omogočiti vsaj približno enake možnosti za šolanje in za vzpon v življenju, ne pa govoriti le o enakih pravicah, zagotovljenih v zakoni, to je ena od najpomembnejših zahtev republiške konference ZKS.

Zakaj? Utemeljimo to z besedami Bojana Brezovarja, ravnatelja osnovne šole v Sentrupertu, izrečnimi na seji občinske konference ZK v Trebnjem 24. novembra:

Pretiran osip, ki pomeni zapiranje poti za nadaljnje šolanje, je posledica ekonomske in splošne zaostalosti. Poglejmo, kako je s šolami na podeželju, konkretno z našo šolo. 85 odstotkov delovnih mest je nestrokovno zasledenih, prosvetni delavci nimajo predpisane izobrazbe. Ko se dopolnilno šolajo na pedagoški akademiji, si že iščejo boljše delovna mesta v mestih, tako rekoč komaj čakajo, kdaj bodo odšli.

In potem učenci: na naši šoli jih ima 43 od 4 do 7 km do šole, od doma so 7 do 10 ur. Damo jim brezplačno malico, to pa je tudi skoraj vse, za več ni denarja. Dogajajo se primeri, ko učenci zdaj v zimi prihajajo brez nogavic v šolo, da o pomankljivi opremljenosti ne govorimo, ob tem pa slišimo, da so v Ljubljani dali vsem otrokom brezplačne učbenike, tudi tistim, ki so od premožnejših staršev.

M. L.

Nerazviti

Ivan Živič, predsednik medobčinske komisije za pripravo razvojnega načrta Posavja: „Posavske občine se niso omejele samo na naročilo dolgoročnega načrta za Posavje, pač pa sodelujejo z 10 odstotki tudi pri financiranju razvojnega programa za Kozjansko. Na območju sevniske, krške in brežiške občine je namreč 26.813 hektarov Kozjanskega in živi na tem območju 18.187 prebivalcev. Meje so določene in potrjene.

Posavje ne računa na tovarne in dotacije, pač pa pričakujemo v brežiški občini obnovo vinogradov, ki naj bi jo pod okriljem Slovenija vina prevzela Kmetijska zadruga Bizeljsko. Na manj razvitem območju občine je še Kovinska galanterija Bizeljsko, ki pomeni osnovo za povečanje zaposlenih v tem predelu.

vredno je zapisati...

Ljubljanska banka je prizadeto odgovorila na vesti iz Sarajeva, kjer so vloge na vpogled in vezane vloge dobile dodatne obresti – od pol do dva in pol odstotka. Na svojem zboru so se za tako odločitev zavzeli tudi delegati Ljubljanske banke.

Direktor Dolenjske banke in hranilnice Ivo Novšak je ob tem tihem sporazumevanju, ki je malce dišalo po toliko obsojenih metodah pritiska, izjavil, da se bodo v Novem mestu držali sklepa upravnega odbora združenja jugoslovanskih bank.

Sredi prejšnjega tedna pa je ta upravni odbor sklenil,

Obresti

naj se najvišje obresti na hranilne vloge v dinarjih povečajo od 6 na 7,5 odstotka pri vlogah na vpogled, pri deviznih vlogah na vpogled pa naj bi bile obresti 5,5-odstotne v devizah, 2-odstotne pa v dinarjih.

Ivo Novšak je po telefonu na to odločitev jedmato odgovoril: „Držali se bomo sklepa, ki ga je sprejel upravni odbor združenja!“

Po pripojitvi Gorenjske banke Ljubljanski je v zadnjih dneh to že drugi pretres v slovenskem hranilništvu. Slej ko prej pa ostaja v veljavi stara modrost: „Kadar se povečuje stopnja obresti, to ni dobro za varčevalce...“

Inflacija razumljivo vedno narašča hitreje, kot jo zmerno krotiti z višjimi obrestmi pri hranilnih vlogah. Zdravila za to – razen v referatih – še nismo našli...

Imamo tudi sanacijski program za rudnik Globoko. Ta predvideva izkoriščanje kremenčevega peska za steklarstvo, izkop gline za keramiko in gline, ki je odporna proti ognju.

J. T.

IVAN ŽIVIC

BOJAN VIPAVEC, tehnik iz tovarne Cosmos — Belt v Črnomlju in predsednik sindikata v kolektivu: „Jaz sem odločno za to, da v gospodarstvu podpremo revnega kmeta. Razmere na deželi poznam in vem, da je kmet nujno potreben družbene pomoči. V našem kolektivu je ugodno vzdušje za referendum, ugotavljam pa, da imajo nekateri pomisleke, ker dobivamo vedno nova in nova bremena. Doklej bomo zmogli? Bela krajina je vedno odnesla kratak konec, kadar se je kaj delilo, medtem ko je pri izpolnjevanju nalog prva.“

FRANČIŠKA VAKSELJ, kmetica iz Leskovca: „Veliko se nam bo poznalo, če nam ne bo treba plačevati bolnice in zdravil. Kmetje ne bomo brez potrebe nadlegovali zdravnikov, o tem bodite prepričani! Zlepa se ne odpravimo po zdravniško pomoč in je tudi posledaj ne bomo izkoriščali. Mislim, da se bo glasovanje izteklo v naše dobro tudi med delavstvom, saj je v tovarnah največ kmečkih sinov. Ti pa gotovo razumejo naše težave.“

FRANC TURK, učitelj, Novo mesto: „Na sestanku so nas poučili, zakaj referendum, kaj pridobijo kmetje z združitvijo skladov. Kmečki ljudje so vsem na slabšem od nas, ki smo zaposleni. Dovolj je, da stopiš na vas, pa se o tem prepričaš. V vsaki vasi so ostareli, za delo ne sposobni. Kako ne bi ob takih razmerah glasoval „za“? Za združitev bom še posebej glasoval zato, ker sem sam s podeželja in ker so skoraj vsi moji sorodniki kmetje. Prepričan sem, da ne bi okleval, četudi bi šlo tistih 0,6 odstotka od mojega osebnega dohodka.“

EDVARD SMUK, upokojenec, tajnik občinske podružnice upokojencev: „Kmet je bogi, pomislite, po 14.500 starih dinarjev je treba plačati za en dan v bolnišnici. Kje naj jih vzame? Upokojenci bomo glasovali za združitev, o tem smo se že dogovorili na sestankih. Našim članom dopovedujemo, da to upokojemcem ne bo prav nič škodovalo, kmetom pa bo koristilo. Dosti imam opraviti s kmečkimi ljudmi, po svoje si bom prizadeval in ljudi nagovaljal k tej pametni odločitvi.“

VALČI BELE iz novomeške Industrije obutve: „Sem na strani tistih, ki podpirajo referendum. Skrajni čas je, da se reši to vprašanje, ki je dolga leta bolelo kmete. Pri vsem tem pa se vprašam, zakaj je treba stvar toliko zapletati. Vrsto drugih prav tako pomembnih vprašanj rešujejo odgovorni kar čez noč, tukaj pa je treba vložiti toliko dela. Denar, ki bo šel za pripravo referenduma, bi lahko uporabili bolj koristno. Skratka občutek imam, da je preveč nepotrebnega dela, ko je že naprej jasno, da bo referendum uspel.“

ALFONZ URBANČ, delavec v Celulozi Krško: „Vsekakor gledam s simpatijami na kmetu ponujeno roko. Doma sem s kmetov in mati se še vedno ubada z delom na posestvu. Upam, da se bo glasovanje izteklo v prid kmečkemu človeku, saj je večina naših delavcev doma na deželi. Razmere na kmetih dobro poznajo, zato jih tudi prepričevati ne bo treba o pomenu tega dejanja. Veliko imamo kmetij, kjer so ostali samo stari ljudje in ti ne bodo zmogli stroškov, ki jim jih danes ali jutri lahko nakopije bolezni.“

ZA SOLIDARNOST DRŽIJO PESTI

Govorijo dolenski kmetje, delavci, uslužbenci, upokojenci — od Kolpe do Save — Odločno pravijo, da nas ni treba biti strah pred izidom ljudskega glasovanja — »Kmečki ljudje bodo zanesljivo prišli do svojih pravic iz zdravstvenega varstva,« trdijo eni, drugi pa: »Če bomo pravilno glasovali, bo to samo delna oddolžitev kmetu za vse, kar je dal družbi

»Vsaj delno vračilo«

LOJZE ŠTERK, predsednik občinske konference SZDL v Črnomlju: „Referendum bo omogočil 4700 kmečkim zavarovancem iz naše občine boljše zdravstveno varstvo, ne da bi morali za to sami kaj več plačati. Prepričan sem, da bodo delavci podprli kmete. Povečanje pravic bo ugodno za počutje kmečkega prebivalstva. Marsikdaj so se kmetje zdravljenju odrekli, ker so se bali plačil. Ko bo zdaj vse to urejeno, bo postala kmetija vabljiva. Resnica je, da je kmet dobil v družbenem razvoju zelo malo, zato bo prispevek delovnih organizacij in občin vsaj delno vračilo za trud, ki ga je vložil za napredek družbe.“

rendum bo omogočil 4700 kmečkim zavarovancem iz naše občine boljše zdravstveno varstvo, ne da bi morali za to sami kaj več plačati. Prepričan sem, da bodo delavci podprli kmete. Povečanje pravic bo ugodno za počutje kmečkega prebivalstva. Marsikdaj so se kmetje zdravljenju odrekli, ker so se bali plačil. Ko bo zdaj vse to urejeno, bo postala kmetija vabljiva. Resnica je, da je kmet dobil v družbenem razvoju zelo malo, zato bo prispevek delovnih organizacij in občin vsaj delno vračilo za trud, ki ga je vložil za napredek družbe.“

delavca oz. gospodarstvo. Četudi bo s tem kmet pridobil enake pravice v zdravstvu kot delavec, pa revnim s tem še ne bo dovolj pomagano. Pomoč kmetu bi morala biti še izdatnejša. V našem podjetju o referendumu še nismo uradno razpravljali, v pogovorih pa vidim, da so vsi za. Saj ni čudno, ko pa je skoro vsak doma s kmetije.“

JOŽICA SEVŠEK, klobučarka iz Krškega: „Kot obrtnica podpiram pobudo za izenačenje kmetov in delavčevih pravic pred zdravnikom. Zato soglašam z mnenjem strokovnega odbora gospodarske zbornice v Krškem in me samo veseli, da se je ta izrekel v prid akciji za združitev obeh zdravstvenih skladov v novomeški regiji.“

MARTIN GRADIČ, delavec z Metnega vrha: „Uspeh referenduma je odvisen v prvi vrsti od tega, kako se bomo delavci dogovorili med seboj. Ne trdim, da bo vsak za to, vendar večina je prav gotovo na kmetovi strani. Prepričan sem, da dodatni prispevek ni tolikšen, da bi predstavljal resno oviro pri odločanju.“

ANICA MRZLAK, drogerija v Novem mestu: „V oči me bode revščina, ki je tu in tam na kmetih zelo huda, najbolj očitna pa tam, kjer so stari in onemogli. S pravilnim glasovanjem 6. decembra bomo vsi zaposleni, ki smo doma na kmetih, pomagali starejšim in bratom. Jaz bom seveda glasovala za združitev skladov. Do zdaj sem bila še vedno „za“, kadar smo glasovali za javno in skupno korist. Mislim, da bi morali tudi vsi drugi razmisliti, da glas „proti“ v tem primeru sploh ni možen.“

ALOJZ VENCELJ iz Zgor. Nemške vasi pri Trebnjem, vratar v podjetju „Trimo“: „Pogovarjali smo se že o tem. Menili smo, da je to dobra stvar, ta združitev. Za kmete bo vsaj malo bolje. Tudi moja plača ni bog si ga vidi kaj, teh 840 dinarjev, toda zavarovan sem, ni se mi tako treba bati bolezni. Tako bo tudi s kmetom, zato bi bilo prav, da bi mi vsi glasovali za tako rešitev.“

VIKTOR PAPEŽ, izdelovalec pi-jac v „Dani“ na Mirni: „O predlogu sem bral v Dolenjskem listu. Po mojem je zamisel dobra, kmetje res nimajo pravih dohodkov in bolnišnice sami ne morejo plačevati. S tem jim bomo pomagali, in prav je tako.“

PEPCA HOČEVNAR, izmenovodja v polnilnici tovarne „Dana“: „Bom glasovala „za“, ker vidim, da je res težko našim kmetom. Mi delavci zaradi tega ne bomo prikrajšani, le podjetje bo nekaj več prispevalo. Kot razumem, to ni samoprispevek.“

ANTON RAKAR z Mrzle Luže pri Veliki Loki: „Kmetje so bili zaničevani, grdo se je delalo s kmečkim človekom. Prav je, da kmeta upoštevamo in mu pomagamo. Združitev, o kateri bomo odločali 5. in 6. decembra, popravlja vsaj del krivice, zato bomo glasovali za združitev. Čudno bi bilo, če zdaj kmetje ne bi v zadostnem številu prišli na glasovalna mesta, saj gre za njihovo dobro.“

»Gre za kmeta!«

MAJDA KRISTAN, socialna delavka iz Novega mesta: „Razmere na kmetih dobro poznam iz primerov, ki jih moram reševati po službeni dolžnosti. Gre za dobro kmeta, za pomoč njim, da bodo pri zdravniku imeli manjše stroške. Je tudi dolžnost vseh zaposlenih, da kmetu pomagamo. Z glasovanjem „za“ jim bomo priznali vsaj del tistih pravic, na katere so čakali kot udeleženci NOV in vseh 25 let po vojni. Zase vem, da nikakor ne bi mogla glasovati proti.“

kmetje morali v tovarne, če so hoteli imeti zdravstveno zavarovano za družino in zase.“

»Saj je vsak s kmetijem«

LJUBA ČAS, uslužbenka iz tovarne kondenzatorjev v Semiču: „Vsekakor je treba kmetu pomagati, čeprav prenesemo s tem breme na

JANKO ŠTUKELJ, načelnik za družbene službe pri občinski skupščini v Črnomlju (na sliki drugi z leve): „Izenačitev pravic kmeta in delavca v zdravstvu je prva poteza, s katero družba kmetu zares pomaga. Je pa tudi znak solidarnosti, saj je kmet še in še dajal družbi, zdaj pa mu vračamo le delček njegovih žuljev. Priprave na referendum tečejo skrbno, zato upamo, da bo glasovanje — v kmetovo dobro.“

MARTIN TOMC, tajnik občinske skupščine v Črnomlju (na sliki na sredini): „Zadnji čas, da smo se spomnili izenačiti kmečke in delavske pravice vsaj v zdravstvenem varstvu. V tej akciji gre za prvo resnično pomoč kmetu. Dokaz, da smo na Dolenjskem ravnali prav, je v tem, da se že v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije pogovarjajo o podobnih družbenih akcijah in tudi o referendumih.“

ZGODOVINSKA DNEVA — ŽE PRED VRATI

Na črnomaljskem posvetu dolenjskega »vrha« so dali dokončno podporo združevanju skupnosti zdravstvenega zavarovanja — »Odobrili« so tudi ključ za prispevke: za izenačitev kmetovih pravic z delavčevimi naj delovne organizacije plačajo 0,6 odst. od bruto osebnih dohodkov, drugo pa občine

V nedeljo in ponedeljek, 5. in 6. decembra, bomo v petih občinah na Dolenjskem glasovali o združitvi skupnosti zdravstvenega zavarovanja, združitvi skladov in izenačitvi kmetovih pravic z delavčevimi iz zdravstvenega varstva.

Čez štiri dni bo vse znano: ali sta volja in zrelost tudi v novo-meški, krški, črnomaljski, trebanjski in metliški občini prestali pomembno, da ne rečemo zgodovinsko preizkušnjo, ali pa bosta klonili kot nezalivana vrtnica.

Ne nazadnje bo referendum tudi preizkus delavske solidarnosti. Kaj ji bomo vpisali v spričevalo, če bo tudi ta odpovedala?

Sicer pa brez strahu: če bomo vsi natanko poučeni, za kaj bomo glasovali, se ni bati za izid tega ljudskega glasovanja. Da bi šli na volišča kar najbolje obveščeni, se že več dni zapovrstjo udeležujemo zborov zavarovancev. Pomoč za boljše obveščenost pa je tudi tale stran Dolenjskega lista.

Dolenjski »vrh«: odločno za!

Tu in tam omenjajo na zborih zavarovancev znamenito črnomaljsko zasedanje. Pisali smo že, da je bil v mestu ob Lahinji 24. septembra sestanek sveta dolenjskih občin (Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje), ki so se ga udeležili zastopniki krške občine, občinskih sindikalnih svetov, občinskih konferenc Socialistične zveze, občinskih konferenc Zveze komunistov in medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko. Na njem so dokončno soglašali s potrebo po združitvi skupnosti in skladov zdravstvenega zavarovanja ter izenačitvi pravic kmeta z delavčevimi iz zdravstvenega varstva. Oblikovali so dokončni predlog tudi za javno razpravo.

Stališča v petih točkah

Stališča črnomaljskega posveta so zajeta v petih točkah. Kaj pravijo?

Skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov naj se združita v eno (skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov) s 1. januarjem 1972.

jem 1972. Načrt za združevanje morata sprejeti skupščini obeh skupnosti.

V enotni skupnosti naj se pravice kmetov iz zdravstvenega varstva izenačijo s pravicami zavarovanih delavcev.

Denar za to izenačitev je treba zagotoviti tako, da se prispevek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja poveča za 0,6 odstotka. Kolikor bi manjkalo, naj bi dale občinske skupščine — glede na število prebivalcev in zavarovancev v posamezni občini.

Za izračun denarja je treba upoštevati izhodišča. Na črnomaljskem posvetu so jih oblikovali v sedmih točkah.

Najprej: obveznosti zavarovanih delavcev in delovnih organizacij — 7,2-odstotna stopnja za zdravstveno zavarovanje (vštevši 0,4 odstotka za investicije v zdravstvu) in 0,8 odst. za nesreče pri delu in poklicna obolenja — se za pravice, ki so določene v letu 1971, ne morejo povečati za več kot 0,6 odst. oziroma za izenačitev kmetovih pravic z delavčevimi.

Obveznosti zdravstveno zavarovanih kmetov se po morebitni združitvi skupnosti in skladov ne smejo povečati. Naj osezimo spomin: letos plačujejo kmečki zavarovanci (nosilci zavarovanja): 30 odstotkov katastrskega dohodka in dohodkov od gozda ter po 80 din na člana družine (gospodinjstva).

Vsoto za izenačitev je dovoljeno izračunati le na podlagi denarnih načrtov skupnosti kmetov za leto 1971, upoštevaje cene zdravstvenih storitev, ki naj bi se 1972 povečale za 16 odstotkov.

Prispevki družbeno-političnih skupnosti za obvezne oblike zdravstvenega varstva socialno ogroženih kmetov bi morali biti tudi v prihodnje taki kot letos.

Za kmete, ki so sodelovali v NOV in v bojih za severno mejo v leti 1918/19, naj bi nekaj denarja prispevala republika. Utemeljitev črnomaljskega posveta pravi, naj bi republika prispevala za razliko, ki bo nastala zaradi večjih pravic, kot so jih borci uživali letos.

Za obračun prispevka za izenačitev kmečkih pravic iz zdravstvenega varstva bo v delovnih organizacijah veljala za 10 odstotkov povečana vsota bruto osebnih dohodkov.

Poleg tega cenijo, da se bo število kmečko zavarovanih oseb prihodnje leto zmanjšalo na 26.000 (zdaj 28.835). Računajo, da se bo število spremeni zaradi novih zaposlitev kmečkih prebivalcev v družbenih delovnih organizacijah.

Ne od delavskih plač

Mnogi se boje, da bodo morali poslej za zdravstveno varstvo kmetov 0,6 odst. prispevati od svojih plač. Vendar ni tako: za delavce bodo prispevek po tej stopnji plačale njihove delovne organizacije, medtem ko plače zaposlenih ne bodo zaradi tega prav nič okrnjene.

Kmet je bil cenejši

Kako so izračunali denar, potreben za izenačitev kmetovih pravic z delavčevimi?

Dolenjska glasuje

Dolenjci bomo spet dva dni na voliščih: v nedeljo, 5. decembra, bodo o združitvi skupnosti zdravstvenega zavarovanja in skladov odločali kmetje, obrtniki, upoko-jenci in drugi, v ponedeljek, 6. decembra pa bodo glasovali zaposleni.

V nedeljo bodo volišča odprta že ob 7. uri zjutraj, glasovati pa bo možno vse do 19. ure. Žaželeno je, da bi ljudje izpolnili glasovalne listke vsaj že v dopoldanskih urah.

V ponedeljek pa bodo volišča odprla še prej — že ob 5. uri zjutraj. Tako bodo lahko volili tudi tisti zaposleni, ki bodo potem odšli na službeno pot, in taki, ki zaradi volitev ne bi mogli prekiniti dela. Zaposleni bodo zvečine glasovali v svojih delovnih organizacijah ali pa na voliščih za več delovnih organizacij skupaj. Svojo glasovalno pravico bodo lahko izpolnili do 17. ure.

Takole: najprej so ugotovili, da so bili poprečni stroški za zavarovanje delavca letos 564,56 din, poprečni stroški za kmečkega zavarovanca pa le 401,82 din ali za 162,74 din manjši.

Razliko 162,74 din so pomnožili s predvidenim številom zavarovanih kmečkih ljudi 1972 (26.000) in dobili 4.231.240 din oziroma vsoto, potrebno za izenačitev brez predvidenega povečanja cen zdravstvenih storitev za 16 odstotkov. Novi zmožek (564,56 din x 26.000 oseb x 16 odstotkov) da še 2.348.570 din. Skupaj je tako potrebno za izenačitev zagotoviti 6.579.810 din (4.231.240 + 2.348.570).

Pet občin: 1.629.810 din

Bruto osebni dohodki so bili letos v petih občinah 750 milijonov din. Prihodnje leto naj bi se povečali za 10 odstotkov in znašali 825 milijonov din. Prispevek delavcev oziroma delovnih organizacij (0,6 odst.) bi dal 4.950.000 din. Občine bi morale tako prispevati 1.629.810 din — več tista, ki šteje več prebivalcev.

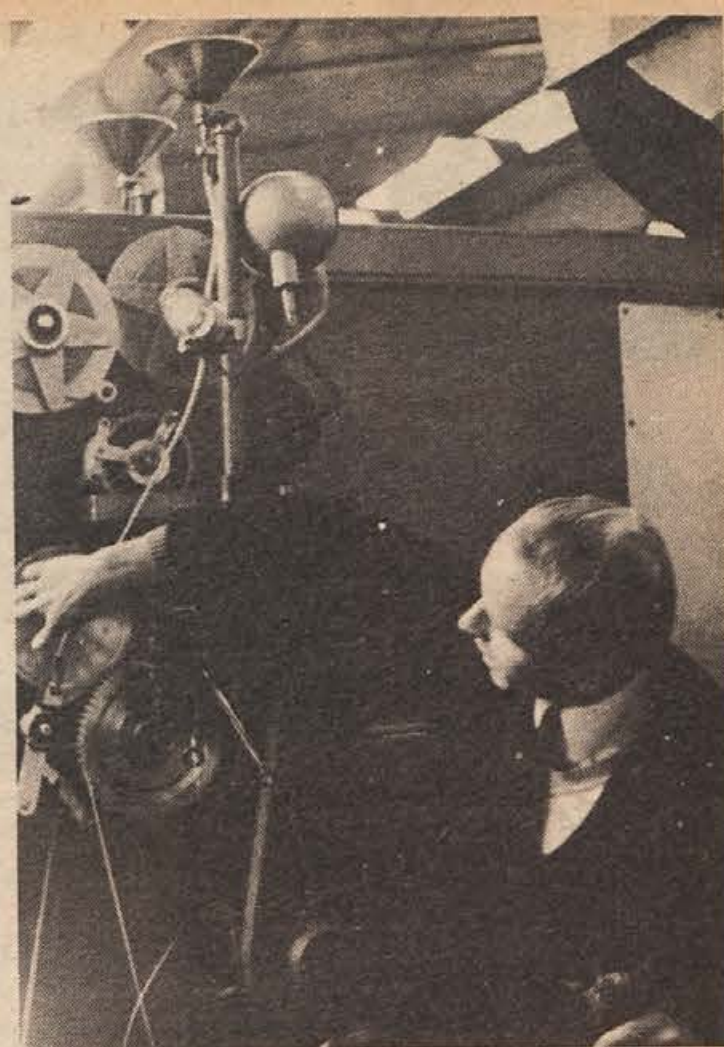
Po popisu 31. marca 1971 je živel na območju delavske in kmečke skupnosti zdravstvenega zavarovanja 117.409 prebivalcev:

v občini Novo mesto — 49.943 (ali 42,55 odst. vseh), v občini Krško — 26.113 (22,24 odst.), v občini Črnomelj — 17.109 (14,57 odst.), v občini Trebnje — 17.000 (14,56 odst.) in v občini Metlika — 7.114 (6,08 odst.).

Ob taki »razporeditvi« prebivalstva so izračunali, da bi morale posamezne občine prispevati:

JOŽE ZAGAR, kmetovalec iz Radne vasi pri Trebelnem: »Verjeme, da je nam kmetom hudo. Leto in dan sem delal na polju, zdaj pa je krompir na primer po 56 par, s čimer nikakor niso plačani stroški in naše delo. Radi bi bili zdravstveno bolj zavarovani, da ne bi bilo treba toliko plačevati, ko človek zboli, toda več ne moremo prispevati. Če so nam delavci zdaj ponudili roko, jo moramo sprejeti, saj je v naše dobro ...»

Vsak dan proizvajalec — v ponedeljek pa tudi glasovalec! Se bo tudi on pridružil tistim, ki bodo na glasovalnem listku obkrožili »ZA«?

Novo mesto — 693.484 din, Krško — 362.470 din, Črnomelj — 237.463 din, Trebnje — 237.300 din in Metlika — 99.093 din.

Izračunali so tudi, koliko bi morali za izenačitev prispevati ali sami delavci ali sami kmetje: delavci — 0,80 odst., kmetom pa bi morali zato zvišati stopnjo od 30 na 51,9 odst. katastrskega dohodka.

Te račune so ovrgli že v pripravi na referendum, ker jih pri sedanjih obremenitvah ne bi zmogli niti delavci niti kmetje.

Še enkrat: zakaj enakost?

Že nekajkrat smo rekli, da hočemo kmetove pravice izenačiti z delavčevimi zato, ker želimo kmetu pomagati. S čim pomagati, kako pomagati?

Zdravstveno stanje kmečkega prebivalstva je zaostalo. Ker imamo na našem območju še okoli 40 odstotkov kmečkega prebivalstva, pomeni, da imamo opraviti z množico ljudi, ki se niso zdravili niti tedaj, kadar je bilo nujno. Ne pravi zaman pregovor, da bi pripravil Dolenjca prej na vojsko kot k zdravniku. Ni bilo samo pomanjkanje denarja krivo, da so kmečki ljudje tako malo hodili v ambulante, kriva je bila zlasti pomanjkljiva vzgoja. Pa vendar: poslej, ko ne bo treba odšteti toliko za zdravniški pregled, se jih bo nedvomno

no več in čedalje več odločalo za pravočasno zdravljenje. Nenehni nadzor nad zdravstvenim stanjem naših podeželjanih bo zlagoma zbrisal razlike med delavcem in kmetom v skrbi za lastno zdravje. To pa navsezadnje tudi hočemo.

Še več računov govori v prid združitvi. To so predvsem računi v zvezi z načrtovanjem zdravstvenega varstva prebivalstva, službo v zdravstvenih zavodih in skupnostih, ki bi morala biti cenejša itd.

Ne smemo pozabiti, da so naši kmetje v nedavnih razpravah o starostnem zavarovanju kmečkega prebivalstva dejali, da je ureditev zdravstvenega varstva tudi prvi pogoj za uvedbo kmečkih pokojnin.

Zato si zapomnimo: če bomo glasovali »ZA«, bomo ubili dve muhi na en mah — priznali kmetom, da so enakopravni z delavci, in jim pripravili stopničko, da bodo segli po nove pravice.

Opravičilo

Zaradi gradiva o referendumu smo bili tokrat prisiljeni izpustiti »To stran ste napisali sami« in nadaljevanje »Socialistična družba in religija«. Bralcem in avtorjem se opravičujemo in jih prosimo za razumevanje.

UREDNIŠTVO

Zrelost na preizkušnji

Že nešteto krat je bilo, kot smo sami hoteli: izglasovali smo samoprispevke in dobili: pitno vodo, dobro pot, (boljšo) elektriko, kanale v večjih krajih, asfaltirane ulice in ceste, telovadnice in šole.

„Kje pa je kaj — v kateri krajevni skupnosti, območju in občini, za kar nismo prispevali sami?“ bi lahko sami sebi polaskali. Saj to tudi ni bahavost, resnica je. Dokaz je opravljeno delo, to delo pa je vzniknilo iz silne volje ljudi, ki so začutili, da si lahko tudi sami pomagajo do napredka.

Kjerkoli je bil samoprispevek sprejet, se je to zgodilo zavoľno enotnih hotenj in pogledov. Ljudje so postavili svojo zrelost na tehtnico — in zmagali.

V nedeljo in ponedeljek bo naša zrelost spet na preizkušnji: odločali bomo, ali smo pripravljeni kmečkemu prebivalstvu pomagati do pravic, ki bi mu jih morali

priznati že pred četrto stoletjem. Če smo si izprašali vest, odločitev na glasovanju ne bo težka: na glasovalnih listkih bomo zaokrožili besedico »ZA«.

Če bomo vsi enako storili — glasovali »ZA«, se bo kmečkim ljudem odvalil težak kamen od srca. Nič več ne bo skrbi, ali bo možniček premoget plačilo pri zdravniku ali ne, in nič več ne bo tistega tuhtanja pred zdravnikovimi vrati: »Če vstopim, me bo toliko »kostalo«. Eh, saj bolezen še ni tako huda, kar počakajmo do drugič ...»

GLASOVALNI OKOLIŠI-5. XII. 1971

NA REFERENDUMU GLASUJEJO: KMETJE-NOSILCI ZAVAROVANJA, SAMOSTOJNI GOSTINCI, DRUGI OBRITNIKI, VAJENCI PRI ZASEBNIH, UPOKOJENCI, ZAČASNO NEZAPOSLENI ITD.

OBČINA	ŠTEVILO OKOLIŠEV
NOVO MESTO	119
KRŠKO	80
ČRNOMELJ	61
TREBNJE	42
METLIKA	18
VSE OBČINE	320 OKOLIŠEV

GLASOVALNI OKOLIŠI-6. XII. 1971

NA REFERENDUMU GLASUJEJO ZAPOSLENI

OBČINA	ŠTEVILO OKOLIŠEV
NOVO MESTO	60
KRŠKO	37
ČRNOMELJ	37
TREBNJE	23
METLIKA	11
VSE OBČINE	168 OKOLIŠEV

**METLIŠKI
SAMORASTNIKI**

V okviru prireditve za občinski praznik je bila 29. novembra v prostorih Belokranjskega muzeja odprta razstava domačinov, ki se poizkušajo v slikarstvu, ročnih delih, kiparstvu ter umetni obrti v različnih tehnikah. Razstavljajo: Slavica Jančič, Olga Jurajevič, inž. Valt Jurčič, Nela Murn, Martin Pezdirc, Slavo Prevalšek, Miloš in Dušan Tancik, Feri Zalokar in Slavo Nemanic. Razstava je vzbudila precej zanimanja in je marsikatero obiskovalca presenetila.

**CENENOST
IN KVALITETA
SO ODLIKE
KNJIŽNIH IZDAJ
PREŠERNOVE
DRUŽBE**

Minuli četrtek se je Novo mesto oddolžilo spominu svojega pomembnega rojaka skladatelja Marijana Kozine. Predsednik občinske skupščine Franci Kuhar je v popoldanskih urah odkril doprsni kip Marijana Kozine, delo kiparja Zdenka Kalina (na sliki: postavljanje spomenika z doprsjem), pri poslopiju Študijske knjižnice Mirana Jarca, v kateri je nato pisatelj in slovenski kandidat za nagrado AVNOJ Ciril Kosmač odprl razstavo o življenju in delu pokojnega skladatelja. Zvečer so operni solisti in drugi glasbeni umetniki v Domu kulture po uvodni besedi dr. Davorina Cvetka izvedli koncert Kozinovih komornih skladb. (Foto: S. Dokl)

**ivan
tavčar** **Miha**
Kovarjev

Ali gospod Andrej, povrnivši se od gosposke pojedine, ni dobil vprežnega sanivčka. Prebudil je Miho. A ta je gledal debelo in noge ga niso hotele nositi. Gospod se je prestrašil: „Moj bog, Miha, ti si pijan!“ Kaj takega se do sedaj še ni bilo pripetilo nikdar! In gorje hlapcu, če se je v gosposkovi službi kdaj napil! Takoj je moral pobrati svoja kopita ter oditi. In gospod Andrej, videč, da mu hlapec omahuje tja in sem kakor drevo, od piša sem ter tja metano, je takoj sklenil, da je danes Miha zadnji dan hlapec pri njem. „Miha, ti si grozno pijan!“ je vzkliknil še enkrat.

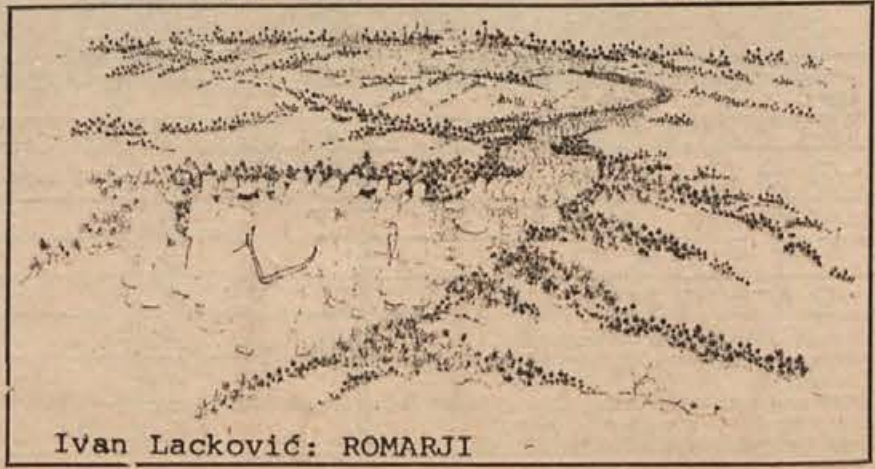
A Miha je čisto vse pozabil ter predrzno odgovoril: „Če sem, saj sem za svoje!“ In zvalil se je na klop in takoj spet trdno zaspal. Gospod Andrej pa je moral najeti drugega voznika, da ga je pripeljal iz mesta. Miho pa je gospod res spodil iz svoje službe. Potem se je ta klatil okrog po vasi ter postal izgubljen, čisto izgubljen človek. Kar je bil po starših dobil in kar si je bil v službi prihranil, to vse je naglo po grlu pogнал. Presedoval je po cele dni v gostilni in izlival vase kupo za kupo. Ko pa je skoraj vsak dan pijače napit prihajal na svit ter se takisto opotekal med hišami, so ga kmalu opazili vaški otročaji. In ker se je takoj razsrdil, če so ga dražili, so ga dražili vedno bolj in bolj. Mi pa smo govorili, da je škoda tega človeka. A kaj smo hoteli? Če si mu kaj dejal, se je takoj razjezil in žugal te pretepsti in pobiti. Ves je zdivjal. A pijače je spravil vase, da smo se le čudili, da si ni pokončal svojega življenja. Končno je postal velik revež. V svoji mladosti se je bil izučil čevljarkega dela. In ko je bilo vse zapito in zapravljeno, je umazan in raztrgan lazil po hišah in beračil, da bi se mu

dalo kaj zašiti. A če je le dobil denar, ga je pri tej priči zapil. Ker pa je imel tudi lastnost, da je v pijanosti rad zabavljal, so ga pretepavali in iz gostiln metali. Preteklo je bilo potem skoraj dvajset let. Gospod Andrej je bil še vedno pri nas. A star je bil kakor zemlja. Mi pa smo ga radi imeli, ker je bil dober gospod! Nekdaj spomladi pa je k njemu prišlo spet takšno gosposko dekle. Tudi je nosilo na glavi kepo las in nam vsem se je videlo prvi prav enako. Pomlad je torej bila in nad nami se je razpenjalo vedno jasno nebo. Ptice so pele po vseh grmih; krog cerkvenega stolpa so že švigale lastovice in sokoli. A v gosposkovem vrtu je cvetelo stoteto pisanih rož in krasno je bilo vse. Med rožami je hodilo tisto dekle po peščenih potih in trgalo cvetje ter letalo krog starega gospoda. Le-ta pa se je grel na soncu ter z živim veseljem zrl na njo, ki je bila kakor ptica v prvi pomladi. Tedaj je mimo pritaval Miha Kovarjev. Težke so mu bile noge in z rokami se je moral prijemati za vrtno

ograj, da ga ni vrglo na tla. Ko jo je ugledal med cvetjem in čul njeno smenjanje, so se mu napele oči in uprl jih je na njo. In hipoma so izginile vse vinske moči iz njega in kakor sveča se je postavil tik ograje. „Ali si vendar spet tu?“ je bolešno zaječal. In divje je kričal: „Ali pogled me, kakšen, kakšen revež sem postal – zavoljo tebe! Zavoljo tebe!“ Občutil je hipoma vso svojo revščino, se zgrudil na zemljo ter pričel kakor otrok glasno jokati. Gospod Andrej pa je odpeljal de-

kleta z vrta, rekoč, da je to star pija-nec in star grešnik. Bila je hči one, ki je bila pred dvajsetimi leti prišla h gospodu Andreju! Od tedaj pa je Miha še bolj popival. In ravno pozimi potem je bilo, da so ga v pozni noči vrgli pri Petelinčkovih na plan. Splazil se je, kakor smo videli, na svinjak, da bi ondi prenočil. Čez noč proti jutru je nastal hud mraz. In ko so drugo jutro prišli po slamo, je ležal Miha v nji – ali bil je mrtev. Čez noč je bil zmrazil!

KONEC

Ivan Lacković: ROMARJI

Krka v očeh in srcih desetih slovenskih slikarjev – tako bi lahko poimenovali jutrišnjo nadvse zanimivo razstavo „MLINI OB KRKI“, plod letošnje prve slikarske kolonije, ki jo je omogočil kolektiv tekstilne tovarne NOVOTEKS v Novem mestu. Na sliki delo enega izmed udeležencev kolonije, prof. Mira Kuglerja: VAVTA VAS (olje, 1971)

Pretresljiva razstava v Kočevju

V taborišču niso obupali: življenja so reševali z dobro organizacijo

Poročali smo že, da je bila v Kočevju v počastitev dneva republike in 30-letnici vstaje odprta razstava dokumentov o nacističnem taborišču Buchenwald in njegovi podružnici „Dora“. Na otvoritvi, ki se je udeležilo mnogo gostov in obiskovalcev, je govoril tudi Walter Veigel, podkonzul NDR v Zagrebu, ki je bil zaprt v tem taborišču. Poudaril je, naj bi pred vsem mladina spoznala, kaj vse so morali pošteno ljudje pretrpeti za

radi nacizma, zato naj mladi nikoli ne dopuste, da bi se še kdaj kaj takega ponovilo.

Med mnogimi interniranci v tem taborišču, ki so se tudi udeležili otvoritve razstave, naj omenimo še Vjekoslava Figarja, ki je bil že od leta 1941 – kot prvi prebivalec kočevske občine – zaprt v tem taborišču, in Janeza Ranzigerja iz Hrastnika, ki je bil pripeljan v taborišče leta 1943 kot predvojni slovenski komunist.

Dokumentacija o tem taborišču se je ohranila predvsem zato, ker so taboriščniki vseh narodnosti ustanovili znotraj bodoče žice svojo lastno organizacijo, ki je skrbela za vse, kar je bilo mogoče.

Učinkovitost organizacije potrjuje dejstvo, da so si taboriščniki sami oskrbeli oziroma izdelali razno orožje, ustanovili 850-člansko udarno skupino, dva dni pred prihodom zaveznikov sami jurišali na žice, ujeli 250 esesovcev in se tako osvobodili. Dva dni kasneje so prišli Američani in taboriščniki so jim predali osvobojeno taborišče.

Razstava je bila zelo pretresljiva.

Nagrajeni prosvetni delavci

20. novembra je bil v Kočevju dan prosvetnih delavcev. Na tem praznovanju je govoril prosvetnim delavcem kočevske občine Ludvik Zajc, predsednik republiške izobraževalne skupnosti.

Seznanih jih je s sedanjim položajem slovenskega šolstva in njegovim predvidenim razvojem. Med drugim je menil, da je treba zagotoviti po določenem času zamenjavo učiteljev na težjih delovnih mestih. To pomeni, da bi morali učitelji iz oddaljenih podeželskih šol po določenih letih službovanja obvezno premestiti v mesto.

Prosvetni delavci so bili zelo zadovoljni tudi s koncertom „Tria Lorenz“.

Na svečanosti so podelili še nagrade prosvetnim delavcem. Popoldne je bilo v avli osnovne šole družabno srečanje prosvetnih delavcev iz vse občine.

Bivši taboriščniki so poskrbeli tudi za dopolnilno razlago, če so zanje zaprosili obiskovalci razstave. Skupno si je razstavo ogledalo po približni oceni 2 do 3 tisoč ljudi. Med njimi je bilo največ mladih, saj so šole organizirale tudi skupinske ogleda.

J. P.

„Mrtvim v slavo – živim v opomin“ piše na spomeniku žrtvam koncentracijskega taborišča v Dachau. Spomenik stoji poleg krematorija, v katerem so nacisti sežigali trupla internirancev. Tudi številni Slovenci so morali „skozi dimnik“ tega zloglasnega krematorija. (Foto: I. Zoran)

»Mlini ob Krki«

Novomeški javnosti se bodo s 50 deli predstavili udeleženci prve slikarske kolonije na Dolenjskem, ki je zanjo dala spodbudo in je gmočno podprla novomeška tovarna Novoteks

Po štiri do pet del z motivi mlinov na Krki od Zužemberka do Vavte vasi in drugih lepote ter zanimivosti, zajetih v dolini te temno zelene dolenjske reke pod visokim avgustovskim soncem, so prispevali za to razstavo vsi slikarji, ki so od 16. do 26. avgusta delali od zore do mraka v tej prvi slikarski koloniji pri nas – s sedežem v Dolenjskih Toplicah: Tone Tomazin, Rajko Slapernik, Leon Koporc, Miroslav Kugler, Jaka Torkar, Kamilo Legat, Ljubo Ravnikar, Aladin Lanc, Peter Adamič in Božidar Jakac, ki se je koloniji pridružil v zadnjih dneh.

V Dolenjski galeriji bomo lahko videli dela, ki so nastala že v sami

koloniji, in vrsto drugih, ki so jih slikarji umetniško dopolnili doma v svojih atelejih. Kajpak bomo na razstavi videli le izbor najboljših olj, akvarelov in del v drugih slikarskih tehnikah, ki so jih slikarji ustvarili med tem kolektivnim obiskom pri nas. Več jih je že v Dolenjskih Toplicah dokončalo po deset in tudi več del – koliko kdo, ni znano. A že to, ta izredna marljivost in ustvarjalna zagnanost, je dovolj dobro kazilo, da Novoteksovo mecenstvo ni bila jalova setev.

Namen srečanja v Dolenjskih Toplicah je bil: v umetniški interpretaciji ohraniti spomin na propadajoče mline ob Krki, poleg tega pa slikarje opozoriti tudi ljudi in kraje oziroma življenje ob njej. Razstava, ki jo bodo jutri odprli, je dokaz, da je bil ta namen v vsem dosežen. Na otvoritvi bo spregovoril prof. Andrej Pavlovec, ravnatelj škofjeloškega muzeja, ki je slikarje spremljal že med njihovim delom v koloniji.

I. ZORAN

»Dolenjski list« tribuna bralcev

Sto knjig zbranih del

Naša osrednja založba – Državna založba Slovenije je slavila te dni lep jubilej: izšla je stota knjiga zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev.

V petindvajsetih letih sta založnica in glavni urednik izdaje dr. Anton Ocvirk uresničevala to zamisel, ki pomeni hrbenico založniške dejavnosti na Slovenskem. Celo za jugoslovanske pojme je ta izdaja edinstven založniški podvig, saj je znano, da take edicije ne gredo nikjer dobro v denar.

Sto knjig zbranih del je izreden prispevek tudi za našo literarnozgodovinsko znanost: v njih je bilo namreč kar osem tisoč strani spremljajočih tekstov in opomb – ali za dvajset knjig s po 400 stranmi.

Naročniki in bralci so se lahko prepričali, da gre za kritične izdaje vseh slovenskih klasikov, ki prinašajo avtorjevo delo v celoti: poleg leposlovnega dela tudi njegove kritične spise, pu-

blicistično delo in korespondenco (dopisovanje).

Dr. Ocvirk je v pregledu petindvajsetletnega dela navedel, da pomeni sto knjig približno dve tretjini zastavljenega načrta po izboru, ki obsega devetnajst avtorjev (od Vodnika in Linhart, prek predstavnikov slovenske moderne do Prežihovega Voranca in Kosovele. Prvo stotico je zaključil Ivan Cankar. Njegova dela bodo v tej izdaji izšla v tridesetih knjigah.

V celoti je razporedeno zbrano delo Antona Aškerc, Simona Gregorčiča, Srečka Kosovele in A. T. Linhart, pet knjig Tavčarjevega, štiri Trdinovega ter po ena Jurčičevega, Kersnikovega, Levstikovega in Stritarjevega zbrana dela.

Založba ne more postreči s celotno zbirko zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, bo pa manjkajoče knjige ponatisnila, če bo dovolj zanimanja oziroma kupcev.

I. ZORAN

Mali kulturni barometer

NOV SLOVENSKI FILM – V Mariboru je bila prejšnji teden slavna premiera novega slovenskega celovečernega igranega filma „Poslednja postaja“. Film je po scenariju Branka Soemna režiral Jože Babič, v glavnih vlogah pa so nastopili: Polde Bibič, Majda Potokar, Arnold Tovornik in beograjski igralec Dragan Nikolić. Poročila trdijo, da je mariborsko občinstvo film sprejelo z navdušenjem.

ERDMANNON „SAMOMORILEC“ NA NOVOMEŠKEM ODRU – V okviru gledališkega abonmaja je prejšnji teden gostovalo v novomeškem Domu kulture Mestno gledališče ljubljansko z Erdmannovo dramo „Samomorilec“.

TRETIJ CANKAR: PISATELJ – Po Ivanu Cankarju in njegovem bratranču Izidorju Cankarju (pisatelj,

esejist, publicist) se je med pisatelje vpisal še en Cankar: to je Franc Cankar, mlajši Izidorjev brat. Založba Obzorja mu je letos natisnila delo „Zlahta“. To je knjiga spominov, kar označuje tudi njen podnaslov „Družinska kronika“. Ta še živi avtor, grafičar, ljudskoprosvetni delavec in priložnostni pisec, je s svojevrstno šegavo zgornostjo orisal podoba obeh duhovnih velikanov – svojih sorodnikov.

MONOGRAFIJA O JAKOPIČU – Že dolgo pokojni velikan slovenskega impresionizma, slikar Rihard Jakopič, je naposled le „dočakal“ umetniško monografijo. Izšla je v več svetovnih jezikih. Knjiga obsega 232 strani velikega formata. V njej je med drugim 81 barvnih reprodukcij najpomembnejših Jakopičevih del in 50 skic in risb iz avtorjeve zapuščine.

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – Občinska konferenca ZMS Novo mesto sklicuje področno posvetovanje o težavah dijaških domov na Dolenjskem. Posvetovanje, ki bo v petek, 3. decembra, bo zbralo predstavnike iz občin Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Novo mesto, Metlika, Ribnica in Trebnje. (R. P.)

GRM – V petek, 26. novembra, je izšla prva številka šolskega glasila mladit, na novi osnovni šoli Grm. Glasilo, ki nosi ime „Mladi ob Kriki“, je zelo razgibano in pestro, prikazuje pa vso dejavnost učencev v prvi šolski konferenci. Glasilo je tudi bogato ilustrirano. (S. D.)

»Z bregov Krke« v novi obleki

Pred praznikom republike je izšla 1. številka šolskega glasila žužemskih učencev »Z bregov Krke«. Glasilo je skrbno pripravljeno in vsebinsko zelo razgibano.

NOVO MESTO – Na vseh osnovnih in srednjih šolah so v petek, 26. novembra, imeli proslave v počastitev dneva republike. Največje svečanosti so bile na osnovnih šolah, kjer so sprejeli več sto cicibanov v pionirsko organizacijo. Ob tej priložnosti so jim starejši učenci pripravili lepe kulturne programe in jih tudi pogostili. (L. K.)

JAJCE – V počastitev dneva republike je bila v zgodovinskem mestecu Jajce posebna prireditev, na kateri so sodelovale delegacije iz vseh naših republik. Slovensko zastopstvo je bilo iz novomeške občine. Predstavniki občinske skupščine in Zveze mladine so se udeležili tega pomembnega srečanja, o katerem bomo še pisali. (S. D.)

NOVO MESTO – V petek dopoldne so na prikupni svečanosti v novomeškem domu kulture sprejeli v pionirsko organizacijo 76 cicibanov z osnovne šole Katje Rupena. Novo sprejeti pionirji so morali obljubiti, da bodo dobri tovariši, ljudje in učenci. Starejši učenci so pionirjem okrog vratu zavezali rdeče rutke in jim pripravili izredno domiselni recital. (V. V.)

Vasja Matjan bo spet pel?

Ze dalj časa smo pogrešali prijeten glas krškega peva Vasja Matjana, ki je najbolj uspel v duetu s Tomažem Brankom, v sklopu ansambla Henčka Burkata. Zadnjič mi je Vasja povedal, da se bo spet vrnil med pevce; verjetno bo spet pel pri Henčku. Obeta se nam torej poslušanje prijetnega glasu. J.

Lešnik namesto Sitarja

Na II. novomeškem šahovskem turnirju, ki se je začel v petek, 26. novembra, igrajo vsi šahisti, ki smo jih napovedali, razen Slavka Sitarja, ki ga je zamenjal mariborski mojster Ivan Lešnik.

ANDREJ PETRIČ NAJBOLJŠI TRENER

Ob zaključku tekmovanja v republiški košarkarski ligi skupine B so razglasili najboljšega trenerja košarkarjev. Najvišjo oceno je dobil Novomešanec Andrej Petrič, ki je svoje fante pripeljal jeseni v prvo republiško košarkarsko ligo. Nedvomno je to priznanje skromno plačilo prizadevanj trenerja, saj že več let uspešno vodi Novomeščane, ki so v stalnem vzponu.

V novomeški pionirski knjižnici je vedno živahno. Če mladi ne berejo knjige, se pa zabavajo s šahom ali kakšnimi drugimi družabnimi igrami. (Foto: S. Dokl)

Prerasli v pionirski klub!

Pionirska knjižnica v Novem mestu združuje mlade, ki se želijo razvedriti — Želijo še bolj opremiti svoje prostore po željah mladine

V sestavu novomeške študijske knjižnice deluje tudi pionirska knjižnica, ki je bila ustanovljena 1964. Že vrsto let jo uspešno vodi prosvetna delavka Ruža Fuis. Knjižnica ima trenutno registriranih 1606 članov, ki v tem klubu berejo knjige, se izpopolnjujejo v jezikih (angleščina in nemščina), igrajo šah, namizni tenis, go in podobno. Torej je pionirska knjižnica prerasla svoje prvotne okvirje, postala je zatočišče mladim — pravi pionirski klub.

Vodja pionirske knjižnice tovarišica Fuisova je povedala, da je pionirska knjižnica s knjigami dobro založena; trenutno imajo na voljo 5071 knjig. Kolikor jim finančne možnosti dovoljujejo, sledijo knjižnim tržnim novostim.

„Zanimanje za knjige pri mladini raste, to opažam že vsa leta. Posebno se učenci zanimajo za knjige s področja umetnosti, radi pa segajo tudi po poljudnoznanstvenih knjigah, ki jih sproti kupujemo, kadar vidimo, da je zanje zanimanje,“ je omenila vzgojiteljica Fuisova.

Ob tej priložnosti sem zvedel, da knjižnica še marsikaj potrebuje. Veliko so si že pomagali z denarjem in knjigami, ki so jih dobili od novomeških podjetij in ustanov. Vseeno pa bi potrebovali še več denarja, da

bi klub postal mladim še bolj domač in privlačen. Kajti veliko učencev ali dijakov najde v teh sicer skromnih prostorih lepe možnosti, da se razvedrijo ali si naberejo znanja. Nekaterim pa je to tudi priložnost, da se ognejo stiski doma in v primernem okolju z drugimi mladimi opravljajo koristne reči. Prav gotovo pa je klub že marsikoga potegnil iz kvarnega vpliva ceste v zdravo okolje, ki ga doraščajoča mladina vedno bolj išče.

S. DOKL

ŠENTJERNEJ – Pred praznikom republike je literarni krožek na osnovni šoli Martina Kotarja izdal prvo številko šolskega glasila „Naša pot“. V njej je zajeta dejavnost mladine na šoli v obdobju treh mesecev.

Ob jubileju lepa priznanja

44 dolenjskih najzaslužnejših delavcev iz vrst Partizana je prejelo lepo priznanje

24. novembra je bila v Dolenjski galeriji v Novem mestu pomembna slovesnost, na kateri so podelili priznanja 44 najzaslužnejšim dolenjskim delavcem iz vrst TVD Partizan. Ob tej priložnosti je slavljencem zapel Šentjernejski oktet, predsednik republiške zveze Partizana Jule Novljan in predsednik novomeške občine Franci Kuhar pa sta zbrane pozdravila in nagovorila. Slovesnost je bila posvečena 30. obletnici vstaje slovenskega naroda ter Osvobodilne fronte.

Predsednik novomeške občine Franci Kuhar, ki je imel vlogo gostitelja, je v svojem govoru poudaril velik delež vseh telesnovzgojnih delavcev, ki so zaslužni za to, da je športna dejavnost na Dolenjskem dosegla tolikšno raven. Omenil je, da se zadnje čase izboljšujejo tudi materialni pogoji, zato je pričakovati, da bo telesna vzgoja v stalnem porastu. Prisotne je povabil, naj bi se naprej sodelovali s takšno zagnanostjo in naj bi v vrste telesnovzgojnih delavcev vključevali tudi mlajše kadre. Predsednik Kuhar je ob koncu nagovora omenil, da je njegova največja želja, da bi Dolenjska spet dobila pomembno ime v športu.

Priznanja za 20-letno delo so prejeli: Erika Avsec, Lojzka Avsec, Anica Božič, Drago Bizjak, Vladislav Kozamernik, Bogomir Milost, Hilda Pristovšek, Franc Požeg, Joško Pa-

pež (vsi Sevnica); Milena Bučar, Jože Glonar, Danilo Kovačič, Ruža Kovačič, Draga Mislej, Franc Pučko, Viktor Porenta, Robert Romih, Milan Smerdu, Anton Žerjal (vsi Novo mesto); Martin Črnogelj, Božidar Flajšman, Jože Gršič, Ignac Hočevar, Danica Orlič, Slavo Rajmer (vsi Metlika); Stanislav Čuber (Brestanica); Vlado Čurin (Cerklje ob Krki); Franc Magister (Črnomelj) in Janez Breskvar (Krško).

Za 10-letno delo so prejeli priznanja: Tone Konda in Peter Štor (Zužemberk); Anka Tomc, Ivica Ragelj, Joža Furlan, Marija Satošek, Franc Moljk, Florjan Satošek, Jože Strmec (vsi Črnomelj); Zvonko Pavlovič, Jože Pirkovič (Metlika), Alojz Serini, Marjan Sone (Novo mesto); Boris Kozamernik (Sevnica) in Janez Kuhelj (Šentjernej). S. DOKL

Prvo mesto: Grm in Stopiče?

Tekmovanje v novomeški pionirski občinski ligi se ni končano, vendar že danes skoraj z gotovostjo napovemo, da bosta najvišji mesti osvojili ekipi Grma (pri pionirjih) in Stopič (pri pionirkah). Mladi Grmljani so si že praktično zagotovili prvo mesto, saj jih drugouvrščena ekipa iz šole „Katje Rupena“ ne more več ujeti. Pri dekletih pa imajo točko naskoka Stopičanke, ki so daleč najbolj učinkovite strelke v ligi. Tesno so jim za petami rokometarice iz Vavte vasi, ki lahko sežejo tudi po prvem mestu.

Rezultati zadnjih kol: pionirji Zužemberk : Katja Rupena 15:17, Rog : Smihel 13:12, Grm : Otočec 30:10; pionirke: Smihel : Krka 10:0, Šmarjeta : Krka 10:0.

Najboljši strelci pri pionirjih je Evgen Janežič (Grm), ki je zabil 108

golov, pri dekletih pa Bajukova (K. Rupena) s 30 zadetki.

Grm	8	7	1	0	173:68	15
Katja Rupena	8	6	2	0	116:76	14
Zužemberk	7	5	0	2	140:83	10
Smihel	7	3	2	2	79:80	8
Rog	8	4	1	3	87:91	9
Šmarjeta	8	2	2	4	96:127	6
Stopiče	7	1	1	5	72:89	3
Otočec	7	0	1	6	55:119	1
Vavta vas	6	0	0	6	31:119	0

Stopiče	5	5	0	0	72:20	10
Vavta vas	4	3	1	0	42:12	7
Smihel	6	2	0	5	44:37	6
Katja Rupena	6	2	2	2	42:40	4
Otočec	5	2	1	2	31:52	5
Šmarjeta	6	1	0	5	27:88	2
Krka	6	2	0	4	28:27	1

Na notranji strani

kronskih zamaškov steklenic vseh vrst piva talis so natisnjene posamezne crke vaše velike sreče v časnikih pa objavljamo nagradne kupone.

številom izpolnjenih kuponov jih pošljite na naslov: talis, Maribor, Meljska 10.

VSAM MESEC 100 NAGRAD

ŽREBANJA 15. decembra 1971, 15. januarja 1972

VSAMOKRAT:

- 1 avtomobil VW 1200
- 1 pony expres
- 3 radijski sprejemniki
- 5 ročnih ur Darwill
- 50 kartonov piva Pils, v vsakem tudi 6 kozarcev
- 15 long-play plošč
- 25 pivskih garnitur, v vsaki 3 litrski vrčki

VSAM DAN pivo talis

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Zberite po 9 zamaškov s črkami, ki sestavljajo napis talis Pils! Obenem z ustreznim

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

Priimek
Ime
Ulica
Pošta, kraj

ČRNOMELJ – Tek po ulicah Črnomlja, ki bi moral biti v četrtek popoldne, je odpadel. Organizatorji so tekovanje odpovedali zaradi novozapadlega snega. Če bi bile vremenske razmere ugodne, bi ta prvi tek za „Starhove memorial“ prav gotovo uspel, saj se je prijavilo 7 moških in 4 ženske ekipe. Organizatorji so nas obvestili, da bodo tek organizirali spomladi, verjetno meseca aprila, za uvod v novo atletsko sezono. (S. R.)

NOVO MESTO – 26. novembra se je v Novem mestu začel II. novomeški šahovski turnir, na katerem sodeluje dvanajst izbranih slovenskih šahistov. Igralni dnevi so vsak dan, turnir pa bo končan 5. decembra. Favoriti za prvo mesto so Rudi Osterman, Jože Šiška, Igor Penko ter Domžalčana Ivačić in Vavpetič. Tudi možnosti drugih šahistov niso majhne, saj je šah igra, ki večkrat preseneti. (P. C.)

BREŽICE – V počastitev dneva republike bo v nedeljo, 5. decembra, v Brežicah tradicionalni dvboj ekip, ki jih sestavljajo najboljši člani sindikalnih podružnic. Gre za peto srečanje v šestih športnih panogah: odbojki, malem nogometu, streljanju z zračno puško, namiznem tenisu, kegljanju in šahu. Zanimivost letošnjega dvboja bo predvsem v tem, da bo ena od tekmujočih strani zanesljivo prejela pokal za ekipno uvrstitev v trajno last. Kajti dozdaj so ekipe Samobora in Brežic zmagale po dvakrat. V Brežicah vodita vse priprave občinski sindikalni svet in komisija za šport in rekreacijo. Ker bo ta tradicionalni dvboj v Brežicah, imajo domačini lepe možnosti za končno zmago. Povedati moramo, da so športniki iz Samobora zelo dobri, zato utegne dvboj postreči za zanimivimi srečanji. (V. P.)

LJUBLJANA – Pred praznikom republike je bil v hali Tivoli med-republiški odbojarski turnir mladinskih ekip. V ženskem zastopstvu naše republike sta sodelovali tudi odbojkarici Novega mesta Marjeta Pučko in Zdenka Rajer. Pred dnevi sta ti dve dolenjski odbojkarici igrali v mladinski reprezentanci Slovenije, ki se je na Ravnah srečala s tamkajšnjimi mladinci in zmagala s 3:2 (M. H.)

NOVO MESTO – Košarkarji Novega mesta, ki se pripravljajo na spomladanski start v I. republiški košarkarski ligi, so pričeli vaditi. Prostor so dobili v bršlinski telovadnici, kjer bodo imeli trikrat na teden vadbo. (L. T.)

ČRNOMELJ – Atletski krožek na poklicni kovinarski šoli, ki ga vodi atletski strokovnjak prof. Marjan Kolarič, dela dvakrat na teden. Med mladimi je precej zanimanja za atletiko. (L. K.)

SEVNICA – Športno uredništvo Dolenjskega lista bo tudi letos izbralo najboljšega športnika in športnico Dolenjske. Nagradna anketa bo objavljena v noveletni številki Dolenjskega lista. Prireditelj ima športno-zabavni značaj in bo verjetno februarja v Sevnici. Tamkajšnji telesnovzgojni delavci so z navdušenjem sprejeli ponudbo športnega uredništva Dolenjskega lista, ker si obetajo, da bo prireditev še bolj razgibal telesnovzgojno dejavnost v občini. (R. S.)

ČRNOMELJ – Med tednom so učenci poklicne kovinarske šole odigrali v gimnaziji srečanje v košarki in ga izgubili s 54:59. V kratkem bodo imeli še več podobnih srečanj. (S. L.)

KRŠKO – V petek popoldne je bila ob zaključku letošnjih delavskih športnih iger v krški občini organizirana kulturno-zabavna prireditev, na kateri so podelili priznanja najboljšim posameznikom in ekipam. Svečanost je lepo uspela, saj je bil program izredno pester, obisk pa je bil tudi dober. (L. K.)

METLIKA – V četrtek zvečer so na posebnih svečanosti podelili športnikom in ekipam posebna priznanja, ki so jih zaslužili v tekmovanju na letošnjih zelo uspešnih delavskih športnih igrah. Posebno so presenetili nekateri mladinski aktivisti, ki so se zelo vidno uvrstili. (S. P.)

NOVO MESTO – GO dvboj med igralci „Katje Rupene“ in Grma se je končal z zmago učencev „Katje Rupene“ s 5:4. Rezultati: Cefarin : Zigante 1:0, Janja Mihelič : T. Zupanc 0:1, Kraševac : O. Zupanc 1:0, Cefarin : T. Zupanc 1:0, J. Mihelič : O. Zupanc 0:1, Kraševac : Zigante 0:1, Cefarin : O. Zupanc 1:0, Mihelič : Zigante 0:1 in Kraševac : T. Zupanc 0:1. (F. D.)

Novo mesto : Maribor 1:5

V zaostalem srečanju I. republiške moške namiznoteniške lige je Maribor brez težav ugnal Novomeščane. Edino zmago za Dolenjce je dosegel Somrak, ki je premagal Canjkarja.

Dežurni poročajo

ZMERJAL NATAKARICO — Džuro Vajs iz Zrenjanina je moral prešpiti eno noč v novomeških zaporih. V roke pravice je prišel, ker je v Šmarjeških Toplicah vinjen zmerjal natakario, skladiščnika pa je hotel preteptati.

POŽAR V KPD DOB — Hud požar, za katerega še ne vedo vzroka, je 24. novembra zjutraj izbruhnil v kazensko-poboljševalnem domu na Dobu in povzročil za približno 140.000 dinarjev škode. Ogenj je povsem uničil lakirnico industrijskega obrata „Pohorje“, zgorle so vse naprave, polizdelki, orodje in razni drugi predmeti.

UKRADENI AVTO PRI OGULINU — Prejšnji teden so Jožeta Vindišarja iz Novoga mesta obvestili, da so njegov osebni avto „Zastava 1300“, našli pri Ogulinu. Poročali smo že, da so Vindišarja ukradli vozilo v noči na 20. november.

VLOMILCI NE MIRUJEJO — V eni sami noči (24. novembra) so neznanici v Novem mestu vlomili v štiri osebnih avtomobile, eno vozilo pa celo odpeljali. To je zastava 750 NM 79-97, last Cvetka Kostreva iz Kettevega drevoreda. Avto so ukradli s parkirišča pri Novotoku v Brslinu. Kaže, da je bil to zadnji od vrste vlomov to noč. Vlomilci so najbrž vlamjali toliko časa, dokler niso našli avta, ki so ga lahko vzgledali in se z njim odpravili. To kaže na način vloma, ki je bil pri vseh vozilih enak, vlomilci pa se prej niso mogli odpraviti, ker so lastniki avtomobilov krmila zaklenili. Vlom v svoja vozila so miličnikom prijavili: Jože Mehič iz Sokolske ulice (NM 122-09), Aljoša Murn iz Zagrebške ceste (NM 114-20) in Milan Burger, tudi iz Zagrebške ceste (NM 67-03).

PO NESRECI SE NA IZTREŽNITEV — 22. novembra dopoldne je na Zagrebški cesti v Novem mestu zaneslo osebni avtomobil, ki ga je vozil 22-letni Dušan Zibert iz Ragovega. Zaradi prevelike hitrosti je vozilo pred IMV zaplesalo in tresčilo v prometni znak. Ugotovili so, da je Zibert vozil vinjen, zato je moral z miličniki na iztrežnitev.

OKRADENA RESTAVRACIJA — V noči na 20. november je bilo v Kočevju vlomljeno v restavracijo. Tat je odnesel 180 din in nekaj cigaret. Storišcu so na sledi.

NA SODIŠČU HOTEL UBITI SOSEDA — Jože Božičnik iz Mrčne vasi pri Senovem je letos julija na hodniku občinskega sodišča v Krškem z nožem napadel soseda Franca Moška. Mošek je sunek prestregel z roko in mu je nož prerezal se sukno na prsih. Tisti dan sta imela z Božičnikom pravdo zaradi razžalitve časti. Obtožili so ga za poskus uboja. 25. novembra je bil pred okrožnim sodiščem v Novem mestu obsojen na leto dni strogega zapor.

OKO POSTAVE

Po vijugasti cesti od mesta proti bližnji vasi je brenčal moped. Mrak je padal in v mestu so prižigali luči. Cesta se je zavijala v temo. Mopedist ni imel prižgane luči in je hitel, da bi čim prej prišel domov. Ko je prišel do znamenja ob cesti, kjer se ta prevesi navzdol, se je iz teme izluščila moška postava. Cepica na glavi, uniforma...

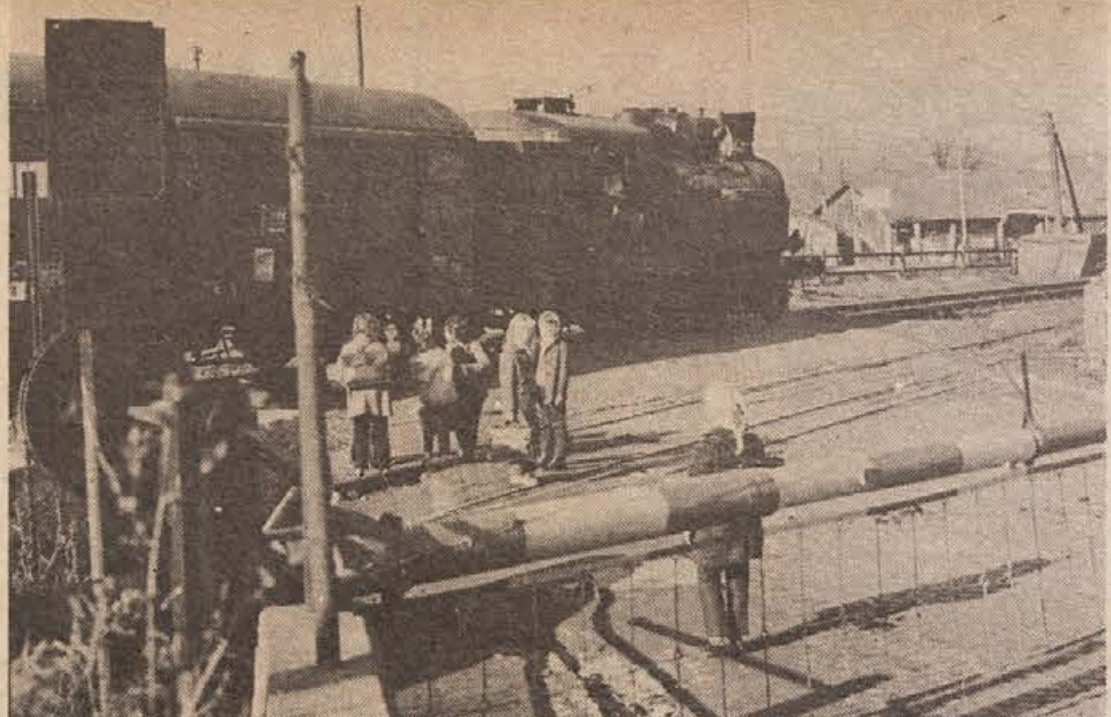
„Tovariš, brez luči vozite!“ „Oprostite, res je. Toda pravkar se mi je pokvarila... Do doma imam še slab kilometer. Pustite me, prosim...“

Toda uniforma je bila neizprosna. Mopedist je moral odšteti dvajset dinarjev, pa še moped je moral potlej riniti po cesti.

Ni minilo pol ure, ko se je po isti cesti pripeljal enak grešnik. Tudi predenj je stopil moški v uniformi, s kapo na glavi in službenim pasom, in tudi to pot ni bilo nič drugače. Voznik se je sicer izmikal, zatrdel, da ne more plačati, klical vse svetnike na pomoč, pa brez uspeha. Naposled je le moral seči v žep in potegniti iz njega tisti denar za kazen, ki je sicer majhna, a za tistega, kdor ni pri sredstvih, kar dosti pomeni.

In tako se je onega večera ponovilo še enkrat ali dvakrat. Ni kaj reči: za narod, ki ima toliko prometnih in prevoznih sredstev, niti ni veliko!

Minil je dan in spet je jel pa...

Šolarji za spuščeni železniški zapornicami v Brslinu opazujejo premikanje vlaka. Nihče jih ne odganja, najbrž jih tudi ni nihče opozoril, kako nevarno je lesti pod zapornicami — huje pozimi, ko je dovolj, da samo malo spodrsne na snegu ali ledu, pa si že ob nogo, če ne tudi ob življenje. Nekdo bi otrokom pač moral povedati, da se takole na tirih — nič hudega sluteč — igrajo z življenjem. (Foto: M. Vesel)

S ponarejanjem izkazoval ljubezen

22-letni Arif Begulić, rudarski tehnik brez zaposlitve, je na svojevsten način izkazoval ljubezen svojim dekletom: ponarejal je njihova spričevala in hranilne knjižice — Prva njegova žrtev pa je bil mladoletni pekovski vajenec iz Dolenjskih Toplic

„Zakaj sem to storil, zakaj sem tu?“ O tem najbrž premišlja 22-letni Arif Begulić iz Todorova pri Veliki Kladuši. Časa ima dovolj: v novomeških zaporih čaka, da bo sodba, ki mu jo je izreklo okrožno sodišče, postala pravomočna. Dve leti strogega zapor, ker je ponarejal uradne listine in goljufal, so odločili. Sodili so mu novembra, prav tako Mariji Stola, 21, iz Prištine — 8 mesecev zapor — in Justini Murn, 22, iz Stopič — 6 mesecev zapor, pogojno za dve leti. Begulić mora poleg tega povrniti bankam 14.823 din.

Arif Begulić, diplomant srednje rudarske šole, je bil nekaj časa zaposlen v Ivančni gorici v livarni. Nato je nekega dne pustil in postal „neodvisen“. Zahajati je začel v Dolenjske Toplice, kjer je kmalu spoznal mladoletnega pekoveškega vajenca A. G. Ponudil mu je „uslugo“: za 250 din mu odlično ponaredi šolsko spričevalo o končanih osemletnih študijih, čeprav jih je imel A. G. le pet. Rečeno — storjeno in A. G. se je končno lahko izkazal, da je končal osemletko.

Begulić je spretnost ponarejanja kmalu še potrdil: v hranilni knjižici na ime A. G. je s pripisom nekaj ničel povečal hranilno vlogo, enako popravil tudi svojo hranilno knjižico, potem pa povabil vajenca A. G., da sta šla dvigniti denar. Vsa s svojo knjižico sta dvignila denar na postah v Trebnjem, Straži in Ljubljani. Begulić pa poleg tega s svojo knjižico še v Ljubljani, Novem mestu, Sentvidu pri Stični, Trebnjem in Brežicah. S svojo knjižico je Begulić dvignil 3900 din, 8318 din pa je dobil na knjižico vajenca A. G., s tem da je fanta odpravil s 350 din nagrade.

Arif Begulić je podobno kot A. G. ponaredil šolsko spričevalo tudi svojem dekletu Mariji Stola, ki je tedaj živel pri starših v Straži, v njeni hranilni knjižici pa povečal vlogo

za 1278 din. Stola je denar dvignila dvakrat na novomeški pošti, skupaj 1310 din, vendar pa svojemu ljubimcu, ki jo je spremljal, ni dala nagrade.

Stolove se je Begulić kmalu odkrižal in začel hoditi z Justino Murn, ki je bila tedaj nezaposlena. Begulić je svojo „uslugo“ novi ljubici takoj ponudil: pregovoril jo je, da si je preskrbela hranilno knjižico in vplačala začetnih 20 din, on pa je to vsoto s pripisom ničel povečal na 2000 din. Odpeljala sta se v Trebnje na pošto, kjer sta hotela na to knjižico dvigniti denar, vendar pa se Murnova pred uslužbenko ni mogla izkazati, kdo je...

Pred sodniki je Begulić priznal, da je topliku vajencu ponaredil spričevalo, trdil pa je, da je bil navorjen. Nič ni hotel vedeti tudi o tem, da bi z A. G. dvignila denar; kolikor ga je dvignil, ga je na svojo hranilno knjižico. Seveda mu sodniki niso vsega verjeli, saj je zastliani A. G. marsikaj povedal drugače kot obtoženec.

Da ni kriva, je trdila tudi Stola, češ da je takrat, ko so bila dejana storjena, sploh ni bilo v Sloveniji. Priče so bile prepričljive: dekle je pazila na otroke v straški okolici, tega se dobro spominjajo.

Odkrito je zablodo priznala Murnova. Dejala je, da je bila mlada in neizkušena in pod velikim Begulićevim vplivom. To so ji upoštevali tudi v razsodbi. Stola, mati enega otroka, je bila že v mladosti dvakrat pred sodniki in so jo med drugim odredili za VPD Radeče. Begulić so zamerili, da se je vdal kaznivim dejanjem, čeprav je imel dobro kvalifikacijo in tako možnost, da bi dobil zaposlitev ter od nje živel.

Tatovi odpirajo s ključi

Iz vseh občin z območja novomeške UJV so se avtomobilisti pritožili, da jim neznanici kradejo iz avtomobilov transistorje, boljše aktovke, ženske torbice in druge predmete.

Že od septembra dalje je prava morija. V Črnomlju so celo v eni noči doživeli pet vdorov v avtomobile. Lovci na transistorje so marljivi tudi v Novem mestu, o čemer smo sproti poročali tudi v rubriki „Dežurni poročajo“.

Vrednost, ki so jo odnesli tatovi, gre v stare milijone, ljudje pa še kar naprej puščajo v avtomobilih dragocenosti, ki so neznanecem nevarno na piki. Ko pridejo za praznike na obisk, je marsi-

komu zadnja stvar, kako varuje vozilo.

V zadnjem času so na delu tatovi — specialisti za odpiranje osebnih avtomobilov brez sile. Nekaj avtomobilov so našli lastniki po krajih zaprte. Očitno gre za posameznike (ali skupine), ki tuje avtomobile odpirajo s ključi. Kakšni ključi so to, nihče ne ve, ker se niso nikogar zasačili pri dejanju.

Ker je prišlo že tako daleč, da niti zaklenjeni avtomobili niso varni pred zlikovci, lastnikom ne preostane drugega, kakor da po parkiranju svoje vozilo čim bolj izpraznijo. To priporočajo tudi na UJV, kjer so v zadnjem času povečali budnost zaradi kaznivih dejanj.

Ker mu niso pomagali

V bolnišnici so Fišerju obljubili pomoč, potem pa je ostal na cedilu — Preživljati se je začel s kaznivimi dejanji — Ostal v priporu

Jože Fišer, po rodu iz Kranja, sicer pa brez stalnega bivališča, se je 27. oktobra zagovarjal na okrožnem sodišču v Novem mestu zaradi vloma na železniški postaji v Velikem Gabru letos 28. maja.

Tedaj je vdrl v zaklenjen prostor in vzel za 240 din predmetov. Takoj po dejanju so ga prijeli, predmete pa vrnil lastniku. Fišer je bil od aretacije v priporu. V njem bo do pravno-močnosti sodbje: obsojen je bil na 5 mesecev zapor. Kaže, da bo tako prestopil kazen, kar med priporom. Sodnikom je Fišer pojasnil, da je zašel na stranpot, ker je pač moral od nečesa živeti. Skoraj 10 let je bil v bolnišnici za živčno bole. Ko so ga odpustili, stal ni nihče pomagal, da bi dobil stalno zaposlitev.

Ni bil on, ampak brat

Alojz Hočevar iz Poloma 13 nas je obvestil, da ni bil on tisti, ki je s svojim avtomobilom trčil na cesti ob Kočevju proti Polomu s kombijem, ki je vozil šolarje, ampak da je bil to njegov brat Andrej. Nesreča se je zgodila 26. oktobra.

Do napake je prišlo, ker smo dobili napačen podatek (ime). Alojzu Hočevarju se zaradi pomote opravičujemo.

Prvi koraki »pločevine« ...

Dana Osolnik, najstarejša slovenska voznica, nosilka značke vzorne voznice, pripoveduje o 45 letih vožnje brez prekrškov in nesreč

Če se Novomeščanka Dana Osolnik v letošnjem letu že drugič pojavlja na straneh Dolenjskega lista, je za to dovolj vzrokov. Lahko smo ponosni, saj imamo na Dolenjskem prvo Slovenko, ki je opravila vozniški izpit, vrhu vsega pa je (čeprav res s precejšnjo zamudo, pa vendar!) pred kratkim prejela tudi častni znak „Vzornega voznika“. Med kramljanjem na slavnostni podelitvi častnega naziva in znaka vzornega voznika je povedala o prvih korakih „pločevine“ (kot z drugo besedo rečemo bolj v šali avtomobilizmu) marsikaj takšnega, o čemer mladi, sodobni vozniki še ne sanjajo.

— Kdaj ste začeli voziti avtomobil in kako ste se v tistih starih časih učili voziti?

Avto vozim od leta 1926, vozniški izpit pa sem opravila 1929. v Ljubljani pri inž. Stolfu. Danes se to čudno sliši, da sem bila tri leta „šofer na črno“, takrat pa ni to bilo nič posebnega. Na vsem Dolenjskem so bili samo trije osebni avtomobili, voznškega dovoljenja pa takrat še nihče ni imel. V tistih časih tudi še nismo poznali šol za voznike, tečajev in podobnega, kar se danes zdi samo po sebi umevno. Kupili smo FIAT, to je bil moj prvi voz. Voznike so takrat učili avtomehanike: imela sem izbiro: ali poklicati avtomehanika, ki bi me učil, iz Ljubljane v Novo mesto ali pa se lotiti sama. Odločila sem se za poslednje. V bližini doma sem našla blago strmino, po kateri so me porinili otroci. V vožnji navzdol sem se naučila obvladati krmilo, zavore in sklopko (takrat ni bila nobena brzina sinhronizirana, pri vsaki menjavi je bilo treba dajati vmesni plin!). Nato sem se ojunčila in se odločila za vožnjo navkreber z motorjem. Počasi je šlo, vozila sem nadvse previdno in previdnost med vožnjo je odtejala ostala moja stalna spremljevalka.

— Koliko avtomobilov ste menjali in kaj je bila največja nevarnost na cesti v prvih letih vašega voznikstva?

— Za prvim FIATOM, ki sem ga že omenila, smo kupili fransoski voz Donet. Fiat je bil brez strehe, menjalnik pa je imel ob strani vozila na zobnik, kolesa so imela „špice“. V njem sem sedela v usnjeni obleki, takšni, kot jih imajo motoristi. Za donetom smo imeli balilo, za njo DKW, sedaj pa imam fička. Vsega sem prevozila gotovo več kot 500.000 km. Največja nevarnost je bila tiste dni na cesti konjska vprega: konji so se avtomobilov tako plašili, da so po štirje držali par konj, kadar je po cesti prihajal avto.

Vožnja sicer ni bila hitra, toda ceste so bile slabše, kot so danes, in nobenih prometnih znakov ni bilo: ne pred železniškimi prehodmi, ne pred ostrimi ovinki, vzpetinami itd. Vsa leta pred vojno, ko je bil moj avto med zelo redkimi na Dolenjskem, sem bila voznica za vse: klicali so me za prevoze

porodnic, če se je primerila nesreča, če je bil tepež, vozila sem živino-zdravnika itd.

— Ali ste doživeli kakšno nesrečo kot voznica in kaj menite o današnjih voznikih in vozilih?

— V vseh 45 letih, kar vozim, nisem doživela niti najmanjše praske ali karambola, res pa je, da med vožnjo nikoli ne tvegam. Vožnja je danes nekaj povsem drugega: vozila so popolnoma drugačna, tudi hitrejša, promet je neprimerno gostejši, pa tudi veliko bolj urejen. Sedaj vozniki vozijo veliko hitreje, vrlin, ki smo jih poznali mi, je morda manj, toda kaj slabega o sedanjih voznikih ne bi mogla reči: takšni so, kakršni je čas, ki ga živimo!

M. JAKOPEC

KRONIKA NESREČ

JESENICE NA DOL.: TUJCA MRTVA — 22. novembra zvečer je pri nadvozu avtomobilske ceste fiat 128 italijanske registracije treščil v tovornjak s prikolico: 37-letni Matthias Meyer, voznik fiata, in 45-letni Johannes Jansen, sopotnik, oba nizozemska državljana, sta umrla, sopotnico Ireno — Ano Reipert, doma iz Katovic na Poljskem, pa so hudo ranjeno odpeljali v brežično in nato še v zagrebško bolnišnico. Voznik tovornjaka Ivan Novčič iz Dubrave in njegov sopotnik Pajo Majstrovich sta bila ranjena. Trčenje je bilo tako silovito, da sta se obe vozili prevrnil: osebni avtomobil po visokem nasipu, tovornjak pa na občestni travnik. Trdijo, da je bil tovornjak, ki je vozil proti Zagrebu (osebni avto pa proti Ljubljani), pred trčenjem na svoji strani ceste.

MEDVEDJEK: KLANEC USODEN — 22. novembra zvečer je hotel Mateo Benussi iz Rovinja, ko je potoval proti Zagrebu, z osebnim avtomobilom na medvedjem klanecu avtomobilske ceste prehitevi tovornjak — hladilnik, ko je nasproti Franc Brezovšek pripeljal avtoBUS kranjske registracije. Benussi je zaviral, da bi se izognil trčenju. Tedaj je zaneslo hladilnik, da je zadel osebni avtomobil in ga odrinil s ceste čez nasip 50 metrov dale; Benussi in oba sopotnika so bili lažje ranjeni, gmotno škodo pa so ocenili na 30.000 din.

MOKRICE: TOVORNJAK VRGLO S KOLES — 23. novembra se je na avtomobilski cesti pri Mokricah prevrnil tovornjak s prikolico ljubljanske registracije in običal ob vnožju 8 metrov visokega nasipa. Voznik Jože Cekuta iz Drče na Dolenjskem, kot poročajo, ni bil ranjen, škodo pa so ocenili na 15.000 din.

LEŠNICA: VOZNICA IN SIN RANJENA — 22. novembra zjutraj je Pepca Zura iz Češnjice vozila osebni avto od Mačkova proti Lešnici. Na cesti jo je zanašalo in je pri tem zadela tovornjak celjske registracije, ki ga je nasproti vozil Peter Iskra z Otočca. Voznica in njen 11-letni sin sta bila ranjena.

NOVO MESTO: Z AVTOM JO JE ZADEL — Ko je šla 21-letna Marija Hlenič iz Tribuč 22. novembra okoli 12.30 po Smihelski cesti proti železniški postaji v Kandiji, jo je zadel z osebnim avtomobilom Ludvik Povh iz Blata pri Trebnjem. Ko je omahnila, je Hleničeva udarila z roko po vetrobranski šipi avtomobila in jo razbila. Na srečo pa se je to „srečanje“ končalo brez hujših poškodb.

KRONOVO: RANJENI TUJCI — Pri čelnem trčenju na avtomobilski cesti pri Kronovu 23. novembra (kratko smo o nesreči že poročali) so bili ranjeni: voznik kombija Wilford Gordon — Hoover iz Združenih držav, Kanadčanka Josephine Anne de Brineat in Michel Roussel iz Francije. Kombi se je zaletel v tovornjak ljubljanske registracije, ki ga je proti Zagrebu vozil Stane Špelič. Še ana posledica trčenja: 15.000 dinarnjev gmotne škode.

SENTJURJE: TOVOR ZAUSTA-VIL PROMET — 23. novembra opoldne se je na avtomobilski cesti pri Sentjurju ustavil tovornjak s prikolico, naložen s kaolinom. Voznik Vlado Madžar iz Lonjače pri Zagrebu je postavil varnostni trikotnik in se odpravil po rezervne dela v Zagreb. Med oranjem snega je plug odrinil varnostni trikotnik in edino opozorilo je tako odšlo s ceste, ne da bi kdo vedel. Posledice odstranitve opozorilnega znaka so se kmalu pokazale: od Ljubljane je Slobodan Sedlarovič, doma iz okolice Sremske Mitrovice, pripeljal tovornjak, prepoznal opazil oviro na cesti, zaviral in zadel Madžarovo vozilo. Pri trčenju je s prikolico padel tovor (kaolin) in zasul dve tretjini ceste. Zvečer je bila ovira še vedno na cesti. Ko se je ponoči Jozef Nagy iz Budimpešte, ki je vozil od Zagreba, izogibal razsutemu kaolinu, je zapeljal na bankino in se prevrnil. Skupno gmotno škodo so ocenili na 24.000 din.

PODBORŠT: PO TRČENJU ZGOREL — Danjan Sego iz Zemunja je 23. novembra na avtomobilski cesti pri Doljem Podborštu s osebnim avtom beogradske registracije prehiteval tovornjak novomeške registracije, ki ga je vozil Ciril Novak iz Gradca. Med prehitevanjem je z zadnjim delom treščil v tovornjak, ki ga je naproti pripeljal Josip Hegediš iz Sesvete pri Zagrebu. Po trčenju se je Segov avtomobil vnel in zgorel. Ranjenega voznika so pravočasno potegnili iz vozila. Poškodovana je bila tudi Novakova sopotnica Ema Novak, da so jo odpeljali v bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 din.

POLJANE: NEVARNA POLE-DICA — 23. novembra je italijanski voznik Domenico Canedoli vozil tovornjak s prikolico proti Novemu mestu. Na poljskem klanecu je zavrl, na polednici cesti pa je sicer težko vozilo zaplesalo. Zaviral je tudi Tomo Hrudin, ki je vozil za njim, pri tem pa s tovornjakom zagrebške registracije zadel italijansko vozilo. Škode je bilo za 2500 din.

Začeti pri šolarjih

Ludvik Kebe: »Kadrovsko politiko je treba začeti v osnovni šoli in jo graditi od tam pa do visokih šol!«

Prejšnji četrtek je Andrej Dular, vodja splošnega sektorja v IMV Novo mesto, načel vprašanje pomanjkanja strokovnega in ostalega kadra, ki močno pekljo gospodarske organizacije. Želel je, naj bi novomeški Zavod za zaposlovanje bolj upošteval pri zaposlovanju IMV kot veliko tovarno, in končno se povprašal, kaj je narejenega in kakšni so načrti za

zaposlovanje zdomcev, ki se vračajo, pa bi jih lahko dobršen del zaposlil IMV. Na vprašanja odgovarja direktor Zavoda za zaposlovanje Novo mesto Ludvik Kebe. »Strokovnjakov ne primanjkuje samo pri nas, ampak tudi v bolj razvitih deželah in v bolj urejenih tovarnah in organizacijah, kot jih imamo pri nas. Mislim, da je osnovna napaka v tem, ker vsi želimo že popolnega strokovnjaka dobiti na delovno mesto. Pot do strokovnjaka pa je žal zelo dolga in zavita. Te poti ne bomo prešli samo z dogovarjanjem in z razpravljanjem o kadrovski politiki, pač pa z dejanji.«

— Kaj torej predlagate, da bi se stanje izboljšalo? »Začeti moramo že pri osnovni šoli. Tam je treba izbirati nadarjeno mladino in

jo nato podpirati in spremljati skozi osnovno šolo, s tem nadaljevati v srednjih in strokovnih šolah in nato na višjih in visokih šolah. Ta proces pa je zelo dolg in traja tudi 15 do 20 let, če začnemo že v osnovni šoli, kot sem predlagal.«

— Kakšna pa je naša praksa?

— Ko gre za materialno podporo dijakom in študentom, smo skopi in bi najraje dali majhno materialno pomoč le zadnjega pol leta pred diplomo, zato nam strokovnjakov manjka. Denar za investicije znamo najti, za naložbe v kadre, ki bi investicijo oplemenitili, pa ga ne najdemo. Načrte za tovarno znamo izdelati, načrte za potrebe kadrov pa ne. Zavod vsako leto zbira nadarjeno mladino in predlaga na priporočila šol to mladino delovnim organizacijam, naj jo štipendirajo, odziv pa je zelo majhen.«

— Kaj pa velikost IMV in zaposlovanje?

»Zavod ne more delati razlike med velikimi in majhnimi tovarnami.«

— Zdaj nama ostanejo še zdomci. Kako je s tem?

»Ze nekaj let imamo za novo leto razgovor z zdomci, na katere vabimo tudi delovne organizacije. Zdomci in prireditelji želijo na teh razgovorih čimveč neposrednih informacij o pogojih zaposlitve, o osebnih dohodkih, o odnosih v naših kolektivih itd., na žalost pa se delovne organizacije udeležujejo teh razgovorov le v majhnem številu. Takšni razgovori bodo tudi letos in ob tej priložnosti ponovno vabim podjetja k sodelovanju!«

Moje vprašanje: Ker se bliža novo leto, prosim naj tovariš Janez Grašič, predsednik DPM, odgovori, kako tečejo priprave za dedka Mraza. M. JAKOPEC

SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS

Tokrat kadrovski preprih

Razprava o kadrovski politiki je bila sicer resda malce nenavadno obarvana, zato pa resnično zavzeta — Kadrovanje je najpomembnejša in hkrati dolgoročna naloga ZK

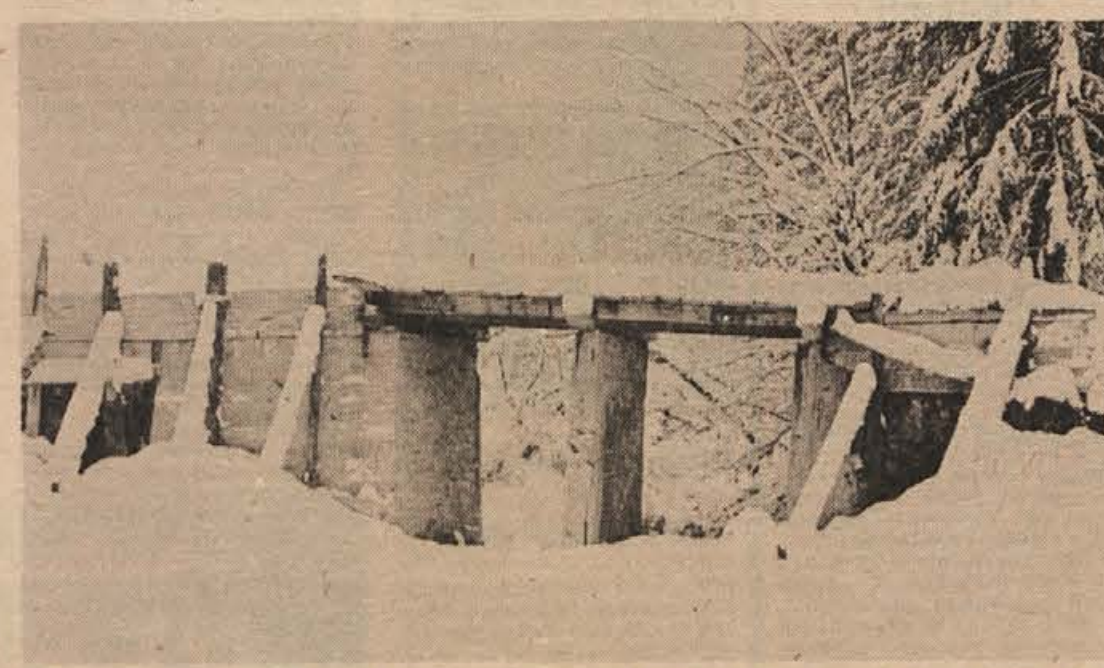
V gradivu, ki so ga prejeli člani konference in v uvodni besedi sekretarja komiteja Borisa Gabriča na seji, je bila podčrtana misel, da je treba narediti konec kampanjskemu kandidiranju in doseči, da bo javno in demokratično evidentiranje kandidatov za razne dolžnosti, ki naj zajame ZK in vse druge politične organizacije in strukture, postalo stalna naloga in skrb vseh članov ZK in organizacij. Hkrati s tem pa se v ZK postavlja še druga nič manj pomembna naloga: sprejemanje novih članov. Povezovati bi ga morali z evidentiranjem in si prizadevati, da bi v ZK pritegnili kar največ mladih ljudi in delavcev.

V razpravi so se najdlje pomudili ob ugotovitvi komisije za organiziranost in razvoj, ki jih je predsedoval predsednik Franc Sali. Komisija je pozdravila dejstvo, da sta za sekretarja komiteja na izbiro dva kandidata in da so bile letos kadrovske priprave na letne konference organizacij veliko boljše in obsejnejše. Hkrati s tem pa je komisija menila, da dva kandidata za sekretarja komiteja nista toliko izraz premišljene kadrovske politike kot naključnega spopada nasprotujočih si interesov v obdobju kandidiranja, pri čemer so se zakulisno reševali problemi različnih interesov, stališče in mnenj s hkratnimi posegi »od zunaj« s strani posameznikov, ki za to niso pooblaščen.

Ob vprašanjih, ki so razumljivo sledila, sta komitej in kadrovska komisija vztrajala pri stališču, da sta oba kandidata za sekretarja plod

večmesečnih samostojnih prizadevanj komiteja in kadrovske konference. Konferenca pa je bila seznanjena s tem, da je eden izmed obeh kandidatov Božo Kočevar, svojo kandidacijo tik pred konferenco umaknil. Nato je na konferenci

umaknil svojo kandidacijo še drugi kandidat Franc Sali z utemeljitvijo, da si v sredini, ki ni odkrita, ne upa delovati. Na priporočilo je na konferenci kandidacijo končno ponovno sprejel. M. J.

Namesto starega mostu na cesti Gor. Sušice—Verdun so čez potok Sušica začeli graditi novega, pa je delavce prehitela zima. Most so začeli graditi z denarjem in stroji prebivalcev Verduna in Gor. Sušice, Gozdne uprave Podturn ter krajevne skupnosti Dolenjske Toplice. (Foto: Stanko Avguštin)

Žarimo, ugašamo, obstajamo

Novi prostori žužemberške Iskre pomenijo za Suho krajino napredek, čeprav zaradi slabe prodaje keramičnih kondenzatorjev še ne vedo, kaj bodo sploh delali pod streho nove Iskrine tovarne

Pod žarečimi krogli pa se bijemo, vijemo, sijemo, hasnemo, gasnemo... tako nekako poje Oton Župančič. Življenje ga vedno znova potrjuje. Koliko naključnosti in groteske v enem samem tednu v enem samem velikem podjetju oziroma v treh njegovih obratih!

V Novem mestu so v Iskri izrekli nezaupnico direktorju in vodji kontrole, v Mokronogu so iz Iskre poslali odprto pismo o nemogočih razmerah v podjetju, za katerega obstoj se je zaskrbljen vprašal Mokronog in vsa občina, v Žužemberku pa so v 11. letu obstoja odprli novo tovarno, ki je zaenkrat še prazna.

Vsekakor je žužemberška otvoritev najbolj spodbuden dosežek Iskre

Večje obresti

Tako kot vse druge banke po Jugoslaviji bo tudi Dolenjska banka in hranilnica povečala obresti za hranilne vloge. Držala se bo namreč sklepa upravnega odbora združenja jugoslovanskih bank, ki je odločilo, da bo zaradi zmanjšanja vrednosti dinarja in letosnje inflacije primerno dvigniti obrestne mere za dinarske in devizne vloge do 7,5 odstotkov. Za devizne vloge bo še naprej ostalo v veljavi, da bo del obresti v devizah, del pa v dinarjih.

UJETIH JE ŽE 13 SULCEV

Ribičem — sulčarjem ob Krki se je v prejšnjih dneh sreča večkrat nasmešnila. V slabih dveh mesecih so potegnili na breg že 13 sulcev, kar je skoraj tretjina dovoljenega letnega odlova sulca. V glavnem so med srečnejši domači ribiči, ki bolj poznajo skrivnosti Krke.

S KONFERENCE ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ŽENSK

Večletno mrtvilo prekinjeno

Žene v novomeški občini zahtevajo več besede pri odločanju na vseh ravneh

23. novembra je v Novem mestu zasedala konferenca za družbeno aktivnost žena, ki deluje v okviru občinske konference Socialistične zveze. Žene začnajo znova organizirano delovati, pri čemer pa izrecno poudarjajo, da ne gre za reševanje zgolj ženskih, temveč vseh družbenih težav.

Konferenca za družbeno aktivnost žena ima predvsem eno, toda zahtevno nalogo: opozarjati družbo na nerešene težave zaposlene žene in matere, kamor sodijo otroško varstvo, prevozi na delo, prehrana, izobraževanje itd. Obenem bo pomagala tovarišicam utreti pot do odločanja v krog vidnejših samoupravljalcev.

V novomeški občini je med zaposlenimi nad 44 odst. žena, ob tem pa njihov delež v samoupravljanju še daleč ni primeren temu, kar družbi prispevajo. Prav zato se tudi po polje rešujejo stvari, pri katerih so žene najbolj prizadete.

Otroško varstvo in razmere v posebnih šolih sta trenutno najbolj boleči točki. V razpravi so zahtevali, da je treba na obeh področjih hitreje na prejšnjem z dejanji. Ustanovili

so tri komisije, katerih delovni in akcijski programi bodo vključevali pospešeno reševanje teh zadev, seveda v sodelovanju s pristojnimi in zainteresiranimi dejavniki.

Konferenca je predlagala uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo novih vrtcev v mestu in na podeželju ter za gradnjo posebne šole, obenem pa bo od pristojnih republikanskih organov prosila za oprostitev sedaj obveznega 30-odst. gotovinskega pologa za take investicije.

R. B.

Promet

Dolenjski list je zadnje čase večkrat pisal o prometnih težavah v Novem mestu, še posebej o kandidskem mostu čez Krko. Često grem tudi po konzolnem mostu, ki je pritrjen na železniški most, pa se v nevarnosti, ker so nedisciplinirani kolesarji odstranili znak, ki je prepovedoval vožnjo. Zdaj pa se vozijo po mostu, namenjenem izključno pešcem, tudi motoristi. Na obeh straneh mostu pa so postavili še znak, ki ne dovoljuje pešcem, da bi se zadrževali na njem — na prejšnji znak pa so pozabili!

Neurejena prometna situacija je tudi na Novem trgu, pred avtobusno postajo, kjer je veliko pešcev. Vozniki motoristov vozijo sploh ne zmanjšajo hitrosti. Prav bi bilo, da bi prometni organi naredili red.

Marjan Tratar

Zima — sneg

Letošnji prvi sneg je prišel že pred uradno napovedano zimo, zato je presenetil vse: avtomobiliste, ki še nimajo zimске opreme, cestarje, ki niso pričakovali, da bodo morali tako zgodaj v akcijo, komunalno podjetje, ki ima svoj bager še v generalnem popravilu... Otroci so se snega najbolj razveselili — trgovci pa ne, ker skoraj ni mogoče dobiti sank!

Kaj sodijo o prvem presenečenju?

Jože Ficko, komandir postaje milice: Opozarjamo, da sproti čistijo pločnike. V mestu so prvi sneg dobro prenesli, samo parkirni prostori so slabo očisti. Voznike pa opozarjamo na zimsko opremo. Zimske gume ali verige na pogonskih kolesih so v takih razmerah obvezne!

Andjel Gatta, šef potovalnega urada Gorjanec: Prvi sneg nam jo je najhuje zadel na cesti od Vinice do Črnomlja, ki je bila najslabše očistena, zato je bil promet tam najtežji. Sicer pa smo imeli zamude na vseh progah, ker ceste niso bile dobro zorane. Je pa menda že kar navada, da je vrag ob prvem snegu. Zmerraj so zastoj... Inž. Alojz Ušaj, vodja vzdrževanja v Čestnem podjetju: Skoraj vsi naši plugi so šli takoj, ko so ceste postale bele, na delo. Prednost pri pluzenju imajo seveda pomembnejše ceste. Šoli in peska imamo dovolj na zalogi, toda če namerava zima kazati svoje zobe kar štiri mesece ali še več, kot jih je začela zdaj, nas bo še bolela glava!

Jože Gosenc, direktor Komunalnega podjetja: Doslej smo napad zime prenesli normalno, brez večjih težav. Naš večji bager je sicer še v generalnem popravilu, a bo v naslednjih dneh že začel delati. Čistimo mesto in ceste četrtega reda. Težave pa nam delajo vozniki motornih vozil, ki ponekod puščajo vozila tako ob cesti, da s stroji ne moremo zraven.

Anica Tomšič, tajnica osnovne šole Bršljin: Prvi sneg je naredil največ škodo pri vožnji avtobusa iz Prečnice, ki je imel tako zamudo, da so otroci zamudili začetek pouka. Sicer pa so vsi avtobusi pripeljali in tudi snega ni toliko, da tisti, ki hodijo peš, ne bi mogli priti v šolo. Pritožujejo pa se starši iz Karteljevega, da avtobus včasih otroke pusti na cedilu.

PROGRAMSKO DELO NA PRVI TIR

Programsko delo v KS, v občini in v raznih drugih skupinah, ki združujejo skupne interese občanov, bo v bodoče postalo veliko bolj pomembno. Tako so ugotovili na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta v razpravi o temeljnih organizacijah združenega dela — bolj po domače enotah — ki jim dajeta 21. in 22. ustavno dopolnilo, večje pravice kot doslej. Delavci bodo namreč razpolagali z več sredstvi, namenili pa jih bodo tistemu, ki bo v svojih načrtih bolj prepričljiv.

IZLOŽBENA OKNA POD LUPO

Turistično društvo Novo mesto je od 1. maja do 15. septembra razpisalo nagrade za najbolj urejena izložbena okna v Novem mestu. Namen akcije je bil, da Novo mesto tudi v tem pogledu napreduje. Odziv na razpis turističnega društva ni bil ravno najboljši, čeprav so se nekateri precej potrudili.

Posebna komisija je določila, da denarne nagrade dobijo: »Drogerija«, »Pogača« in »Nova moda«, priznanja pa »PEKO«, »Mladinska knjiga« in »Manufaktura«. Odziv bi bil verjetno bolj, če bi lahko bili v konkurenci trgovini Novoteksa in Borova, ki sta pa ravno v tem času bili v gradnji.

VEČJI OBISK AVTOKAMPINGOV

Avtomobilska kampa Krka v Novem mestu in na Otočcu sta imela v letošnji turistični sezoni precej večji obisk kot prejšnje leto. V Novem mestu, kjer je prehodni kamp, so imeli 1.934 nočitev, v glavnem so bili tuji. Na Otočcu pa je bil obisk precej večji, prenočevalo je 5535 gostov, ravno tako so prevladovali tuji gostje.

V primerjavi s lanskim obiskom je moč ugotoviti, da so letos naši turisti in gostinci imeli za 30 odst. večji obisk v avtomobilskih kampih.

Novomeška kronika

PRIZNANJE — Ob dograditvi novomeške bolnišnice je kolektiv dobil tudi najvišje priznanje v občini — plaketo Novega mesta. Primariju prof. dr. Otonu Bajcu jo je izročil predsednik Franci Kuhar.

KIP — V gaju pri Studijski knjižnici so v četrtek odkrili doprni kip skladatelja Marijana Kozine, v knjižnici so razstavili njegova dela, v Domu kulture pa je bil 6. koncert njegovih komornih skladb.

SEMAFOR — Pri Industriji obutve so začeli kopati: tam bo stal prvi novomeški semafor. Na Dolenjskem imajo semaforje zdaj samo v Brežicah.

CESTE — Novomeške ulice in ceste niso najbolj očistene, še posebno pomanjkljivo pa so urejena parkirališča. Prvi sneg je očitno naredil precejšnje presenečenje.

SVEČE — Ledene sveče, ki visijo z robov streh in z žlebov, so le z redkih hiš odstranili: ko bo odjuga, bo hudo nevarno. Mar mora komu pasti na glavo, da bo red?

SPORT — Zima je pregnala športnike z Loke. Preselili so se v obe telovadnice, v Bršljinu in na Grmu, še naprej uporabljajo tudi stari osnovnošolsko in gimnazijsko.

ŠAH — V preurejenih prostorih šahovskega kluba v Seidlovi ulici se je v petek začel drugi novomeški šahovski turnir z dokaj dobro zasedbo.

RIBE — V ribarnici na živilskem trgu dobijo vsak petek pošiljko morskih rib. Izбира je zdaj še pestrejša

kot včasih. Prodajajo tudi sladkovodne ribe.

TRZNICA — Na petkovem trgu so veljale naslednje cene: cvetača 5 din, čebula 3, česen 8, fižol 10, krompir 1, korenje 5, ohrovt 4, pesa 3,5, peteršilj 6, paradižnik 7, kislata repa 3, radič 15, solata 8, špinaca 3, zelje 2, kislota zelje 4, zelena 6, suhe fige 8, grozdje 5, hruške 4, jabolka 5, kostanj 4, limone 6, mandarine 8, kaki 4, pomaranče 8, orehi 5, orehi — jedra 30, suhe slive 4, banane 6, jajca 1, smetana 30, sirček 0,50 — 1.

ROJSTVA — V porodnišnici sta rodili Martina Tomc iz Koštalove 25 — Gregorja in Jožeta Hrovat iz Kolodvorske 2 — Jožeta.

POGREBI — Umrli je Franc Muser, 94 let, z Nad mlini 44.

— Ena gospa je rekla, da je komunalno podjetje ob pravem času dalo veliki bager v generalno popravilo — takrat, ko je zapadel sneg...

Podhranjenost, ploske noge in...

Kaj vse odkrivajo pregledi šolske mladine v brežiški občini

Zdrav naraščaj je želja staršev in družbe, zato v brežiški občini z veseljem sprejemajo novico, da bodo sistematski pregledi v tekočem šolskem letu zajeli že štiri tisoč otrok. To pomeni, da bo še marsikaj odkrito in da bomo lahko tudi kaj izboljšali v korist mladega rodu.

V minulem šolskem letu je bilo pregledanih 1.756 učencev, vsi prvi, tretji, peti in sedmi razredi osnovnih šol in otroci v vrtcu. Vse otroke, pri katerih so ugotovili bolezen ali druge motnje, so poslali na dodatne preglede in zdravljenje. V primerih, ko so ugotovili podhranjenost in slabe socialne razmere, je zdravstvena služba obvestila patronažne sestre in razrednike.

Letošnji podatki govorijo, da ima 19 odst. učencev, ki vstopajo v šolo, slabo telesno držo. Ta se z leti popravi, je pa posledica okolja, v katerem otrok odrasča. S telesno vzgojo se te napake lahko precej popravijo.

Zelo velik odstotek otrok ima ploske noge. Tej telesni hibi posvečamo nasploh premalo pozornosti, čeravno pomeni resno oviro v kasnejšem otrokovem življenju, predvsem v poklicu. Zdravniki opozarjajo šolska vodstva, da bi posebej pazili na te stvari pri urah telesne vzgoje.

Porazni so tudi podatki o podhranjenosti med šolsko in predšolsko mladino. Od uravnotežene prehrane je odvisen tudi učni uspeh

brežiški osnovni šoli, kjer imajo šolsko zobno ambulanto, ki dela skozi vse leto.

J. T.

Morda tudi Vas pekli krivica? Napišite pismo, objavil ga bo: »Dolenjski list«

Stolp mokriškega gradu (Foto: J. Teppey)

ODBORNIKI O PRIKLJUČITVI

Mokrice je treba rešiti

Kako bo z napeljavo termalne vode, pa se še ne ve — Zadržati čimveč samoupravnih pravic

Odborniki brežiške občinske skupščine so na četrtkovi seji dobili informacijo o dosedanjem poteku pogovorov za priključitev gostinskega podjetja „Grad Mokrice“ k novomeški tovarni zdravil.

Razprava je bila dolga in živahna, kajti prepletala so se številna mnenja, zataknilo pa se je pri termalni vodi. „Krka“ namreč v svojih pogojih navaja, da želi napeljati v Mokrice vodo iz toplih vrelcev na Catežu. Skupščina zagotovi za toplo vodo ni mogla dati, ker sta se temu postavili po robu Agrarje in zdravilišče Cateške Toplice. Na seji so poudarili, da nihče ne želi krati njihovi razvojnih potreb, da pa je treba najprej ugotoviti zaloge termalne vode in se nato ponovno pogovarjati o tem, če bi jo lahko odstopili v uporabo tudi Mokricam.

Glede priključitve Mokrice je pre-

vladalo mnenje, da je „Krka“ vendarle zaupanja vreden poslovni partner, ki je že dal zagotovila za kompleksno ureditev Mokrice. Ta bo po sedanjih cenah veljala okoli 60 milijonov dinarjev. Del te vsote bo podjetje investiralo že 1974. leta, če bo prišlo do priključitve. Skupščina je izrazila željo, da bi po možnosti „Krka“ pustila Mokricam tudi vnaprejšnji položaj samostojne pravne osebe in s tem vse pravice, ki iz tega izhajajo. Če to za „Krko“ ne bi bilo sprejemljivo, naj bi imele Mokrice vsaj vse samoupravne pravice, ki jih imajo sicer organizacije združenega dela, če zadržijo položaj samostojne pravne osebe. Pogodba o priključitvi pa mora vsekakor vsebovati tudi možnost odcepitve z vsem premoženjem z gradom in 43 hektarji parka v primeru, če „Krka“ ne bi izpolnila danih obljub. Pogovori naj se torej nadaljujejo, pričakovati pa je tudi srečanje predstavnikov „Krke“, Agrarje in Cateških Toplic, kar zadeva uporabo tople vode.

J. TEPPEY

Vodovod v Skopichah

V nedeljo, 28. novembra, so v Skopichah slavili otvoritev vodovoda in trgovine. Trgovino bo imela v vasi ljudska potrošnja prizidali pa so jo vavčani sami h gasilskemu domu. Vodovod je prav tako letošnja pridobitev. Imel bo 98 priključkov, pri čemer so upoštevani tudi gasilski dom, trgovina in šola. Vsaka hiša je prispevala za vodovod 1500 dinarjev, dolžna pa je bila opraviti tudi vse izkope.

Sindikalno srečanje

V nedeljo, 5. decembra, bo v Brežicah medobčinsko srečanje sindikalnih delavcev. V goste bodo prišli člani sindikata iz Samobora in se pomerili z Brežičani v šestih športnih panogah: v kuglanju, odbojki, šahu, namiznem tenisu, malem nogometu in streljanju z zračno puško. Letošnje srečanje je že peto po vrsti.

NAJLEPŠE SO URE TIHEGA DELA

Spomini, ohranjeni v lesu

Zdomci jemljejo miniaturne kozolce v tujino — Doslej jih je Erjavec napravil več kot 100

So obdobja v človekovem življenju, ko se misli vse pogostje vračajo nazaj v preteklost in tam iščejo vselej pa tudi žalostne podobne časa, ki ga ni več moč priklicati nazaj. Marsikdo se ob obujanju mladostnih spominov zapre še globlje sam vase, drugi spet poskušajo spominom dati prijemljivo obliko.

Tako je v Krškem Ivan Erjavec, nekdanji mizar, nato miličnik, sedaj pa že več kakor mesec dni upokojenec, začel izdelovati lesene kozolce. Spominjajo ga na dolensko pokrajino, ki se danes vse hitreje spreminja, na rodni Podljuden, na travnike in kmečke domačije, kjer je predstavljal kozolec vedno moč kmečkih gospodarjev in zanimivo krajinsko značilnost. Marsikdo vesele urice so preživel pod kozolci; v času zadnje vojne, ko je bil Ivan nekaj časa partizanski kurir, pa je bil prav eden izmed okoliških kozolcev prizorišče mitingov, sestankov in ljudskih zabav. V vojnem času je zgorel Erjavčev družini popolnoma nov kozolec, ki so ga z velikim trudom zgradili vsi družinski člani in jim je bil v velik ponos.

„Za izdelovanje kozolcev sem se odločil pred leti,“ pravi Ivan Erjavec in nadaljuje: „Prav take naredim, kot jih imam v spominu iz domačih krajev. Manjšega izdelam v desetih urah, za večjega ne potrebujem veliko več časa. Pri delu mi pomagajo

le nož, žagica-rezilača, smirkov papir in lepilo. Odpadni les dobim zastoj v krškem „Mizarstvu“...“

V kletnih prostorih svoje nove stanovanjske hiše je Ivan Erjavec naredil že več kakor 100 kozolcev. Nekaj jih je podaril prijateljem in znancem za pomoč pri gradnji hiše ali ob kakih drugih priložnostih. Tudi svojim stanovskim tovarišem jih je poklonil, ko so se poslovili ob odhodu v pokoj.

Sedaj, ko ni več v službi, bo Ivan posvetil svojemu „konjičku“ več časa. Njegovi lični izdelki postajajo namreč v Krškem vse bolj znani in vedno več ljudi potrkna na vrata z željo, da bi kupili ročno izdelan kozolec. Med kupci je največ takih, ki žive v tujini in jim pomeni dolenski kozolec enega izmed stikov z domovino, ki so jo zapustili — nekateri med njimi tudi za vedno. Prav gotovo pa bi lahko leseni kozolci Ivana Erjavca izpolnili praznino na trgu z nepovrnjenimi ljudskimi turističnimi spominčki...

Z. SEBEK

Ivan Erjavec, zatopljen v ustvarjanje na domačem dvorišču. (Foto: Jožica Teppey)

V KRŠKI OBČINI ŠTIPENDIRAJO KMEČKO IZOBRAŽEVANJE

Koliko v kmetijski sklad

Prihodnje leto se nadejajo več denarja

Stara pravila so sklad za pospeševanje kmetijstva v krški občini pretirano omejevala pri financiranju, zato so z napovedanimi spremembami na široko odprli vire sklada novim dejavnostim.

Do sedaj je bil denar namenjen pretežno za preživljanje kmetov in za nakup zemljišč v družbeni lastnini. Zdal pa bodo iz teh virov lahko izdelovali usmeritvene programe za kmečka gospodarstva, regresirali obrestno mero pri najemanju posojil, šolali kmečko mladino, kreditirali obnovo vinogradov in sadovnjakov, prispevali delež za nakup plemenske živine in pomagali kmetu pri vseh oblikah pospeševanja kmetijstva.

Letos je na voljo 220 tisočakov. Velik znesek gre za preživljanje, in sicer 65 tisoč din. Za nakup plemenske živine so namenili sto tisoč dinarjev, za štipendiranje dijakov v zinski kmetijski šoli pa 15 tisočakov. Pri raziskavi cvička bo letos sklad udeležen s 35 tisočaki.

Razveseljivo je, da se je povečalo zanimanje za zimsko kmetijsko šolo, zato upravni odbor upa, da bo ustregel tistim, ki jo želijo letos na novo obiskovati, in seveda tistim, ki so končali lansko zimsko prvi tečaj. Do sedaj so plačevali za štipendije po 280 din mesečno, kar letos najbrže ne bo več dovolj.

KOLIKŠNE SO PLAČE?

Krško gospodarstvo izplačuje povprečni mesečni osebni dohodek 1.558 din, v negospodarstvu pa dosega to povprečje 1.796 din. V občini je septembra letos še 6 odstotkov zaposlenih prejelo manj kot 1.000 din plače. To je opozorilo samoupravnim organom, da omenjeni kategoriji zaposlenih čimprej omogočijo osebni dohodek nad 1.000 din.

VLOGE

V GOSPODARSTVO

V krški občini so v devetih mesecih letošnjega leta vložili v gospodarstvo 18,8 milijona novih dinarjev. Med podjetji, ki jih je devetnajst, so vložili največ sredstev v tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“, krški enoti celjskega Elektra, krškem Agrokombinatu in v trgovskem podjetju Preskrba.

Z. S.

Optimistične napovedi

pred referendumom

FRANC ARH. CELULOZA KRŠKO: Dobro bi bilo, da te stvari uredimo. Na vasi je veliko starih ljudi, ki niso več kos težkemu delu na posestvih, zato jih izdatki za bolnišnico, zdravnika in zdravila še boljšo, bolj prizadenejo pri gospodarjenju in tako odteče marsikateri dinar, ki bi ga kmetija lahko ustvarila. Menim, da bo večina delavcev s svojimi glasovi podprla akcijo za boljše zdravstveno zavarovanje kmečkih ljudi.

ANTON ARNSNEK, DOLENJA VAS PRI KRŠKEM: „Sem delavec in kmet obenem, zato poznam težave kmečkih ljudi od blizu, saj se v vsaki vsak dan srečujem z njimi. Kdor je imel smolo in je moral dalj časa odležati v bolnici, je težko poravnati velike stroške. Če tako je bil prikrajšan, ker doma ni imel kdo prijeti za delo. Ljudi povsod manjka. Prepričan sem, da bomo na referendumu z večino glasov olajšali kmetu za breme, ki ga je zdaj moral plačevati za zdravstveno varstvo.“

STANE DROBNIC, predstavnik podružnice Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Krškem: „Prepričan sem, da bo nedeljski referendum o izenačenju zdravstvenih pravic delavca in kmeta uspel ne le v pravic delavca in kmeta uspel ne le v naši občini, ampak v celotni regiji. Če temeljite priprave in zavzetost Socialistične zveze ter sindikatov, društva upokojeencev ter strokovnega odbora gospodarske zbornice v Krškem nas vse po vrsti navdajajo z upanjem, da se bo tehnična glasovna nagnila v korist kmečkega človeka.“

KRŠKE NOVICE

DANES DOPOLDNE SE BO SE-STAL na prvi jesenski seji medobčinski svet ZK — Posavje. Njegovi člani obravnavajo naloge komunistov pri odpravljanju socialnih razlik v naši družbi in razpravljajo o delu medobčinskega sveta v mandatni dobi 1970/71.

„DAN REPUBLIKE“ SO SVEČANO PROSLAVILI na vseh osnovnih šolah krške občine. Povsod so jih združili s svečanim sprejemom cicibanov v pionirski vrste. Na ta način so sprejeli na trinajstih matičnih in podružničnih šolah v pionirski vrsti 453 prvošolcev.

SENOVŠKA OSNOVNA ŠOLA BO v kratkem pripravila za svoje učence — vozače pomembno novost. Da bi jih obvarovala vseh nevarnosti zimskega časa, bo zanje postavila več lesenih čakalnic. Če se bo ta novost obnesla, bodo enake čakalnice pričeli uporabljati tudi na ostalih šolskih progah v krški občini.

MED ZIMSKIM ČASOM BODO POSKUŠALI narediti študijo o nujnosti gradnje otroških igrišč in športnih objektov, ki jih v krški občini primanjkuje. Občinska zveza društev prijateljev mladine in temeljna izobraževalna skupnost se ogrevata za to akcijo, ki naj bi finančno podprli sklad, v katerem se zbira denar za ureditve srednjoročnega

načrta gradnje vzgojnovarstvenih ustanov.

RAZSTAVA GRAFIKE JUGOSLOVANSKIH PIONIRJEV, ki je bila odprta v kostanjevskem Lanutovem likovnem salonu, je dosegla med občinstvom in likovnimi kritiki veliko priznanje. Izjemen pomen velike priznanje. Izjemen pomen velike priznanje. Izjemen pomen velike priznanje.

SE PRED DESETIMI LETI JE BIL V Sloveniji menda 400 osnovnih šol. V sedanjem času, ko znova poudarjamo pomen našega kmetijstva, je takih zgradb le še 30 ali 40. Krški občinski svet, ki se zaveda pomena kmetijstva, je v prihodnjem letu zaupal nalogo, da v prihodnjem letu pripravijo republiko srečanje pionirjev zadržujoč. Srečanje naj bi potekalo pod pokroviteljstvom krškega Agrokombinata in v okviru jugoslovanskih pionirskih taborov.

PRI OBČINSKI KONFERENCI ZVEZE mladine so pred kratkim ustanovili lastno komisijo za splošno ljudski odpor, ki si je že zastavila nekaj nalog. V kratkem bo izdelala vojaški načrt in ga predložila občinski skupščini, poleg tega pa pripravi skupaj z občinsko konferenco tovariško srečanje z vojaški cerkijanskega garnizona ob dnevu JNA.

Nocoj gostujejo Ljubljancani

Drevi ob 20. uri bo Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane v prosvetnem domu uprizorilo komedijo Branislava Nušiča „Zalujoči ostali“. Predstava je namenjena abonementom, vendar so vstopnice še v prodaji in jih lahko dobite pri blagajni kina. Izkoristite priložnost in ogledite si uprizoritev osrednjega slovenskega gledališča.

DESETLETNICA KLUBA POSAVSKIH ŠTUDENTOV

Študentje krške in brežiške občine so 27. novembra proslavili deseti jubilej ustanovitve Kluba posavskih študentov. Zbrali so se v hotelu Sremič, kjer so istočasno priredili brucovanje. Delovne organizacije so jim pomagale z denarnimi prispevki, ker se je klub zaradi svoje delavnosti uveljavil v obeh občinah.

PIONIRSKO SODELOVANJE

Predsednica občinske Zveze prijateljev mladine v Krškem Režika Pirc je na nedavni pionirski konferenci v Arčičah predlagala, da bi se v prihodnje ob teh priložnostih srečevali predstavniki vseh odredov iz Posavja. Kaže, da je njen predlog naletel na razumevanje in da bo ob letu dni že skupna pionirska konferenca za vse tri občine.

DO KONCA LETA PROGRAME!

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti je na zadnji seji sklenila, da morajo zavodi in drugi uporabniki njenih sredstev do konca leta dostaviti pismene delovne programe za tekoče leto, do marca 1972 pa še srednjeročne programe do leta 1975.

NOVO V BREŽICAH

PREDSTAVNIKI mladinskih aktivov in poklicne šole za blagovni promet so se minul teden oglasili pri sekretariju občinske konference ZK z željo, da bi jih komite podprl v prizadevanjih za ureditev kluba in jim pomagal pri programski usmeritvi. Mladi želijo imeti klub zaprtega tipa za obe šoli in mestno mladino, medtem ko drugi vanj ne bi imeli vstopa. Prostor imajo v stari osnovni šoli.

IMATE DOMA STAR PAPIR? Brežiški taborniki imajo v načrtu akcijo za zbiranje starega papirja. V dneh od 10. do 15. decembra se bodo oglasili pri mestnih družinah, zato se pripravljajte, da bi jim do takrat pripravili zaloge starega papirja. Taborniki bodo hvaležni, če jim boste pomagali.

KMALU NOV DELOVNI CAS? Odborniki so se na zadnji seji občinske skupščine pritožili nad delovnim

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Na slovesnosti v čast 20. obletnice ustanovitve TVD Partizan, ki je bila 24. novembra v Novem mestu, je med nagrajenci bilo tudi deset telesnovzgojnih delavcev iz sevnjske občine. Nagrajenci so prevzeli priznanja iz rok predsednika Juleta Novljana. Na sliki: sevnjski nagrajenci, ki so prišli po priznanja v Dolenjsko galerijo. (Foto: S. Dokl)

Voda je »odmrznila«

Občinska skupščina je 26. novembra dovolila Komunalno stanovanjskemu podjetju podražiti vodo

Prav na isti dan, ko je zvezni izredni svet sklenil zamrzniti vse cene storitve (26. novembra) je sevnjska občinska skupščina ugodila Komunalno-stanovanjskemu podjetju Sevnica ter dovolila podražitev

Polž ima konkurenco

Na novo zgrajena cesta Zavrat-Rovišče, dolga vsega en kilometer, je bila že doslej deležna mnogih besedi. Pa še ni končana. Ljudje, ki jo uporabljajo, opozarjajo, da je zaradi prevelike skrbi zanjo že tako izravnjena, da je skoraj neprevozna. Že lani so zahtevali, ali naj bi cesto vrstili med občinske ceste občinske večje pomoči. Vlogo so poslali lanskega avgusta, odgovor pa so dobili, reci in piši — po enem letu. Povrhu pa se odklonila. Ceste ni mogoče uvrstiti med ceste četrtega reda, ker ni dostopnosti naravnih odbojnikov, naj pokusi kaj doseči ustno na seji občinske skupščine.

SEVNIŠKI PABERKI

ZASEDEN TONČKOV DOM — Za Silvestrovo ni v Tončkovem domu na Lisci nobenega prostora več. To je znak priljubljenosti in uspeha. Konfekcija LISCA, ki skrbi za doma, vzdržuje cesto, tako da je tudi v snegu mogoče z avtomobilom na goro.

MOST ŽE JESENI — Če bi šlo po reči, bi z gradnjo novega mostu pri Sevnici lahko začeli že v jeseni 1972. Je dejal predsednik ObS Marjan Gabrič na petkovem zasedanju občinske skupščine. V predmetnem obdobju so soglasali s tem, da bi most zgradili pri sedanjem železniškem mostu, kar bi bilo

OTROCI ČAKAJO NA SNEGU — Sevnjska osnovna šola ima že približno tisoč učencev, od tega večino številno vozačev. Že večkrat so jih zahtevali, naj bi uredili pri-

vode. Računi so prepričljivi: od 1966. leta, ko se je voda zadnjič podražila, so se stroški vodovoda povečali za 245 odst., zato je bilo ceno zdaj nujno spremeniti, zakaj podjetje ni moglo več stakniti dohodkov z izdatki.

Izmed več inštitucij o novih cenah je skupščina sprejela tisto, ki jo je predlagal svet za finance in gospodarstvo. Voda za gospodinjstvo bo zdaj po 1,5 din, za ustanove 3,00 din in za podjetja po 4,00 din za kubični meter. Razen tega bo treba plačevati še kanalizacijo v znesku 50 odst. cen vode. Na ta način se bo skupaj nabralo še enkrat več denarja kot doslej in mogoča bodo nujna popravila sevnjskega vodovoda.

Občinska skupščina je dala soglasje tudi k novim taksam za priključitev na vodovodno in kanalizacijsko omrežje, ki so večje kot dosedanje.

S SODELOVANJEM IN VOLJO:

Sami do svojega kotička

Ob izlivu Vranjega potoka v Mirno so si sevnjski ribiči uredili svoj dom z valilnico

Imeti svoj dom in svoj prostor, kjer bi se shajali ljubitelji ribolova, to je bila stara želja sevnjskih ribičev. Pred tremi leti je sedanji tajnik družine Ivan Novak kupil zemljišče ob izlivu Vranjega potoka v Mirno, najbolj zavzeti člani, Češek, Salamon, Sušin, Vrtovšek in drugi, pa so izvolili gradbeni odbor, ki ga je vodil Darko Škoda.

Zdaj je dom že pod streho, zgoraj ima klubski prostor in pisarno, spodaj pa valilnico za 105.000 postvri, ob domu pa je še bazen za večje postvri. Vse skupaj je vredno več kot 8 milijonov starih dinarjev.

Da bi dokončali vse svoje načrte, je zmanjkalo denarja. Toda že tako je gradnja velik uspeh za ribiče. Sosedja Murnca, ki je tudi pomagal, smo povprašali, kako so delali. »V družini imamo različne mojstre, samo zidarja smo morali dobiti od drugod, drugače pa je dom delo naših rok,« je odgovoril. Tajnik Ivan Novak pa je na vprašanje o nadaljevanju del dejal, da bodo morali nekaj časa prenehati in počakati, da bo družina prigrisnjenost kaj denarja. Ko bodo osmukali plemenice in v prihodnjem letu obogatili svoje vode s postvri, lahko pričakujejo tudi večji dohodek.

A. ŽELEZNIK

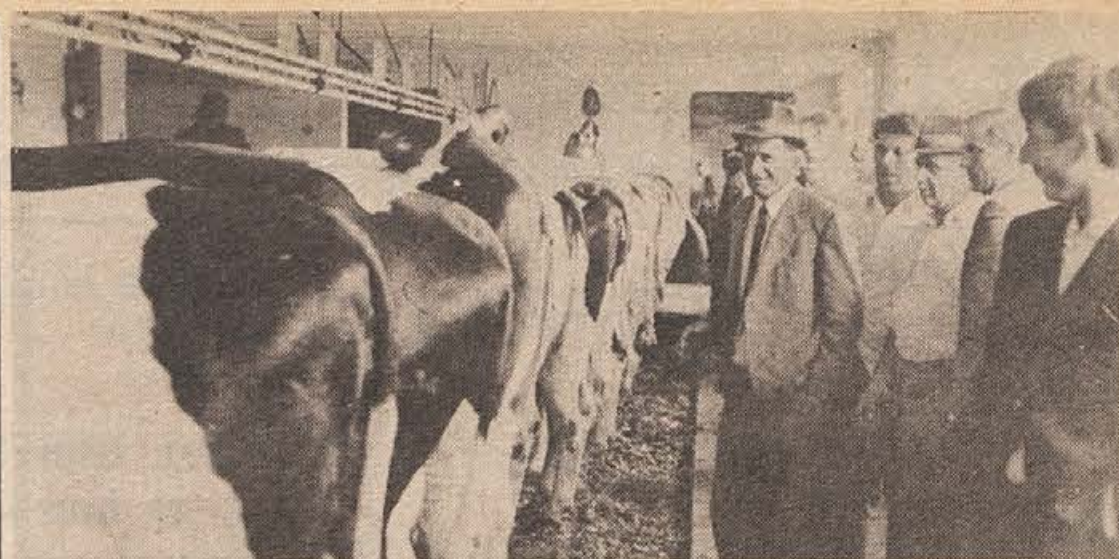
»Dolenjski list«
v vsako družino

BOGATO IZBIRO:

- OBLOG ZA POD (podoliti, tapisom, stragula, topli pod in podobno)
- PREPROG
- DEKORATIVNEGA BLAGA
- ODEJ — vseh vrst Razni vzorci in barve

REKLAMNA CENA!

- M. PULOVER 65 din
- Ž. PULOVER 69 din
- NEBELJENO PLATNO širine 90 cm 5 din

Potrebno je več narediti za razvoj kmetijstva, to je pot, ki zanesljivo pelje iz sedanjih težav, katerih skupni imenovalec je premajhen dohodek, da bi kmetijstvo moglo vzdrževati socialno varstvo. Kmetje želijo napredovati, o tem pričajo tudi obiski naših kmetov na Koroškem (na sliki), kjer so si ogledovali, kako kmetujejo Slovenci onkraj meje. (Foto: Legan)

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE PRED GLASOVANJEM:

Poziv delavcem naj glasujejo »Za«

Zadovoljstvo ob predvideni združitvi zdravstvenega zavarovanja, skrb kmetovalcev zaradi slabih obetov za pokojninsko zavarovanje

Enako kot na javnih razpravah, ki jih je organizirala Socialistična zveza, enako mnenje so povedali kmetje tudi na zasedanju občinske skupščine Trebnje 25. novembra: pokojninsko zavarovanje, tako, kot je predlagano v tezah, za nas ni sprejemljivo. Je preuranjeno, ob tako velikem deležu za kmete nepriljubeno. »Stvari lahko spremeni samo večji prispevek družbe, do katerega smo kmetje po vseh postavah upravičeni.«

Predlogov in različnih miselnih je toliko, da jih ni mogoče vseh strniti v nekaj misli. Občinska skupščina je zaradi tega imenovala posebno odborniško komisijo, ki jih bo temeljiteje obdelala, potem pa poslala republiški skupščini, ki bo sprejemala zakon o pokojninskem zavarovanju kmetov. Načelno trebanjska občinska skupščina zamisel o pokojninskem zavarovanju podpira, ne soglašajo pa s pogoji za pridobivanje pokojnine in z načinom zbiranja denarja. Najmanj, kar naj bi dosegli, so poudarjali odborniki, je treba izposlovati, da bi družbene skupnosti plačevale polovični delež v sklad pokojninskega zavarovanja.

Povsem drugačno razpoloženje pa je bilo v razpravi o združitvi kmečkega in delavskega zavarovanja, o katerem bodo kmetje glasovali v nedeljo, 5. decembra, zaposleni v delovnih organizacijah po en dan kasneje. Že na samem skupščinskem

zasedanju se je izkazalo, da je večina ljudi naklonjena združitvi in da so v delovnih organizacijah voljni solidarnostno pomagati kmetom do največjega človekovega bogastva — zdravja. Če bo ljudsko glasovanje organizacijsko dobro pripravljeno in če bodo ljudje seznanjeni z namenom združitve, se za izid ni treba bati, je bilo rečeno. Občinska skupščina poziva vse, ki imajo glasovalno pravico, naj pridejo na volišče in izkažejo svojo dobro voljo.

M. L.

Odlikovanja za dan republike

V Trebnjem so minuli četrtek izročili odlikovanja štirim družbenopolitičnim delavcem. Prejeli so: Ciril Pevec, predsednik ObS Trebnje, red dela s srebrnim vencem, inž. Mha Krhin, kmetijski inšpektor in tajnik sklada za pospeševanje kmetijstva, red dela s srebrnim vencem, mr. ph. Jana Hülmayr in Tone Zidar, vodja lesne manipulacije v Mokronogu, pa sta prejela medalji dela. Cestitamo!

ZVEZA KOMUNISTOV Novo vodstvo

Ob pohvali za dosedanje delo partije

Od srede naprej vodi občinsko organizacijo Zveze komunistov nova konferenca, nov komite in nov sekretar — Tone Zibert, ki je doslej opravljal dolžnost predsednika občinske konference SZDL. S tem se je končalo več tednov trajajoče volilno obdobje in za 397-člansko organizacijo se bo zdaj začelo novo.

Upajmo, da bo toliko uspešno, kot je bilo dosedanje, ki ga je na konferenci ocenil tudi sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto Ludvik Golob, ko je dejal, da je organizacija v občini Trebnje doslej prednjačila na Dolenjskem po svoji prizadevnosti in konkretnem sprotrem obravnavanju najrazličnejših vprašanj. Te besede veliko povedo in niso samo pohvala dosedanjemu vodstvu, marveč vsem tistim, ki so si prizadevali, da bi bila Zveza komunistov napredna idejna sila v občini.

Zivljenje gre naprej in z delom je treba nadaljevati. Občinska konferenca je v sredo po uvodnem poročilu dosedanjega sekretarja Romana Ogrina o delu organizacije ter po uvodni besedi Avgusta Gregorčiča, člana republiške konference ZKS, že lotila občutljivega vprašanja — socialnega razslojevanja in sklenila slediti poti, ki je nakazana s sklepi republiške konference. Prav socialne razlike pa so preizkusni kamen Zveze komunistov, ki je in ostane razredna organizacija in se ne sme odpovedati svoji revolucionarni vlogi.

Da bi občinska organizacija lahko dobro delala, je praksa pokazala, da so nujne tudi nekatere organizacijske spremembe. Tako je že konferenca sklenila, naj bi DoI. Nemška vas, Trebelno in Dobrič imeli svojo krajevno organizacijo, potrebne pa bodo še nekatere druge izboljšave v delu.

M. L.

DROBNE Z MIRNE

ZARADI ODPADKOV OPOMIN — Potok Mirna je bil letos reguliran do malega mostička za pešce. Z regulacijo se je polepsala podoba kraja, vendar že opazamo, da ljudje spet mečejo različne odpadke v strugo potoka. Krajevna skupnost Mirna je morala poslati pismene opomine in spomniti prebivalce, kje je mesto za odmetavanje odpadkov.

PRIPRAVE ZA REFERENDUM — Tudi na Mirni se pripravljajo na ljudsko glasovanje o združitvi delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja, ki bo 5. in 6. decembra. Na posvetu, ki je bil v nedeljo, so določili volišča in razpravljali o udeležbi na volitvah.

POPRAVLJENO — Svoj čas smo pisali, da je nujno potrebno zavarovati zasilni lesen prehod prek Mirne, zdaj pa so na pobudo krajevne skupnosti delavci splošne vodne skupnosti Dolenjske, ki regulirajo potok, ta prehod že zavarovali in razširili.

SE VEDNO VPRAŠAJ NAD KOČO — Kaj bo s kočjo »Plaz« na Debencu, še vedno ni odločeno. Na Mirni menijo, da bi bilo najbolje

stavbo prodati, denar pa uporabiti za obnovo doma TVD Partizan na Mirni, kamor bi iz sedanjega prostora prenesli tudi kinoaparaturu.

BOLNA LISICA? — Kdo kolje ponoči kokoši v kokošnjakih v zaslu Sotla, vasi Trstenik in na Mirni, se zadnje čase sprašujejo lastniki premalo zavarovanih kurnic. Zjutraj najdejo kokoši z obgrizenimi glavami. Lovci menijo, da to verjetno počne kaka bolna lisica, ki se zadržuje okoli teh vasi.

ODGOVOR KZ TREBNJE — Na notico, objavljeno v tej rubriki o odkupu mleka na Mirni, odgovarja KZ Trebnje naslednje: »KZ Trebnje je v začetku leta 1971 organizirala zbiranje in odkup mleka na progi Beli grič — Mirna v veliko zadovoljstvo vseh kmetovalcev. Tako zbrano mleko pripelje voznik na Mirno, kjer ob asfaltni cesti počaka na kamionski prevoz. V sami Mirni smo našli zelo malo krav, od katerih lahko zbiramo mleko. Drugače primerne kraja za prekladanje mleka na Mirni ni. Pri prekladanju so mlečne kante zaprte, zato prah ne more škoditi, če bi tudi bil.«

TREBANJSKE NOVICE

VSAK DAN

v letu naj bo hkrati tudi DAN VARČEVANJA! Pokažimo svojo naklonjenost koristni ideji varčevanja s hranilnimi vlogami v domači banki in hranilnici:

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu, njeni podružnici v Krškem ter ekspoziturah v Metliki, Novem mestu in Trebnjem

Prvi sneg je prinesel na Kočevskem razen mnogih nevšečnosti tudi veliko veselja, seveda mladini in najmlajšim. (Foto: J. Prime)

Prvi sneg, prve nevšečnosti

V Kočevju ni težav — Na Rudniku pretrgane žice

Na Rudniku pri Kočevju je že prvi sneg potrgal več žic (telefon-skih?) prav nad trgovino. Do ponedeljka jih ni še nihče popravil.

V Kočevju, kjer sneg naletava že od petka zvečer, ni posebnih zastojev. Avtobusi vozijo skoraj brez zamud. Tudi prevoz šolarjev poteka redno. Mnogi šoferji pa so imeli težave z vžiganjem (startanjem).

V Rajndolu je v ponedeljek traktor zdrsil s ceste, a ni bilo nič posebnega. Miličniki so šli z avtom na ogled, vendar do Rajndola niso pri-

šli. Miličniki kambi se je nekaj pokvaril in ga je nazaj v Kočevje privlekel neki poltovornjak.

Sneg je napravil precej škode na električnih napeljavah. Vendar pa so prizadevni električarji škodo hitro popravili.

KOMUNALA je že začela čistiti

mestne ulice. Sneg odvažajo kar v Rinžo, ki se ni zaledenela.

J. PRIMC

MLADI O TELESNI VZGOJI

Na zadnji seji občinske konference Zveze mladine Kočevje 25. novembra so mladi razpravljali o telesni vzgoji in o bodoči pomoči občinske konference ZM mladini in mladinskim aktivom v podjetjih. Več o ugotovitvah na seji konference bomo še poročali.

Kje bomo gradili?

Stanovanjsko podjetje Kočevje je predvidelo v svojem načrtu, da bo do leta 1975 uredilo oziroma komunalno opremlilo skupno 288 gradbenih parcel. Teh parcel bo: v Dolgi vasi 38, v Kajuhovem naselju 16, Mestnem logu 50, Trati 10, za rudarskim domom 17, za socialnim zavodom 11, pri strelišču 60, pri Unionu 10, v Rožni ulici 7, za Šekovim domom 5 in ostalih lokacij 60.

J. PRIMC

Padali bodo v prepad

Nezavarovan kamnomolom tik ob priljubljeni sanjski progi — Ne izzivajmo nesreče

Po cesti z Mestnega vrha so se vedno radi sankali kočevski otroci pa tudi odrasli. Prav na osterem ovinku pri kamnomolomu je že v preteklih letih vrlo marsikateri sankalec s ceste, da se je lovil med drevmi in grmovjem. Le srečnemu naključju gre hvala, da ni nobeden zletel v kamnomolom, ki je le 10 m od ceste pri tem ovinku. Sankač, ki bi padel

50 m globoko v kamnomolom, zelo verjetno ne bi ostal živ.

J. PRIMC

IZPITI ZA OFICIRJE

25. in 26. novembra so imeli v Kočevju redne letne izpite rezervnih oficirjev in podoficirjev. Dokončni rezultati se niso znani, prvi rezultati pa kažejo, da je večina rezervnih starešin uspešno rešila izpitno nalogo.

Novice iz Osilnice

6 DIN NA OBCANA — Za prihodnje leto ima krajevna skupnost Osilnica na razpolago 4.000 din ali okoli 6,5 din na občana. Denarja je malo, potrebe pa velike (ureditev petih pokopališč, popravilo poti, napeljava vodovoda in še preostale vasi itd.). Krajevna skupnost Osilnica je razpravljala o ureditvi pokopališč na njenem območju, ki zdaj propadajo.

RAZVOJ DOLINE — Vsklajevalni odbor „Akcije za razvoj osilnišnice doline“, ki jo je začela SZDL Osilnica, je imel prvi sestanek. Na njem so razpravljali o željah občana in sprejeli načrt za nadaljnje delo. 19. novembra je bil v Kočevju sestanek predstavnikov Osilnice, občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij občine Kočevje o razvoju Osilniške doline.

SPET SESTANEK — 12. decembra 1971 bo v Osilnici sestanek SZDL. Razpravljali bodo o razvoju Osilniške doline. Nanj so povabili predstavnike občinske skupščine, družbeno političnih organizacij, nekaterih podjetij ter nekatere posameznike.

JOŽE OŽURA

V ponedeljek, 22. novembra, je bilo Kočevje dobro založeno s kulturnimi predstavami in prireditvami.

No, bomo imeli pa zdaj lep čas zimsko spanje!

Nagrajeni prosvetarji

Ob dnevu kočevskih prosvetnih delavcev so 20. novembra podelili najzaslužnejšim prosvetnim delavcem nagrade. Dobili so jih: Angelca Blatnik, OS Stara cerkev; Ivan Brdar, Stane Jarm, Francka Merhar, Pavla Resinovič, Ana Savič, Nada Smola, Slavica Šnelar in Iko Zgajnar, vsi osnovna šola Kočevje; Matija Cetinski, delavska univerza; Herman Kotar in Bruno Toič, oba gimnazija; Nada Papež, posebna osnovna šola; Jože Smolej, dom „Dušana Remiha“; Anica Stimec, OS Osilnica; in Pavla Vidmar, vzgojno-varstveni zavod Kočevje.

TRAVA: KLUB „BRLOG“

Na Travi v kočevski občini delav osnovni šoli mladinski klub „Brlog“. V klub zahaja ob sobotah in nedeljah okoli 15 mladincev in mladink s Trave in iz sosednje Srednje vasi. Če jim bo uspelo, bodo naštevali za novo leto igrico. Klubu so dali ime „Brlog“ zato, ker je v okolici mnogo medvedov in njihovih domov — brlogov.

»Dolenjski list« v vsako družino

Naglo povečati proizvodnjo

PLETILNICA Sodražica, ki je od aprila letos obrat podjetja DONIT Medvode, bo prihodnje leto v primerjavi z letos povečala proizvodnjo kar za 150 odstotkov. Toliko več tkanin bi namreč že letos potrebovalo podjetje DONIT samo za lastno dodelavo.

Sodraški obrat bo že konec januarja začel dobivati nove stroje. Kam bodo postavili 25 strojev, še ne vedo. Nekaj inštitutov se proučujejo, odločili pa se bodo za tisto, ki bo najugodnejša.

Zaradi velike potrebe po tkaninah stroji ne bi smeli stati. V začetnih prostorih bodo predvidoma obratovali do jeseni 1972. Do takrat pa pri DONITU upajo, da bodo zbrali toliko denarja, da bodo lahko postavili zanje novo proizvodno dvorano.

J. P.

MANJ ZDOMCEV

Po podatkih komunalnega zavoda za zaposlovanje Novo mesto je odšlo v obdobju enega leta na delo v tujino z območja zavoda 278 delavcev. Z območja ribniške občine jih je odšlo v tujino 47. Med temi zdomci je bilo 11 žensk. Zanimivo je, da je v drugi polovici letošnjega leta odšlo na delo v tujino razmerno malo ljudi iz ribniške občine. Vzrok je verjetno odpuščanje delavcev na tujem, posebno pa v Zahodni Nemčiji.

Spet vroče smeti

Odkar je za Ribnico sprejet odlok o odvzemu smeti, je med ljudmi huda kri. Nekateri odvzom plačujejo, drugi ne, ker si odlok vsak razlaga po svoje. KOMUNALA je zadevo, ki se vleče leto in več, predala advokatu, ta pa jih bo, če ne bodo plačali, predal sodišču.

Na sliki je peti ribniški stolpič, ki je kljub snegu in mrazu ostal brez ogrevanja. Ob njem je prizidan dimnik centralne kurjave, ki jo montirajo v pritlični stavbi pri bloku (glej fotografijo). Zgraditi stanovanjski blok, hkrati pa ne poskrbeti za ogrevanje, je skrajno neodgovorno (Foto: J. Prime)

Blok brez ogrevanja

V Ribnici pa je običajno pozimi sneg in mraz

Medtem ko so včasih jugoslovanski trgovski strokovnjaki poizkusili prebivalcem vroče Afrike prodajati težke okovane zimske čevlje, so ribniški strokovnjaki pogruntali še boljše: letos so zgradili stolpič brez dimnikov in centralne kurjave.

Centralna kurjava je sicer bila v načrtu in 23. novembra — ko to pišemo — je celo že precej zgrajena, vendar so v poletni vročini graditelji na te načrte pozabili.

Odgovorni možaki pri STANGRADU in njegovi stanovanjski enoti priključujejo, da vse to drži, vendar menijo, da so glavni krivci za tako stanje sami stanovalci, ki niso sklicevali sestankov (!) z odgovornimi tovariši in jih ne prestopajo opozarjati, da je v Ribnici običajno pozimi mraz, da zapade sneg in da bi bilo le treba z gradnjo centralne kurjave pohiteti.

Priznati moramo, da običajno res primanjkuje raznega gradbenega in obrtniškega materiala, da je z obrtniki težko in da moraš z njimi delati zato, nekoliko preveč v rokavicah, vendar moramo pritrditi tudi sekretarju STANGRADA Andreju Klemenču, da bi pri njegovem podjetju, kjer za vse te težave vedo, le morali pravočasno ukrepati. Če bi to napravili, potem bi bila centralna kurjava zgrajena dovolj zgodaj in stanovalcev ne bi zbežalo.

Pri STANGRADU so nam obljubili, da bo centralna kurjava zago-

Cepijo proti gripi

V Kočevju in nekaterih krajih občine cepjenje proti gripi lepo napreduje. Računajo, da bodo letos cepili okoli 2000 odraslih in več sto šolarjev. Vse šole se niso poslele prijave za cepjenje. Računajo, da bo cepjenje, ki ni obvezno, končano v decembru.

Manjka jim 60 žensk

V obratu konfekcije KRIM potrebujejo še 60 delavk, v Ribnici pa si jih približno toliko želi delati v tem obratu — Organizirati prevoz

V preteklih letih smo pisali na pobudo krajevnih mož v Sodražici in občinskih mož ribniških, da „so v Sodražici neizkoriščeni poslovni prostori bivše Torbice, da je tu nezaposlenih okoli 120 žensk in da je zato vsekakor treba v Sodražici odpreti obrat, ki bo lahko zaposlil vse te ženske“.

Maja letos so prizadevanja krajevnih in občinskih mož rodila sadove. V bivši Torbici je odprla svoj obrat Modna konfekcija KRIM iz Ljubljane.

Obratovodjo Franca Campo smo zaprosili za razgovor o dose-
danjih dosežkih in bodočih načrtih tega obrata.

Koliko ljudi zaposluje vaš obrat?

— 50 žensk, sprejeli pa bi jih še 60.

— Zakaj jih pa ne zaposlite?

— Ker jih v Sodražici ni. Občina bi nam morala pomagati

delajo že celo za izvoz.

— Imate dovolj prostorov in strojev?

— Prostorov je dovolj. Stroje imamo že naročene v Nemčiji, le še delavke je treba dobiti.

— Je še kakšna druga rešitev za organizacijo prevoza delavk iz Ribnice?

— Zda si pomagamo tako, da nekateri, ki se vozimo iz Ribnice

V letos ustanovljenem obratu Modne konfekcije KRIM v Sodražici žele zaposliti še 60 žensk, vendar toliko nezaposlenih v okolici ni. Zato bo treba organizirati prevoz delavk iz Ribnice. Na sliki delavke z obratovodjem Francetom Campo. (Foto: J. Prime)

urediti prevoz iz Ribnice, pa bi bilo ljudi dovolj.

— Koliko žensk iz Ribnice je prišlo k vam že prosit za delo?

— Osebo k meni okoli 10; na prvi sestanek za zaposlitev v našem obratu, ki smo ga imeli v Ribnici in ga je sklical Zavod za zaposlovanje, pa je prišlo 64 žensk. To pomeni, da bi vse te ženske lahko zaposlili pri nas, le prevoz je treba urediti.

— Zda delate v dveh izmenah, bi potem v treh?

— Ne, tudi v dveh, le v vsaki izmeni bi delalo več ljudi. Naše delavke dobro napredujejo. Zda

na delo v Sodražico, peljemo s seboj tudi nekaj delavk. Vendar to ne bo šlo dolgo. Pozimi bi se tudi mi raje vozili z avtobusom. Dogovarjamo se tudi z obratom DONIT in INLES v Sodražici, da bi skupaj uredili prevoz delavcev iz Ribnice za vse tri obrate. Vendar smo ali malo nerodni ali ni dovolj časa, da bi to hitro in učinkovito uredili. Zato bi bilo prav, da bi nam pomagala urediti prevoz občinska skupščina. Tudi zanj je namreč bolje, če ima doma zaposlenih kar največ ljudi.

I. PRIMC

PETKOVO HIŠO RUŠIJO

Te dni so začeli rušiti Petkovo hišo, kjer je bil rojen znani partizanski fotograf in avtor zgodovinskih fotografij s pohoda 14. divizije Jože Petek. Hišo so morali odstraniti zaradi komunalne ureditve tega dela Ribnice. Odločitev o odstranitvi te stavbe je stara že nekaj let. Iz objektivnih razlogov pa so jo lahko začeli uresničevati šele sedaj.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

CESTO POPRAVLJAJO — Tik pred snegom so popravili večji del kockane ceste skozi Ribnico. Sneg je preprečil, da niso popravili še zadnjega manjšega dela ceste, ki pa je najbolj poškodovan. Glavna cesta skozi Ribnico je bila zaradi pogostih prekopavanj in posedanja močno za-
lovita, v jamah so se nabirale luže itd.

TRAKTOR NAMESTO AVTOBUSA — Zaradi snega v soboto, 20. novembra, ni peljal avtobus v Loški potok. Pravijo, da je 14 ljudi preprosto v Sodražici traktorista, ki jih je naložil na traktor in odpeljal domov. Le traktoristovemu razumevanju gre hvala, da niso predelali zmrzovanih v Sodražici. Avtobus je precej kasneje tudi peljal proti Loškemu potoku.

ZARADI SNEGA so bile v ribniški občini še nekatere druge težave, med katerimi so bile najmanjše te, da so morali marsikateremu avtu pomagati v pogon voli in konji, npr. v Goriči vasi. Po Ribnici so nekateri

sneg tudi kidali; če jih je pri tem delu zeblo, pa so se segrevali s kepanjem.

NA ANDREJEV SEMENJ v Goriči bodo tudi letos odrinili ribniški „vandrovc“. Na pot bodo krenili 7. decembra.

Kdo je kriv, da za novi stolpič v Ribnici niso zgradili še pred zimo centralne kurjave?

— Menim, da novinarji, ker niso o tem začeli dovolj zgodaj pisati!

Kako najrežež pomagarevežu?

Tretjina prebivalstva občine Črnomelj je včlanjena v organizacije Rdečega križa, kjer vse delo sloni na dobri volji — Prizadevni starejši aktivisti pešajo, zato bi morali mlajši bolj poprijeti

V 17 osnovnih organizacijah RK na območju črnomaljske občine je 2.815 odraslih članov in 2.885 mladih. Medtem ko vaše organizacije nimajo nobene lastne opreme, tudi občinska organizacija ni dosti na boljšem, saj razpolaga le z najpotrebnejšim pisarniškim inventarjem.

Pogoji za delo gotovo niso dobri, vseeno pa se delovanje RK povsod pozna. Vsako leto pripravljajo krvodajalske akcije, v katerih mora po planu sodelovati 800 ljudi. Od tega je 600 odvzemov krvi namenjenih Zavodu za transfuzijo v Ljubljani, 200 pa za potrebe novomeške bolnišnice. Praksa zadnjih let kaže, da je plan krvodajalstva za domače potrebe vedno izpolnjen, medtem ko število krvodajalcev za ljubljanski zavod ni zadovoljivo. Vzrokov za to je več, eden glavnih pa je, da podjetja premalo spodbujajo zaposlene h krvodajalstvu. Verjetno se bo škoda v proizvodnji. Razen tega je precej rednih krvodajalcev odšlo na delo v tujino. Tudi akcije, ki so organizirane v času, ko imajo kmečki ljudje največ dela doma, ne morejo biti uspešne.

Aktivisti RK so letos zbrali že 140 kg rabljenih oblačil in obutve, precej razvita pa je tudi zdravstveno-vzgojna dejavnost. Predavani si ljudje želijo, posebno na deželi, žal pa vsem ni mogoče ustreči, ker primanjkuje predavateljev. V več delovnih kolektivih so imeli lani kljub temu predavanja o delovni medicini, letos pa je predvidena tema „Skodljivosti kajenja za pljuča“.

Za redno delovanje prejema Rdeči križ dotacijo od občinske skupščine, ki pa ne zadošča niti za osebne dohodke edinega uslužbenca.

Krajevnim organizacijam ostane 60 odst. članarine, s tem pa prav tako ne morejo kriti potreb.

Finančne težave so precejšnja ovira za boljše delovanje RK na vseh področjih dela, saj je zdaj celotna dejavnost odvisna v glavnem od dobre volje aktivistov. Opažajo pa, da starejši in dolgoletni člani, ki so bili zelo prizadevni, pešajo, medtem ko je mlade običajno težko pridobiti za funkcijo v tej organizaciji.

Kmeta nobena ne mara

V dragatuškem koncu je vedno več starejših ljudi, otrok pa vsako leto manj — Kmečki fantje vse težje dobijo nevesto

Na območju krajevnega urada Dragatuš živi sedaj 1440 prebivalcev, od teh je 253 starejših od 60 let. Najstarejša občanka je Marija Turk s Tanče gore, rojena leta 1883, isto rojstno letnico pa ima še Ana Kure iz Podloga.

Otrok je čedalje manj, kar se vidi iz podatkov krajevnega urada. Do 15. leta starosti je na dragatuškem območju samo 353 otrok, od tega jih hodi v šolo 201, ostali so predšolski. Med aktivno in za delo zmožno prebivalstvo štejemo 834 obča-

nov, od katerih je zaposlenih okrog 300. Dobrih del jih je zaposlenih v tujini. Ugotavljamo, da vsak zaposleni preživlja poleg sebe še najmanj 3 osebe. Kmetijstvo, ki je bilo tu še pred leti glavni vir dohodkov, je prepuščeno obdelavi starim in izčrpanim ljudem. Le malo mlajših se odloči za kmetovanje, toda fantje ne morejo dobiti deklet za ženitev, ker se vsaka boji poročiti na grunt, ker ve, kaj jo čaka. Dekleta gredo raje v tovarno ali pa na delo v tujino. Zaradi vsega tega število rojstev močno upada.

Leta 1871 je bilo rojenih 96 otrok, poročilo se je 28 parov, umrlo 91 oseb, v letu 1920 je bilo 65 rojstev, 24 porok in 80 smrti, leta 1960 pa je bilo gibanje prebivalstva povsem drugačno. Imeli smo 12 rojstev, 16 porok in 13 smrti. Lani je bilo slučajno nekoliko več rojstev, kar 23, medtem ko so bile poroke ukinjene, ker jih je bilo samo 5. Smrti pa je bilo 14. Ženini in neveste morajo zdaj pred matičarja v Črnomelj ali na Vinico. Če se bo tako nadaljevalo, bodo dojenčki čez nekaj let prava redkost.

F. PAVLAKOVIČ

Poslednji opomin

Bolje zamera kot pa odgovornost za mlada življenja, je načelo, ki je vodilo podjetje Gorjanci do odločitve, s katero so seznanili občinsko skupščino v Črnomlju, da po 1. decembru ne bodo več prevažali šolskih otrok na cesti Vinica-Sinji vrh in Vinica-Preloka. Odločitev utemeljuje s tem, da so ceste, ki sicer sodijo k republiškim, v tako slabem stanju, da prevoz po njih ni življenjsko varen. Med prizadetimi vasmi je precej hude krvi, zlasti se, ko vidijo, da gre za brezbržnost. Na teh cestah ni ne cestarja ne enega kubitika gramozu.

Razumevanje je

Sindikat je organizator priprav na referendum v delovnih organizacijah, kjer se odločajo o izenačitvi delavskih in kmečkih pravic v zdravstvenem varstvu. Kakšno je vzdušje v kolektivih, je povedal predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Kolenc:

„Od 22. do 27. novembra je bilo v črnomaljski občini 49 zborov delovnih ljudi po pod-

jetjih in ustanovah, kjer so dokaj podrobno razpravljali o pomoči, ki jo naj nudi gospodarstvo kmetu s tem, da prevzame nase za 0,60 odst. povečano stopnjo prispevka iz osebnega dohodka. Čeprav so bile tu in tam pripombe, je vzdušje pred referendumom dokaj ugodno. Velika večina zaposlenih odobrava človekoljubno akcijo, ponekod pa celo pravijo, da bi morali s tem začeti mnogo prej. Upam, da bo v naši občini referendum uspel.“

26. novembra so v Metliki odprli novi trakt otroškovarstvene ustanove, kjer bodo po praznikih sprejemali v varstvo dojenčke od 3 mesecev dalje. Posnetek je z otvoritvene slovesnosti, na kateri so malčki pripravili krajši kulturni program. (Foto: RIA Bačer)

METLIKA JE PRAZNOVALA

Stopnička za stopničko više

Za svoj praznik je Metlika dobila novo otroško varstveno ustanovo za 65 otrok in s tem prve otroške jasi na Dolenjskem

26. november, praznik metliške občine, so letos že devetindvajseti počastili z vrsto slovesnosti gospodarskega, kulturnega, vzgojnovarstvenega in športnega pomena.

Na praznični dan se je okrašena Metlika kopala v soncu zimskega dne, odborniki občinske skupščine in občinskega odbora ZZZ NOV z gosti vred pa so se zbrali na slavnostnem zasedanju, kjer je govoril Ivan Zele, predsednik občine. Zatem je bil ogled tovarne BETI, ki za letošnji praznik odpravlja nov tehnološki postopek: tiskanje vseh vrst sinte-

tičnih vlaken, kar je novost na jugoslovanskem trgu.

Ob 11. uri se je slovesnost nadaljevala pred novo stavbo otroškega varstva, kjer je urejeno varstvo za dojenčke od starosti treh mesecev dalje. Vrtec ima zdaj prostora za 130 otrok, od tega je 65 mest pridobljenih z letos dograjenim traktom. Tako ima metliška občina

že več kot 20 odst. otrok zajetih v organiziranem otroškem varstvu. Stavba je veljala 1.720.000 din, gradnja pa je omogočila predvsem republiška skupnost otroškega varstva s posojili in pa delež občanov ter domačih delovnih organizacij, ki plačujejo samoprispevke. K temu je prispevala svoje še občinska skupščina, tako da so lahko izvajalci del — komunalno podjetje Metlika — nemoteno končali drugo etapo gradnje.

Odborniki so občudovali lepo urejene prostore z najsodobnejšo opremo, ustanova pa bo začela poslovati takoj po praznikih. Slavnostni dan je bil zaključen na tovariškem srečanju v hotelu Bela krajina, kjer so tekli živahni pomenki ob spominih, kako skromna je bila Metlika še pred 10 leti in kakšne nadeje imajo še za njen nadaljnji napredek. V vseh uradnih govorih in neuradnih pomenkih so ugotavljali, da se življenjske razmere prebivalstva nenehno izboljšujejo predvsem po zaslugi velikega delovnega poleta občanov in njihove požrtvovalnosti. V povojnem obdobju je bilo namreč zbranih za okrog 15 milijonov din samoprispevkov pri občanin in v peščici delovnih organizacij, kar je verjetno izjemen primer za tako majhno občino.

158 priznanj BETI

Ob 15-letnici podjetja skromna oddolžitve članom kolektiva, ki so nosili glavno breme razvojne poti podjetja — Otvoritev tiskarne

27. novembra dopoldne so imeli v tovarni BETI svečano sejo delavskega sveta in poslovnega odbora, na kateri so v prisotnosti številnih gostov izrekli priznanje za dolgoletno vztrajno in požrtvovalno delo članom kolektiva, ki so v podjetju 15 ali več kot 10 let.

Predsednik delavskega sveta Jože Pirkovič je imel prisrčen nagovor, zatem pa izročil spominske plakete in denarne nagrade v znesku 2.500 din 58 zaposlenim, ki so v podjetju vse od ustanovitve in ki so za sedanjost podoben tovarni precej žrtvovali. Prav tako se je podjetje oddolžilo članom kolektiva z desetletnim delovnim stažem. Prav tako so 100 delavkam in delavcem iz proizvodnje in uprave v vso hvaležnostjo predali plakete in ročne ure.

BETI se je tokrat zahvalila še vsem predsednikom občinske skupščine Metlika, ter predstavnikom

denarnih zavodov za razumevanje pri dodeljevanju posojil, s pomočjo katerih zadnja leta širi zmogljivosti in uvaja modernizacijo.

Po slovesnosti so svečano odprli še proizvodnjo tiskanih sintetičnih vlaken in najnovejšo pridobitve v barvarni, kar je letošnji prispevek kolektiva k delovnim zmagam za občinski praznik.

SPREHOD PO METLIKI

LJUBLJANSKI SAHOVSKI MOJSTER IVO BAJEC je v nedeljo, 21. novembra, v Metliki odigral simulantko z domačimi šahisti. Z mojstrom se je pomerilo 24 šahistov. Po štirih urah igranja je bil rezultat naslednji: Bajec je dobil 19 partij, 4 je remiziral, 1 pa izgubil. Od domačih je zmagal Slobodan Udovičič, remizirali pa so Ferdo Avsec, Bojan Cimerman, Roman Keržan in Niko Selakovič.

OSEM METLIŠKIH TELESNO-VZGOJNIM DELAVCEV je 24. novembra v Novem mestu prejel priznanje za dolgoletno požrtvovalno delo v organizaciji TVD Partizan. Priznanje za 20 in več let dela so prejeli Martin Črnogelj, Božidar Flajšman, Jože Gršič, Ignac Hocevar, Danica Orlič in Slavo Rajmer, za desetletno delo in več pa Zvonko Pavlovič in Jože Pirkovič.

PRIZADEVNO VODSTVO GLASBENE MLADINE Bele krajine je 24. novembra za šolsko mladino in odrasle v avli osnovne šole organiziral koncert ljubljanskega okteta Gallus. Ta je nastopil z izbranim sporedom klasičnih in ljudskih pesmi.

V OKVIRU METLIŠKEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA je bilo 25. novembra podeljenih športnikom domače občine 5 ekipnih pokalov, 3 pokali za zmagovalce posameznike, 4 plakete, 20 priznanj in 27 diplom. Odličja je zmagovalcem podelil predsednik občinske zveze za telesno kulturo Božidar Flajšman in predsednik občinskega sindikalnega sveta Andrej Smuk.

OB OBEH STRANEH TOVARNISKE CESTE so pred občinskim praznikom zasvetile na kandelabrih nove neonske luči. Sicer je tudi prej tu gorelo nekaj luči, vendar ima zdaj razsvetljena cesta docela drugačjo podobo. Razsvetljavo je uredila tovarna BETI.

TAKO MRZLEGA IN ZASNEŽENEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA (26. novembra), kot je bil leto, Metličani doslej še niso dočakali. Sneg je zapadel že 20. novembra, naslednje jutro pa je bilo že 14 stopinj mraz. Na praznik se je nebo sicer zjasnilo, termometer pa je zjutraj kazal -10 stopinj Celzija. Snežna plast je čez pečenj debela.

Odličja KOMETOVCEM

Ob desetletnici konfekcijskega podjetja KOMET so za svoje vztrajno in vestno delo prejeli odlikovanja naslednji člani kolektiva:

red dela z zlatim vencem: Manek Fux;

red dela s srebrnim vencem: Jože Bajuk, Stanislava Kompare, Nada Kopinič, Vida Kraševce, Anton Muc, Danica Orlič, Ivanka Pezdirc, Pavel Siročič, Amalija Skoliber, Jože Zabčič;

medalje za usluge za narod: Vekoslav Bezek;

medalja dela: Elizabeta Barbič, Josp Cerjanec, Milica Cindrič, Marija Gornik, Pavla Ivec, Nevenka Jerina, Marica Kabur, Ana Milojković, Milena Muc, Angela Nemanič, Marija Prosenik, Ana Vipavec, Karolina Vukšinič in Ivanka Znidaršič. Cestitamo!

GRE ZA 30.000 DIN

Po dogovoru naj bi v sklad za socialne podpore, ustanovljen poleti za območje metliške občine, prispevali v delovnih kolektivih 20 din na zaposlenega. Samoupravni organi dokončnih odločitev še niso povedali, iznemogli in bolehnih ljudi pa doma čakajo v nemogočih razmerah na obljubljeni raj v domu počitka. Do zdaj je pomoč obljubila edino tovarna BETI, in sicer v znesku 16.000 din, vendar s pogojem, da bodo dali tudi drugi. Predsednik sveta za zdravstvo in socialno politiko pri občinski skupščini dr. Anton Suklje je na občinski seji ponovno prosil odbornike, naj posredujejo, da bi se zadeva premaknila z mrtve točke.

STARI TRG: SPET ZASTOJI

Vsako zimo so prebivalci Starega trga več dni odrezani od sveta, ker avtobus ne vozi. Letos so se zastoj v prometu že zgodaj začeli, saj že 23. in 24. novembra prometnih zvez s Črnomljem ni bilo. V četrtek, 25. novembra, je avtobus pripeljal, toda vprašanje je, če se bo prevoz redno nadaljeval. Verjetno ne, ker je močno snežilo. Tudi telefonske zveze so bile 2 dni prekinjene.

Zimsko veselje se je za otroke letos zgodaj začelo, odrasli pa nad novembrskim snegom niso navdušeni. Sani in smuči so črnomaljski otroci takoj privlekli na dan. (Foto: R. Bačer)

ČRNOMALJSKI DROBIR

NA ŽIVILSKEM TRGU je bilo v četrtek malo kupcev, prodajalk pa precej. Zmrzovale so na prostem pod dežniki, ker je snežilo, blago pa so imele pokrito s polivinilom. Pokrite tržnice si kmetice najbolj želijo. Kdaj bo začetek gradnje?

SNEG JE PRED PRAZNIKI povzročil precej nevšečnosti. Na več krajih je potrgal telefonske žice in povzročil manjše zastoje tudi v cestnem prometu. Krajevna skupnost Črnomelj je izdelala plan čiščenja ulic in ga posredovala komunalni, ki delo opravlja. Določili so tudi, katere ceste imajo pri pluzenju in čiščenju snega prednost. Komunalci so vse dni odstranjevali sneg z ulic, odvažali pa ga bodo šele po praznikih.

FOTOAMATERJI DELAJO — Lani ustanovljeni foto-kinoklub „Iris“ ima že 15 članov, med njimi pa so najbolj številni gimnazijci. Klub deluje pod okriljem Prosvetnega društva „Miran Jarc“. V gimnaziji imajo svoj prostor za sestanke in manjše razstave, medtem ko si člani želijo še lastnega laboratorija.

DVA STANOVANJSKA bloka na Čardaku gradi podjetje BEGRAD za trg, kupec pa je Stanovanjski pod-

jetje. V prvem opravljajo že obrtniška dela in bo februarja vseljav, drugi blok še nima končanih gradbenih del, vseljav pa bo julija prihodnje leto.

MALOMARNOST BO DRAGA — Na Čardaku se bo prej ali slej zamislila kanalizacija, ko bo treba 3 m globoko odkopavati jarke, bo precej stroškov. Na začetku kanala ni rešetk, tako voda nanaša kamenje v kanal. Na isti trasi kanalizacije pa je podrt še jašek, tako da se nanaša v kanale še debelo kamenje in blato. Kdo bo kriv?

TEK PO ULICAH ČRNOMLJA, napovedan za 25. november, v počastitev dneva republike, je bil zaradi slabega vremena in sneženja odpovedan. Tekmovalci se bodo pomerili spomladi.

V IZLOŽBI BO OGLED — Svet za gospodarstvo je 16. novembra razpravljalo o predlogu zadalnega načrta za predel mesta za stadionom in za Vinisko cesto. Načrt so odobrili in ga predlagajo občanom na vpogled in v razpravo. Razstavili ga bodo v eni od izložb na Ulici Staneta Rozmana, vse informacije pa daje gradbeni referat v občinski upravi.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 3. decembra — Franc Sobota, 4. decembra — Barbara Nedelja, 5. decembra — Stojan Ponedeljek, 6. decembra — Miklavž Torek, 7. decembra — Urban Sreda, 8. decembra — Marija Četrtek, 9. decembra — Valerija

KINIO

BREŽICE: 7. in 8. 12. ameriški barvni film „Drevo spoznanja“, 10. in 11. 12. ameriški barvni film „Bulit“.
KOSTANJEVICA: 5. 12. ameriški barvni film „Najbolji neumni dnevi Stanla in Olla“.
KRŠKO: 4. in 5. 12. ameriški barvni film „Mož z imenom Konj“, 8. 12. ameriški barvni film „Lisee“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZA LAŽJE DELO na mali kmetiji iščem dve dekleti od 15. leta starosti dalje v stalno zaposlitev. Če bi se pa želeli zaposliti v tovarni, jima preskrbim tudi dobro službo. Oglasite se na naslov: Janez Trkov, Sadinja vas 24, Dobrunje pri Ljubljani.

PRODAM

PRODAM dnevno sobo. Vljako Mitč, Jerebova 16, Novo mesto.
POČENI PRODAM malo rabljeno spalnico. Tomazin, Trdinova 20, Novo mesto.
PRODAM sobno in kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista (2451/71).
UGODNO PRODAM kuhinjsko opremo. Kranj, Gregorčičeva 14.

RAZNO

V NAJEM dam za več let enega ali dva prostora za letovanje v novogradnji ob jadranski magistrali tik morja tistemu, ki mi posodi 20.000 do 30.000 N-din. Vračilo po dogovoru, lahko tudi s čolnom za prevoz turistov (8 x 2,44 M; diesl motor). Cohn tudi naprodaj. Nujno potrebujem denar. Ante Maras, Đ. Đakovića 7/1, Rijeka.
STE V ZADREGI, KAJ BI KUPILI ZA TRAJNO DARILLO? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). — Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 2. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 — Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki — 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB — Aktualnost tedna — Obvestila in reklame — 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.
SOBOTA, 4. DECEMBRA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo — 16.30 do 16.40 Radijska univerza — 16.40 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodije za vas — 17.00 do 17.10 Prehrana zdravega in bolnega človeka — 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše — Pika priredi izpraševalni sport ter skladnica iz naše glasbene šole — 17.30 do 18.00 Narodnozabavna vala 192 m.
NEDELJA, 5. DECEMBRA: 10.30 Domače zanimivosti — Bolj upniki ali dolžniki? — Koliko nas prizadeva nelikvidnost — Za naše kmetovalce: Veterinar svetuje — Nedeljski razgovor o delu Lovske zveze Posavje — Obvestila, reklame in spo-

MIRNA: 4. in 5. 12. ameriški barvni film „Alvarez Kelly“.

METLIKA: 8. in 9. 12. angleški barvni film „Smešne stvari so se dogodile na poti v Forum“.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 3. do 7. 12. ameriški barvni film „Steklenica, ki ubija“.

SEVNICA: 4. in 5. 12. ameriški film „Tajna ceremonija“, 8. 12. ameriški film „Afera Thomas Crowna“.

RIBNICA: 4. in 5. 12. angleško-nemški barvni film „Klub ubijalcev iz Brooklyna“.

SODRAŽICA: 4. in 5. 12. angleški film „Sherlock Holmes proti Jacku Razparaču“.

SENTJERNEJ: 4. in 5. 12. „Rdeči plašč“.

TREBNJE: 4. in 5. 12. ameriški barvni kavbojski film „Ognjena karavana“.

red kinematografov — 12.00 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 7. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje s pevcem Otom Pestnerjem — 16.15 do 17.15 Poročila — Novo v knjižnici — Tedenski športni komentar — Nove plošče Jugotona — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — 17.15 do 17.30 Iz življenja v JLA — 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja — Delo in načrtovanje aktivov v delovnih organizacijah.

ZAHVALE

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tete

ANTONIJE KADIVNIK
s Senovega 177

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Prav lepa zahvala zdravniku Malavašiču za zdravljenje. Se posebnega zahvala sostanovalcem, ki so prispevali za venec in nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujem se tudi gospodu kaplanu za opravljene cerkveni obred in poslovilne besede. Vsem skupaj iskrena hvala.

Zalujoči: družine Kadivnik in vsi sorodniki

Ob boleči izgubi naše dobre žene, mame, stare mame, tete, svakinje in botrice 24 otrokom

MARIJE KOPINA,
roj. DEŽMAN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam izrazili sožalje, sočustvovali z nami, ji darovali vence in cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala družinam: Weiss, Klemenčič, Bokal in Kupina. Še večja zahvala možem, ki so po njeni posebni želji nosili njeno izmučeno telo v njen večni dom. Nadalje se zahvaljujem kolektivu Kom. podjetja „SNAGA“ Ljubljana za podarjeno cvetje in spremstvo pri pogrebu. Posebna zahvala velja gosodu župniku Francu Pustotniku za opravljen obred in za poslovilne besede v cerkvi. Enaka zahvala Ivanu Permetu. Vsem še enkrat iskrena zahvala.

Šmarjeta pri Novem mestu, 20. 11. 1971

Zalujoči: mož Alojzij, hčerka Mici, sin Lojze z družino, sestra Ivana Dežman in Ančka Gorenc z družino, bratje Tone, Nace, France z družinami, svakinji Marija Dežman iz Strelaca in Marija Dežman iz Mačkoveca z družinami ter družine Kopina — Kerne in Virant iz Krmelja.

Ob bridki izgubi nepozabnega moža, očeta in starega očeta

NIKA GRABRIJANA
iz Livolda pri Kočevju

se najpristraneje zahvaljujem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za sočustvovanje. Najlepša hvala vsem darovalcem vencev. Najlepša hvala za poslovilne besede tov. Jožetu Mikuliču, Rudolfu Vrabču in Vekoslavju Figarju. Najlepša hvala gasilcem, godbi in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Livold, dne 22. 11. 1971

Zalujoči: žena Ivana, sinova Jože in Tone, hčerka Marica in Pokle z družinami.

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu

OBJAVLJA

NOVE OBRESTNE MERE za hranilne vloge

Po sporazumu jugoslovanskih bank se uveljavljajo nove obrestne mere za vse vloge pri Dolenjski banki in hranilnici od 1. decembra 1971 dalje, kjerkoli so te vloge naložene na njeno ime (torej tudi pri Poštni hranilnici, pri KZ itd.), kot sledi:

a) za dinarske vloge:

navadne (a-vista)	7 1/2 %
vezane nad 13 mesecev	9 %
vezane nad 24 mesecev	10 %

b) za devizne vloge in devizne račune:

navadne	7 1/2 %
(5 1/2 v devizah, 2 % v dinarjih)	
vezane nad 13 mesecev	9 %
(7 1/2 v devizah, 1 1/2 v dinarjih)	
vezane nad 24 mesecev	10 %
(7 1/2 v devizah, 2 1/2 v dinarjih)	

Višje obrestne mere veljajo za vse stare varčevalce, seveda pa tudi za vse nove varčevalce pri DBH — Nove obrestne mere veljajo za vse vloge, ki niso namensko vezane za pridobitev posojila.

Dolenjska banka in hranilnica
Novo mesto

Še »hvala« niso rekli

Ko so Novomešani Jože Šali, Janez Banovec, Anica Kovarik in Boris Kos pri Mačkovcu zidali vikende, še pomislili niso, da bi se jih kdo tako grdo privoščil.

Neznani zlikovci so vzeli njihove vikende na muho v času od 21. do 23. novembra. Nemara so se že prej dogovorili, da bodo vlomili v vse hkrati. Sledovi, ki so jih pustili, kažejo, da so se dobro imeli: pojedli so, kar so našli, kuhali kavo, brezplačno prespali po „napornem delu“, za nameček pa odnesli s seboj še transistorje in druge tehnične predmete. Lastniki so prijavi skupne škode za približno 3000 din. Vlomilci pa, ko so se okrepčali, naspali in nakradli za posebne malhe predmetov, še »hvala« niso rekli.

Od Mačkoveca na Trško goro ni daleč, zato so se začeli bati tudi ti, ki so jim zrastle »zidanice« od vznožja do vrha te znane vinorodne gorice. Najlaže se bodo ubranili hudodelcev tako, da bodo hrame zaklepali bolje kot zdaj ali pa da bodo čimveč prostega časa preživeli v svojih hramih.

»Dolenjski list« v vsako družino

LJUBLJANSKE OPEKARNE LJUBLJANA

GRADITELJI, PRESKRbite SI PRAVOČASNO GRADBENI MATERIAL!

LJUBLJANSKE OPEKARNE

obveščajo graditelje in ostale interesente, da bodo lahko PREKO VSE ZIME DOBILI VSE VRSTE OPEČNIH IZDELKOV

V industrijski prodajalni je na razpolago tudi ostali gradbeni material in stavbno pohištvo.

Informacije daje prodajni oddelek v Ljubljani, Cesta na Vrhovce 2, telefon (061) 61-965 in 61-805, ter naš zastopnik za Dolenjsko Ivo Praprotnik, Grosuplje, Prečna pot 8, telefon 77-358.

SOLIDNE CENE — HITRA DOBAVA!

AUSTIN - IMV 1300

Cena:

Hfl	7.244,58	Dkr	15.460,98
DM	7.127,28	US dol.	2.113,00
Sch	51.578,52	Lstg	854,31
Sfr	8.410,51	Can. dol.	2.134,34
FF	11.652,58	Lit	1.296.319,00
Skr	10.700,55	Ffr	- 101.424,00

dinarska cena: 35.226,50 din

Za devizna plačila, ki prispejo do 31. decembra 1971, GARANTIRAMO DEVIZNO CENO

Devizni račun IMV: 501-620-2-32009-10-3172, Jugobanka Ljubljana

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Za podrobnejše informacije se obrnite na poslovalnico IMV:

LJUBLJANA, Titova 172-a tel. (061) 343-485, 341-779

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 3. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - Radijska šola za nižjo stopnjo: Pes - človekov prijatelj - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Dušan Ogrin: Kemizacija kmetijstva in varstvo okolja - 12.40 Čez polja in potoke - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Kaj nam pripoveduje glasba - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 17.20 Operni koncert - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 Slovenski zbori tekmujejo - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

SOBOTA, 4. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jaka Ferjan: Možnosti za gospodarnost prasičereje - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 16.45 S knjižnega trga

- 17.50 Z ansamblom Francija Puharja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 MLADINSKI RADIJSKI KLUB - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 5. DECEMBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Smiljan Rozman: Čarobni pisalni strojček - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... Vinco Poteko - Drago Kumer: Tako sem pobegnil - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.20 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.15 do 15.15 Nedeljsko športno popoldne - 15.30 Nedeljska reportaža - 16.00 „Po domače“ - 16.30 Humoreska tega tedna - Ilf-Petrov: Bolj na široko - 17.05 V svetu opernih melodij - 17.30 Radijska igra - M. Hulke-E. Paice: Zlati piskrček - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 V nedeljo zvečer - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 6. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Rihar: Koristi prognoziranja o medenju v letu 1971 - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in

pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 Ob lahki glasbi - 18.35 „Interneta 469“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 Giacomo Puccini: TOSCA - radijska priredba opere - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 7. DECEMBRA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Janez Kozelj: Vlaganje v kmečke gozdove na slovenigraškem gozdno-gospodarskem območju - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansamblom Silva Stingla - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Friedrich Duerrenmatt: Stranitky in narodni junak - 22.15 Večer Felixa Mendelssohna in Roberta Schumanna.

SREDA, 8. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Za mlade radovedneže - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Franc Cerni: Zdravi pujski - pogoj za uspeh - 12.40 „Od vasi do vasi“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Popevke slovenskih festivalov - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana - 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 9. DECEMBRA: 8.10 Operna matineja - 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Milena Jazbec: Rezultati poskusov gnojenja na list pri sadnem drevju - 12.40 Pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansamblom Jožeta Kampača - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.30 Iz kasne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.40 Glasbeni nokturmo - 22.15 Partiture Olivera Messiaena.

SREDA, 8. DECEMBRA

8.15 TV v šoli - 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) - 9.30 Pet minut po domače - 9.35 Kmetijski razgled - 10.00 Kmetijska oddaja - 10.45 Mozaik - 10.50 Otroška matineja: Doktor Dolittle, Svet, v katerem živimo, Risanke - 12.00 Mestece Peyton - 12.55 St. Moritz: Smuk moških za svetovni pokal - prenos (do pribl. 14.15) - 12.25 Hokej Olimpija - Jesenice - posnetek (JRT) - 16.45 Rokoborba Gavrilovič: Lika - 17.55 Hiša na vodi - ameriški film - 19.45 Cik-cak - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Boltov zgodbe in neznane - 21.25 Videofon - 21.40 Športni pregled - 22.10 Poročila

ČETRTEK, 9. DECEMBER

9.35 TV v šoli - 10.30 Nemščina - 10.45 Angleščina - 11.00 Francoščina - 14.45 TV v šoli - ponovitev - 15.40 Nemščina - ponovitev - 15.55 Angleščina - ponovitev - 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) - 17.45 Veseli tobogan - Ljutomer - 18.15 Obzorik - 18.30 Svet, v katerem živimo - 19.00 Mozaik - 19.05 Enkrat v tednu - 19.20 Vse življenje v letu dni - 19.50 Cik-cak - 20.00 TV dnevnik - 20.25 3-2-1 - 20.35 F. Žižek: Napravite mi to deželo spet nemško - III. del - 22.35 Simfonični orkester RTV vam predstavlja - E. Merkhel: Suita za komorni orkester - 22.55 Poročila

PETEK, 10. DECEMBRA

9.30 TV v šoli - 11.00 Angleščina - 14.40 TV v šoli - ponovitev - 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.35) - 17.45 L. Suhodolčan: Naočnik in Očalnik - IV. del - 18.15 Obzorik - 18.30 Jazz - 19.00 Mestece Peyton - serijski film - 19.50 Cik-cak - 20.00 TV dnevnik - 20.35 3-2-1 - 20.35 Slavna imena: Lawrence Olivier: Rebecca - 22.15 Zabavno glasbena oddaja

SOBOTA, 11. DECEMBRA

9.35 TV v šoli - 16.30 Košarka Rabinoviči: Crvena zvezda - prenos - 18.00 Po domače - 18.15 Obzorik - 18.30 Mali vitez - serijski film - 19.20 Mozaik - 19.25 TV kažipot - 19.45 Cik-cak - 20.00 TV dnevnik - 20.25 3-2-1 - 20.35 Gala Unicef - barvni posnetek iz Dunaja - 21.50 Oddelek S - serijski film - 22.40 Poročila

PODJETJE

INTEREUROPA

MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT KOPER

RAZGLASA

prosto delovno mesto

CARINSKEGA DEKLARANTA

za delo v poslovalnici podjetja v Novem mestu

Pogoji zaasedbo delovnega mesta so naslednji - srednješolska izobrazba in odslužen vojaški rok, kot poseben pogoj pa poskusno delo tri mesece

Zaželeno je praksa. Zaradi narave dela pridejo v poštev le moške osebe.

Pismene ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjega dela pošljite kadrovske službi podjetja v Kopru, Vojkovo nabrežje št. 32, najkasneje v 15 dneh po objavi tega razglašja.

VELIKA NAGRADNA IGRA

sledite

OD 5. NOVEMBRA DALJE V

VELEBLAGOVNICI

IN V

13. PRODAJALNAH TRGOVINE NA MALO

PRI NAKUPU ZA VSAKIH POLNIH 100 din
DOBITE KUPON

NAGRADE:

- BARVNI TV SPREJEMNIK GORENJE
- PRALNI STROJI
- HLADILNIKI
- ŠTEDILNIKI
- MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE i.t.d.

ZATO

sledite

VEDNO IN POVSOD

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

TEHNO-MERCATOR
CELJE

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

VABIMO K SODELOVANJU

Zaradi razširitve poslovno tehničnega sodelovanja z inozemskimi podjetji ter z ozirom na razvoj filial Industrije motornih vozil ter formiranja tovarne v Belgiji, vabimo k sodelovanju:

- DIPLOMIRANE STROJNE INŽENIRJE
- DIPLOMIRANE ELEKTRO INŽENIRJE
- DIPLOMIRANE INŽENIRJE LESARSTVA
- STROJNE TEHNIKE
- ELEKTROTEHNIKE
- EKONOMSKE TEHNIKE
- VISOKO KVALIFICIRANE DELAVCE in
- KVALIFICIRANE DELAVCE

ki so pripravljeni delati v tehničnih in tehnično komercialnih službah v tovarnah v tuzemstvu in inozemstvu

Pogoj: obvladanje enega od svetovnih jezikov: nemškega, angleškega, francoskega

Ponudbe za zaposlitev sprejema kadrovska socialna služba
Industrije motornih vozil, Novo mesto

»Pronicljiv čut za človeka«

to je poglavitno,« meni Ivan Videnič, dolgoletni direktor Gozdnega gospodarstva Brežice

Malokdo, ki sicer pozna Ivana Videniča, ve, da mu je stekla zibelka onstran oceana. Rodil se je 1916 kot sin ekonomskega emigranta iz Cerklj ob Krki.

— Oče, železovinar po poklicu, je prebil v Ameriki 18 let — mi pojasnjuje.

— In kdaj ste se vrnil v domovino?

— Leta 1921. Takrat je oče vložil prihranke v Slovensko banko. Šla je v stečaj in naša družina je bila ob ves denar. Spet je bilo treba znova začeti, tokrat doma. Nazaj nismo več mogli, ker ni ostalo denarja niti za pot. Drugič nas je prizadela okupacija. Pobegnili smo na italijansko stran in ponovno ostali praznih rok.

— Vi ste se seveda pridružili partizanom?

— Da, marca 1942. Aktivist sem bil že poprej.

— V partijo pa ste vstopili ...?

— Pred 28 leti.

— In koliko direktorskih let imate za seboj?

— Dvainsvajset. Prvega januarja 1950 so me postavili na to mesto, »Direktor boš«, je rekel Matevž Hec in mi kot članu partije naložil to dolžnost. Kdo bi si mislil, da bom ostal na tem položaju tako dolgo obdobje? Ugovori, da nisem sposoben, takrat niso imeli veljave. Oblikovalo me je delo, zgradil pa kolektiv. Z njegovo pomočjo sem dosegel uspehe. Zdaj, ko zapuščam podjetje, menim, da ima kolektiv ob tej materialni osnovi vse možnosti za nadaljni napredek, če bo le naprej ostal tako složen in enoten.

— V dveh desetletjih direktorovanja ste si gotovo nabrali dosti izkušenj, zato vam najbrž ne bo težko odgovoriti na vprašanje, kakšen mora biti direktor.

— V prvi vrsti mora biti človek. Imeti mora pronicljiv posluh za vse ljudi, da čim bolje spozna sodelavce in večino članov kolektiva. To ni lahko, ker se direktor nujno pojavlja v dveh vlogah, na eni strani kot član kolektiva, na drugi strani kot vodja podjetja, do katerega ima svoje zahteve družba. Direktor je odgovoren tudi družbi, katere interese so večkrat v nasprotju s težnjami posameznikov v kolektivu. Seveda pa mora direktor poznati tudi proizvodni proces, stroko v kateri dela.

— Katere obdobje je bilo v teh 22 letih najbolj težavno?

— Čas prehoda od planskega gospodarstva k samoupravljanju in pa zadnja leta po reformi zaradi neusklenih političnih zahtev s prakso. Dandanes je še posebej težko. Direktor je med tremi ognji. Delavci želijo imeti čim boljše dohodeke, upoštevati moramo družbene norme, ob vsem tem pa nas tare še nelikvidnost. Ko sem prišel k podjetju, smo bili vsi vajeni izpolnjevati samo planske naloge. Strokovnjakov nismo imeli razen dveh visoko kvalificiranih gozdarjev. Z leti smo so tudi po tej strani opomogli. Danes zaposlujejo že 15 inženirjev ter 32 tehnikov. Kolektiv šteje 430 ljudi in bo konec leta ustvaril za 36 milijonov vrednosti.

— Katere stvari štejete v podjetju za največje uspehe?

Nad 1000 ha na novo osnovanih nasadov iglavcev, 6600 ha topolovih plantaž in nad 100 kilometrov novih cest.

— Vsa leta ste opravljali vrsto odgovornih političnih, oblastnih in gospodarskih funkcij. Kako ste to delo uskladjali z delom v podjetju?

— Marsikdaj mi je to pomagalo do širših horizontov. Bil sem na tekočem z gospodarskimi dogajanjimi in koristilo mi je tudi, da sem bil vedno vnaprej seznanjen z ukrepi, ki so jih pripravljali.

— V dveh desetletjih direktorovanja ste si gotovo nabrali dosti izkušenj, zato vam najbrž ne bo težko odgovoriti na vprašanje, kakšen mora biti direktor.

— V prvi vrsti mora biti človek. Imeti mora pronicljiv posluh za vse ljudi, da čim bolje spozna sodelavce in večino članov kolektiva. To ni lahko, ker se direktor nujno pojavlja v dveh vlogah, na eni strani kot član kolektiva, na drugi strani kot vodja podjetja, do katerega ima svoje zahteve družba. Direktor je odgovoren tudi družbi, katere interese so večkrat v nasprotju s težnjami posameznikov v kolektivu. Seveda pa mora direktor poznati tudi proizvodni proces, stroko v kateri dela.

»Tovarištvo«

Sneg je nasul kopico skrbi vsem, ki se niso pripravili na tako zgodnjo zimo. Mnogo avtomobilov z gladkimi gumami je obtičalo, avtobus in vlak sta spet postala priljubljeno prevozno sredstvo.

Hudo se je prejšnji teden razburjal nad sestanovaleci Novo-meščan z Grma. »Da je še tovarištvo na svetu, da še kdo ve za solidarnost — figo!« Prepoten in premočen je z žganjem preganjal prve napade prehlada. Ko je takole, opiraje se na šank, počasi srbal alkohol, je iztresel zgod-bico.

Z avtom je obtičal pred blokom. Pogonska kolesa niso in niso hotela prijeti. Ko je malo bolj pritisnil na stopalko za plin, ga je vrglo s tira. Poskusil je vozilo premakniti s tira. Ni šlo. Nemočen se je ozrl naokrog: mu bo kdo pomagal? Ne, ne, tisti lepi, komaj zbudeni moški in ženski obrazčki, ki so se prilepili na šipe in ga s smehljaji »bodrili«, naj ne odneha, v tem že ni videl solidarnosti. Še pol ure je poizkušal zaman. Potem je še enkrat zbral vso svojo moč in z zadnjimi napori premaknil avto iz poledenelih uglejenih kotanj.

(Tale zgodba se mi zdi poučna, čeprav v njej ni tistega pravega tovarištva. Nauk: pustite avto raje v garaži, sploh ga ne premikajte, sicer boste morali na svoji koži občutiti tisto smehljajočo se »solidarnost« iz za-prtih oken!) N. N.

BLOUDKOV PRIZNANJE

Za Kovačičevo in Lovšina

Dolenjska telesnovzgojna delavca Ruža Kovačič in Štefan Lovšin sta prejela Bloudkovo plaketo

25. novembra so v Ljubljani že sedmič podelili Bloudkove nagrade in plakete, najvišja družbena priznanja za delo v telesni kulturi. Žirija je tokrat namenila nagrado štirim posameznikom (Tonetu Bučerju, Tinetu Orlu, Marku Rožmanu in Tomažu Savniku) in dvema organizacijama; plaketo pa je prejelo 23 posameznikov in sedem organizacij. Med nagradenci sta tudi dva dolenjska telesnovzgojna delavca: Bloudkovo plaketo sta prejela Novomeščanka Ruža Kovačič in Ribničan Štefan Lovšin.

RUŽA KOVAČIČ je prejela priznanje za organizacijsko delo in delo z mladino. Saj se že vrsto let ukvarja z gimnastiko kot trenerka in kot sodnica. Pred leti je postala celo mednarodna sodnica za gimnastiko in sodeluje na pomembnih mednarodnih gimnastičnih srečanjih.

ŠTEFAN LOVŠIN je znan ribniški telesnovzgojni delavec, ki je trideset let zvest športu. Več kot 20 let dela tudi v vrstah Partizana in je opravljal pomembne zadolžitve. Velike zasluge ima tudi pri gradnji telesnokulturnih objektov v ribniški občini.

Nepozaben večer z Rusalko

V Trebnjem: razstava slikarja Iva Lackovića-Croate in proslava srebrnega jubileja prvakinje Opere Vilme Bukovčeve

Proslava dneva republike, kakršne prav gotovo ni bilo tokrat v vsej naši pokrajini, je preteklo soboto, 27. novembra zvečer, obiskovalcem doma kulture v Trebnjem zapustila enkratne vtise. Prvakinja ljubljanske Opere, trebanjska rojakinja Vilma Bukovčeva, je svoj srebrni umetniški jubilej preživila med domačini in jim tokrat zapela tako kot si tega lahko zaželi tudi najbolj razvajeno uho in srce ljubitelja pevske kulture.

V prenapolnjeni dvorani so domačini in gostje od blizu ter daleč priljubljeno umetnico in spoštovano rojakinjo pozdravljali tako navdušeno, da smo bili ganjeni vsi: pevka, ki se svojim rojakom pred koncer-

tom pristrčno zahvalila za vse čestitke, tople želje, šopke rdečih rož, darila in nepričakovano velik obisk, pa tudi vsi, ki smo jo ta večer gledali in poslušali. Posebno pristrčne besede je naslovil umetnici v imenu domačih organizacij in rojakov Janez Gartner; njegov pozdrav bomo objavili v prihodnji številki Dolenjskih razgledov. Umetničin nastop je nato napovedoval Marjan Kralj, Vilma Bukovčeva pa nam je pela kot Rusalka, Tosca, Marinka in nepozabni Metuljček — Čo čó san. V duetu jo je spremljal Rajko Koritnik, oba pevca pa sta požela navdušenje množice v dvorani.

Uro poprej so v trebanjski galeriji likovnih samorastnikov odprli samostojno razstavo znanega hrvaškega umetnika Iva Lackovića-Croate. Izbor njegovih del iz zadnjih let je prepričljiv dokaz izredne ustvarjalnosti tega znanega slikarja — samouka, o čemer je govoril na otvoritvi umetnostni kritik Vladimir Maleković iz Zagreba. Lackovićeve razstave v Trebnjem, ki bo odprta do 12. decembra, res ne kaže zamuditi.

TONE GOŠNIK

ZA 1 MILIJON ŠKODE

Mesec dni so po manevrih 3 komisije popisovale škodo na območju obeh belokranjskih občin. Ocenjevali so po enotnih merilih, ugotovili pa, da je bilo za 1.100.000 din izplačanih odškodnin za kmetijske kulture, poškodovane gozdne poti, stavbe in ceste. Ocenjevalci sodijo, da je bila škoda v celoti povrnjena.

odprto nedeljo:
SAMOPOSTREŽBA pri mostu
MARKET v Bršlinu

V petek, 26. novembra, so na posebni svečanosti v Krškem počastili praznik republike. Govoril je Lojze Stih. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja za najboljše dosežke ob letošnjih jubilejnih 10. delavskih igrah. Gost večera je bil naš najboljši športnik vseh časov Miro Cerar in dva mlada telovadca. Dvorana Svobode je bila polna do zadnjega kotička; zbralo se je najmanj 500 ljudi (Foto: Slavko Dokl)

GORJANCI 72 - 16. septembra

Podkomisija za avtomobilski šport pri AMZJ je potrdila avtomobilistični tekmovalni koledar za prihodnje leto. Vnesena je tudi mednarodna gorska dirka, ki bo hkrati veljala za prvenstvo Jugoslavije »NAGRADA GORJANCEV 72«. Za državno prvenstvo na krožnih stezah je razpisanih 10 dirk za gorsko prvenstvo 5, za prvenstvo na odprtih cestah pa 9 rallyjev. Novost pri rallyju je razširitev razreda do 1000 cm na 1150 cm, »da bodo lahko uspešno konkurirala tudi vozila domače proizvodnje« (?). Rally za republiško prvenstvo »Dolenjska osmica« bo predvidoma 14. maja 1972.

Novomeški tekmovalci in športni delavci se žele temeljito pripraviti na prihodnje leto, kot so sklenili na skupnem sestanku v Kronovem (po rallyju »Vožnja v neznano«), ki se ga je udeležilo več kot 80 članov. Letos so organizirali s pomočjo pokrovitelja Industrije motornih vozil iz Novega mesta dve veliki gorski dirki in rally za republiško prvenstvo, izpit za športnega funkcionarja je naredilo 28 članov (zdaj imajo že 41 izprašanih funkcionarjev), evropsko gorsko prvenstvo na Dobruču v Avstriji si je ogledalo 12 članov, organizirali pa so tudi ogled dirk za svetovno prvenstvo v Zeltwegu z dvema turističnima avtobusoma GORJANCEV. IMV je kupila letos elektronsko napravo HEUER za merjenje časov do stotinke sekunde natančno, športna komisija pa je s sodelovanjem smučarskega društva ROG izšolala 10 časarmerilcev za delo s to uro.

Paliković na Gorjancih letos spomladi (Foto: B. Piliš)

Preplah v spalnici

V Zupančičevem stanovanju v bloku sredi Črnomlju se je ponoči odlepil omet — To ni prvi primer nevarnosti v tem bloku

Pred tremi leti so se ljudje vselili v novi blok v Ulici 21. oktobra 15 v Črnomlju. To je prvi blok s centralno kurjavo v mestu in eden najlepših. Toda kaže, da je lepota le zunanja stvar, znotraj pa ni vse tako, kot bi moralo biti.

Pretekli teden je nastal v družini Zupančič pravi preplah, ko je ponoči odpadel omet v spalnici, kjer spi

tudi majhen otrok. Na srečo je treščilo pred vrata in ne na posteljo, sicer brez poškodb ne bi šlo.

Podobna nesreča se v tem bloku ni prvič zgodila, saj sta že prej dve stranki doživeli isto. Vzrok bo treba čimprej ugotoviti, saj ni mogoče čakati, kaj se bo še pripetilo. V tem primeru najbrž krivca ne bo težko najti, če ga bodo iskali.

KUPITE MORDA NAGELJNE?

Mojca je nesla v šolo zlat prstan, Irena je kupila tovarišici enak obesek, Peter je imel v zavrtku kristalno vazo. Jožica je pred novim letom ubupana. Kako naj svojo ljubezen izkaže ona, ko ji mama še šolske malice ne mora plačati? Spati ne more zaradi tega. Ko pride usodni dan, se naredi bolno. V šolo ne gre, ker jo je revščina sram.

Kdor ima otroke v šoli, ve, da so tovarišice zanje bogovi, in vsak si prizadeva, da bi svojega malika kakorkoli razveselil. V nižjih razredih je otroška misel še nepokvarjena, v višjih s tem že spekulirajo. Ko pridejo prazniki: novo leto, dan žena, konec šolskega leta, vmes pa še »turščin« rojstni dan in god, hočejo otroci nesti darilo.

Od staršev zlepa ali zgrda zahtevajo denar. Premožnejši zmignejo z rameni, morda zagodrnjajo, da včasih takih navad ni bilo, konec koncev pa sežejo v žep. Škoda se jim zdi časa za prerekanje z otrokom. Kje živijo z eno plačo ali dvema »pla-

nageljni in rožami pa je tako, da se ob množici šopkov učiteljica doma počuti kot na paradižu. Bil je primer, da je pri hiši zmanjkalo ne le vaz, temveč tudi praznih konzervnih skatel za šopke, zato so šli v cvetličarno vprašati, če vzamejo nageljne nazaj: po izredno nizki ceni!

Če se bomo sprijaznili s tem, da gre za nove navade, bomo drveli globlje in globlje v vedno večje izdatke, učiteljstvo pa v vedno večje materialne koristi, za katere nima nobenih zaslug.

Tudi stare navade niso vse slabe! Zakaj jih ne bi znova privlekli na dan, čeprav izpred 50 let?

Naj otroci izkažejo svojim ljubljencem pozornost, pa tudi hvaležnost za trud, toda s skupnim šopkom vsega razreda, ne pa s posamičnimi darili, ki niso nič drugega kot v celofan zavita korupcija.

IVANKA ROBIDA

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje
● IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, Inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivie
● UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splival, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik: Marjan Moškon
● IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je še vstet 10-odstotni popust, ki pa velja samo za tiste, ki pošiljajo naročnino v devizah na naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9 ali jo vplačajo v devizah pri upravi lista)
● OGLASI: 1 cm visine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicerov) 33 din, 1 cm na določen strani 45 din, 1 cm na 1. srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. 4. od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel
● TEKOCI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Uprave: 68001 Novo mesto. Telefon: 0681 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiskarna tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani